

INDIVIDUÁLNA A KONSOLIDOVANÁ VÝROČNÁ SPRÁVA SEPS ZA ROK 2020

Obsah

ÚVOD	3
LIST PREDSEDU PREDSTAVENSTVA.....	4
ROK V SKRATKE.....	6
ORGÁNY SPOLOČNOSTI	12
ŠTRUKTÚRA SPOLOČNOSTI.....	14
PREVÁDZKA PRENOSOVEJ SÚSTAVY	15
RIADENIE ELEKTRIZAČNEJ SÚSTAVY	17
INVESTÍCIE.....	20
ENVIRONMENTÁLNA POLITIKA.....	22
ROZVOJ SPOLOČNOSTI	23
PREDPOKLADANÝ BUDÚCI VÝVOJ ČINNOSTI SPOLOČNOSTI	24
MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA	25
ĽUDSKÉ ZDROJE	26
VÝSLEDKY HOSPODÁRENIA.....	31
OBCHOD A DISPEČING.....	34
DCÉRSKA SPOLOČNOSŤ OKTE, a. s.	47
SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA A ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA K 31. DECEMBRU 2020	59
SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA A KONSOLIDOVANÁ ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA K 31. DECEMBRU 2020.....	59

ÚVOD

Poslanie spoločnosti

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., (ďalej aj „SEPS“ alebo „spoločnosť“) garantuje bezpečné, spoľahlivé, kvalitné a ekonomicky efektívne prevádzkovanie prenosovej sústavy a zabezpečuje jej trvalo udržateľný rozvoj a technologické napredovanie, pričom zohľadňuje princípy ochrany životného prostredia. Ako rešpektovaný subjekt na trhu s elektrinou sa aktívnou spoluprácou so zahraničnými partnermi podieľa na rozvoji európskeho trhu s elektrinou a poskytuje kvalitné služby zákazníkom. Zároveň garantuje transparentný a nediskriminačný prístup k sústave. Spoločnosť ctí princípy spoločensky zodpovedného podnikania, dbá o zhodnocovanie aktív a vytváranie bezpečného a zdravého pracovného prostredia.

Vízia spoločnosti

Uvedomujúc si zodpovednosť voči aktérom trhu s elektrinou v Slovenskej republike a špecifiká vyplývajúce z geografickej polohy sa zasadzujeme o to, aby sme boli aktívnym tvorcom rozvoja systému a trhu s elektrinou, ktorý sa spolupodieľa na tvorbe pravidiel európskeho systému prenosu elektrickej energie. Vďaka technologickej vyspelosti a kvalite ľudského potenciálu sa Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., postupne stáva kľúčovým subjektom stredoeurópskeho systému prenosu elektrickej energie, ktorý je dôležitým partnerom pri prijímaní zásadných rozhodnutí v oblasti prenosu elektriny v stredoeurópskom priestore.

LIST PREDSEDU PREDSTAVENSTVA

Vážený akcionár, obchodní partneri, kolegovia.

Rok 2020 sa zapísal do dejín celosvetovým fenoménom pandémie COVID-19, ktorý negatívne poznačil väčšinu oblastí pracovného a spoločenského života naprieč kontinentmi. V situácii, keď sa naplno začali uplatňovať opatrenia proti hrozbe šírenia nákazy aj v našej krajine, vymenilo sa z väčšej časti personálne zastúpenie v predstavenstve a vrcholovom manažmente spoločnosti. Noví reprezentanti sa preto ani nemohli osobne predstaviť kolegom – zamestnancom spoločnosti, návštevy pracovísk mimo Bratislavy sa stali tiež vzhľadom na pravidlá súvisiace s preventívnymi opatreniami nežiadúcimi, a tento stav obmedzujúci osobné kontakty pretrval, žiaľ, celý rok.

Podľa hlavného poverenia od jediného akcionára sa nové vedenie od začiatku vnímalo ako manažment zmeny a lajtmotívom všetkých našich aktivít bolo zabezpečiť efektívne a transparentné fungovanie spoločnosti. Po necelom trištvrte roku pôsobenia sa novému vedeniu stransparentnením procesov podarilo posilniť hospodársku súťaž a zvýšiť efektívnosť jednotlivých obstarávaní. Zvýšila sa transparentnosť SEPS dovnútra i navonok, napríklad oproti minulosti rozšíreným zverejňovaním zmlúv. V spoločnosti sa zavádza compliance check, ktorý nám umožňuje predvídať určité, vyššie spomenuté, riziká, začali sa práce na etickom kódexe a materiáli definujúcom konflikt záujmov, ako aj prehodnocovanie marketingovej stratégie spoločnosti smerom k jej vyššej transparentnosti. Vedenie sa venovalo aj stratégii riadenia ľudských zdrojov a v neposlednom rade spolu s Útvaram hodnoty za peniaze Ministerstva financií SR hľadalo potenciál a možnosti ďalšieho zvýšenia efektivity investícií aj prevádzkových nákladov.

Vplyvom pandémie spojenej so šírením koronavírusu došlo v hospodárstve SR k útlmu viacerých ekonomických aktivít, dôsledkom čoho bol aj pokles prenosu elektriny a koncovej spotreby elektriny o 6,7 %. Preto bol v SEPS prijatý 21. 4. 2020 Program redukcie prevádzkových a investičných nákladov so zámerom čiastočne kompenzovať možné dopady, ktoré bude mať pandemická situácia na hospodárenie spoločnosti a pokles plánovaných výnosov.

Čo sa týka konkrétnych výsledkov za rok 2020, za veľmi dobrý považujem dosiahnutý hospodársky výsledok po zdanení vo výške 59,306 mil. eur. Podľa individuálnych finančných výkazov zostavených v súlade s IFRS naša spoločnosť vykázala celkové výnosy vo výške 360,788 mil. eur. Tržby za služby prevádzkovateľa prenosovej sústavy a za ostatné služby spolu vo výške 353,633 mil. eur predstavovali najvýznamnejšiu položku celkových výnosov. Tieto v roku 2020 medziročne poklesli najmä vplyvom nižších taríf za rezervovanú kapacitu a prenesenú elektrinu, nižších výnosov súvisiacich s cezhraničnými prenosmi elektriny a nižších výnosov za systémové služby, ktoré poklesli hlavne vplyvom medziročného poklesu povolených nákladov na podporné služby a medziročného poklesu podielu spoločnosti na úspore nákladov na podporné služby.

Spoločnosť veľmi dobre pokračovala aj v realizácii investičných akcií, náklady na investičnú činnosť v roku 2020 predstavovali celkovo 95,417 mil. eur. Výstavba slovensko-maďarských cezhraničných prepojení 400 kV, realizácia súboru stavieb Transformácia 400/100 kV Bystričany a Prechod rozvodne 400 kV Podunajské Biskupice na rozvodňu nového typu boli objemovo najvýznamnejšími investíciami roku. Výstavba cezhraničných prepojení do Maďarska pokračovala napriek problémom spôsobeným pandemiou COVID-19, ktoré sa však v závere roka pri nedostatku kapacít a meškanií zahraničných dodávok materiálov z dôvodu pandémie nakoniec prejavili na posune termínu uvedenia nových vysokonapäťových vedení do prevádzky o štyri mesiace – na apríl 2021.

Aj v našej prvoradej úlohe prevádzkovateľa prenosovej sústavy sme boli v roku 2020 úspešní – prevádzka prenosovej sústavy bola počas celého roka 2020 plynulá a spoľahlivá, pokračovali sme v mierne klesajúcom trende poruchovosti. Zvýšeným úsilím zainteresovaných pracovníkov SEPS aj dodávateľov boli realizované údržbové činnosti a odstraňovanie závad a porúch tak, že to nemalo vplyv na prenos elektriny v PS. V očakávaní výpadku príjmov v dôsledku pandémie bola programovo posunutá realizácia niektorých opráv z roku 2020 na rok 2021, išlo však o akcie ktorých odsun neohrozoval spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky sústavy.

Naša dcérska spoločnosť OKTE, a. s., kde je SEPS jediným akcionárom, sa v roku 2020 zameriavala na úspešný nábeh nových vykonávaných činností a rozvoj už etablovaných aktivít v spoločnosti. Významným míľnikom pre spoločnosť bola úspešná implementácia informačného systému pre zúčtovanie podpory výroby elektriny z OZE a VÚKV od začiatku roka 2020, ako aj spustenie systému administrácie záruk pôvodu vo februári a prvej aukcie v novembri 2020. V oblasti denného trhu s elektrinou OKTE, a. s., aktívne pracovala na postupnom rozširovaní produktového portfólia a na medzinárodných projektoch smerujúcich k vytvoreniu jednotného európskeho trhu. V rámci vnútrodennejho trhu s elektrinou OKTE, a. s., spoločne so SEPS pristúpila k 1. 1. 2020 k zmluvnému rámcu pre jednotné prepojenie vnútrodennejho trhu v rámci EÚ a začala práce v rámci lokálneho implementačného projektu.

K menej príjemným udalostiam roka 2020 patrí riešenie historicky prvých ekonomických problémov OKTE, a. s., ktorá v oblasti zúčtovania podpory výroby elektriny z OZE a VÚKVET vykázala stratu cca 92 mil. eur. Strata je výsledkom salda výnosov a nákladov v systéme podpory, pričom výnosy neboli počas roku 2020 dostatočné na pokrytie nákladov. Okrem straty v systéme podpory došlo aj k finančnému deficitu, ktorý bol na konci roka 2020 pokrytý zo zdrojov, ktorými spoločnosť SEPS dotovala vlastné imanie spoločnosti OKTE, a. s., v objeme 130 mil. eur. Toto riešenie zabezpečilo dostatočnú kapitalizáciu spoločnosti OKTE a umožnilo jej splniť si všetky záväzky voči podporovaným výrobcam.

Čo spoločnosti najviac po všetkých stránkach komplikovalo život v roku 2020, bola koronakríza, a spomenul som ju už hneď na začiatku. Sme súčasťou kritickej infraštruktúry, preto sa musela venovať veľká pozornosť zabezpečeniu bezproblémového chodu prevádzky, údržby a dispečingu tak, aby to naši partneri nepocítili. Interná krízová komisia pravidelne riešila situáciu a prijímala preventívne kroky, ktoré pomáhali znižovať dnešné hrozby či možné následky mimoriadnych, neočakávaných udalostí. Riešilo sa meranie teploty, pravidelné testovanie zamestnancov, dezinfekcia priestorov germicídnymi žiaričmi, suchou hmlou a podobne. Všetkým kolegom patrí vďaka za to, že nariadenia a odporúčania komisie rešpektovali, boli s nimi stotožnení a napriek sťaženým podmienkam podávali riadne, až mimoriadne pracovné výkony.

Našou spoločnou misiou bude aj naďalej zabezpečovať spoľahlivú a bezpečnú prenosovú sústavu, jej rozvoj, zároveň dohliadať na hospodárnosť ekonomiky a výdavkov spoločnosti a vytvárať priestor pre dobrú prácu a seberealizáciu zamestnancov, ich odborný a profesionálny rast. Viem, že máme v pracovnom tíme mnoho schopných profesionálov, odborníkov vo svojej oblasti, aj preto som presvedčený, že spoločnosť s novým vedením bude dôveryhodným a aktívnym partnerom nášho jediného akcionára, štátneho regulátora, ministerstva hospodárstva, ale i všetkých odberateľov, dodávateľov a partnerov doma i v zahraničí. Uvedomujem si aj našu spoločenskú zodpovednosť a nevyhnutnosť zmierňovania negatívnych vplyvov na životné prostredie Slovenska, pričom k našim prioritám, nemenej ako už viackrát zmienené zefektívňovanie a transparentňovanie našej spoločnosti, patrí lepšie sa etablovať v európskom kontexte v oblasti znižovania environmentálnej záťaže a podpory obnoviteľných zdrojov zelenej energie.

Ing. Peter Dovhun
predseda predstavenstva a generálny riaditeľ (od februára 2021)

ROK V SKRATKE

V roku 2020 sa uskutočnili zmeny v zložení Predstavenstva, Dozornej rady a vrcholového manažmentu spoločnosti Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.

V zmysle čl. 12 ods. 11 Stanov spoločnosti a v súlade s § 200 ods. 5 a 6 Obchodného zákonníka sa dňa 19. 2. 2020 Michalovi Sokolimu, Ing. Dušanovi Chvíľovi, Ing. Vladimírovi Beňovi a Ing. Jánovi Oráčovi skončilo funkčné obdobie členov Dozornej rady spoločnosti volených za zamestnancov. Na základe volieb sa dňom 20. 2. 2020 stali členmi Dozornej rady spoločnosti, ktorí zastupujú zamestnancov, JUDr. Eva Murínová, Ing. Marek Šimlašík, Michal Sokoli a Ing. Dušan Chvíľa. Uznesením dozornej rady zo dňa 27. 2. 2020 bol do funkcie druhého podpredsedu Dozornej rady spoločnosti schválený Michal Sokoli.

Dňom 16. 4. 2020 boli na základe rozhodnutia jediného akcionára odvolaní z funkcie člena Predstavenstva spoločnosti Ing. Miroslav Obert, Ing. Miroslav Kolník, Ing. Emil Krondiak, PhD., Ing. Martin Malaník, Ing. Martin Golis a Ing. Vladimír Palko.

Zároveň boli v zmysle rozhodnutia jediného akcionára dňom 17. 4. 2020 zvolení za členov Predstavenstva spoločnosti Ing. Jaroslav Vach, MBA, Mgr. Martin Riegel a Ing. Svetozár Krnáč. Do funkcie predsedu Predstavenstva spoločnosti bol určený Ing. Jaroslav Vach, MBA a do funkcie podpredsedu Predstavenstva spoločnosti bol určený Mgr. Martin Riegel.

Dňom 16. 4. 2020 boli na základe rozhodnutia jediného akcionára odvolaní z funkcie člena Dozornej rady spoločnosti Ing. Vladimír Burdan, JUDr. Peter Pandý, LL.M., Ing. Rastislav Januščák, Ing. Kristián Jecko, JUDr. Pavol Kollár, Ing. Mikuláš Koščo, Ing. Peter Matejíček a JUDr. Ondrej Urban, MBA. Zároveň boli v zmysle rozhodnutia jediného akcionára dňom 17. 4. 2020 zvolení noví členovia Dozornej rady spoločnosti Ing. Miroslav Bartoš, Ing. Ľuboš Jančík, PhD., Mgr. Marek Kaľavský, Ing. Róbert Király a Ing. Marcel Klimek. Do funkcie predsedu Dozornej rady spoločnosti bol určený Ing. Miroslav Bartoš a do funkcie prvého podpredsedu Dozornej rady bol v súlade s rozhodnutím jediného akcionára zo dňa 15. 5. 2020 určený Ing. Marcel Klimek.

V zmysle uznesenia predstavenstva spoločnosti sa uskutočnili zmeny vo vrcholovom manažmente spoločnosti, ku dňu 20. 4. 2020 boli odvolaní Ing. Miroslav Obert, generálny riaditeľ, Ing. Emil Krondiak, PhD., vrchný riaditeľ úseku prevádzky, Ing. Martin Malaník, vrchný riaditeľ úseku ekonomiky, Ing. Miroslav Kolník, vrchný riaditeľ úseku investícií a rozvoja a Ing. Vladimír Palko, vrchný riaditeľ úseku stratégie a MS. Dňom 21. 4. 2020 boli v zmysle uznesenia predstavenstva menovaní noví vrcholoví manažéri spoločnosti: Ing. Jaroslav Vach, MBA, generálny riaditeľ, Ing. Svetozár Krnáč, vrchný riaditeľ úseku prevádzky a Mgr. Martin Riegel, vrchný riaditeľ úseku investícií a rozvoja. Z dôvodu vykonaných organizačných zmien v spoločnosti a v zmysle uznesenia predstavenstva bol ku dňu 21. 4. 2020 Ing. Jaroslav Vach, MBA, generálny riaditeľ, poverený riadením úseku ekonomiky a Ing. Michal Pokorný, vrchný riaditeľ úseku SED a obchodu, poverený riadením úseku stratégie a MS.

S účinnosťou od 15. 5. 2020 sa Ing. Svetozár Krnáč písomne vzdal funkcie člena Predstavenstva spoločnosti. Zároveň bol uznesením predstavenstva zo dňa 15. 5. 2020 odvolaný z funkcie vrchného riaditeľa úseku prevádzky.

Dňom 16. 5. 2020 bola v zmysle uznesenia predstavenstva menovaná do funkcie vrchného riaditeľa úseku prevádzky Mgr. Jana Ambrošová.

Zmena nastala aj v zložení Dozornej rady spoločnosti OKTE, a. s., ku dňu 31. 12. 2020 sa Ing. František Pecho písomne vzdal funkcie člena a zároveň predsedu Dozornej rady spoločnosti OKTE, a.s.

Významné investičné a prevádzkové akcie

Celkový objem vynaložených nákladov na investičnú činnosť v roku 2020 predstavoval 95,417 mil. eur. Najvýznamnejšími a objemovo najväčšími investičnými akciami v roku 2020 bola

výstavba slovensko-maďarských cezhraničných prepojení 400 kV, realizácia súboru stavieb Transformácia 400/100 kV Bystričany a Prechod rozvodne 400 kV Podunajské Biskupice na rozvodňu nového typu.

Výstavba všetkých troch cezhraničných prepojení do Maďarska naďalej pokračovala napriek problémom spôsobeným pandémiou COVID-19, čo sa však podpísalo na posune termínu uvedenia do prevádzky.

Napriek rovnakým problémom bola realizovaná výstavba rozhodujúcej časti vedenia 2x400 kV Križovany – Bystričany vrátane spustenia novej časti elektrickej stanice (ESt) a transformácie 400/110 kV Bystričany.

Ukončenie demontáže 220 kV vedenia V073 v koridore medzi ESt Križovany a EBO V1 a prepojením V 284 v areáli a okolí elektrárne Jaslovské Bohunice znamená ďalší významný míľnik v programe likvidácie napäťovej úrovne 220 kV na Slovensku.

Ukončením rekonštrukcie rozvodne 400kV Podunajské Biskupice bola zavŕšená etapa prechodu na diaľkové riadenie zo Slovenského elektroenergetického dispečingu v elektrických staniciach v pôsobnosti prevádzkovej správy Západ.

Tab. 1: Prehľad kľúčových technických ukazovateľov za roky 2011 až 2020

Vedenia - km	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
400 kV	1835	1870	1951	1953	1953	2138	2138	2138	2138	2138
220 kV	902	867	832	826	826	826	826	790	790	772
110 kV	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80
Celkom	2817	2817	2863	2859	2859	3044	3044	3008	3008	2990
Transformátory - MVA										
400/220 kV	1400	1400	1400	1400	1400	1400	1400	1400	1400	1400
400/110 kV	6410	7210	7910	8710	8710	8710	8630	8730	8730	8980
220/110 kV	2200	2000	1800	1600	1600	1600	1600	1600	1600	1600
Celkom	10010	10610	11110	11710	11710	11710	11630	11730	11730	11980
Rozvodne - počet										
400 kV	16	17	17	18	18	19	19	19	19	20
220 kV	8	8	7	6	6	6	6	6	6	6
Celkom	24	25	24	24	24	25	25	25	25	26

Výroba a spotreba elektriny v elektrizačnej sústave SR v roku 2020

V roku 2020 pokračoval trend rastu výroby elektriny miernejšie ako v roku 2019. Množstvo vyrobenej elektriny zo zdrojov na území Slovenska bol v roku 2020 v objeme 29 010 GWh, čo je oproti roku 2019 nárast o 401 GWh (medziročný index 101,1 %).

Spotreba elektriny bola v roku 2020 nezanedbateľne nižšia v porovnaní s rokom 2019. Po štyroch rokoch klesla spotreba elektriny pod hranicu 30 TWh. Objem spotreby elektriny Slovenska bol v roku 2020 v objeme 29 328 GWh, čo je oproti roku 2019 pokles o 981 GWh (medziročný index 96,5 %). V uvedenej spotrebe je započítaná aj spotreba z prečerpávania prečerpávacích vodných elektrární (380 GWh, 1,3 % spotreby SR). Podiel dovezenej elektriny zo zahraničia na celkovej spotrebe elektriny Slovenska sa oproti roku 2019 výraznejšie znížil, klesol na hodnotu 1,1 % (v roku 2019 bol 5,6 %).

Tab. 2: Medziročné kvartálne indexy výroby a spotreby elektriny na Slovensku

2020 / 2019	I.Q	II.Q	III.Q	IV.Q
Výroba (%)	99,4	95,1	104,0	105,3
Spotreba (%)	96,8	89,6	96,5	102,0

Tab. 3: Výroba a spotreba elektriny na Slovensku v rokoch 2019 a 2020 v GWh

- GWh -	2019	2020	Index (%) 2020 / 2019	Podiel na výrobe 2019 (%)	Podiel na výrobe 2020 (%)
Jadrová energia	15 369	15 444	100,2	53,7	53,2
Fosílna palivá	6 221	6 251	100,2	21,7	21,5
Vodná energia	4 613	4 871	105,3	16,1	16,8
Obnoviteľné zdroje	2 325	2 334	100,1	8,1	8,0
Ostatné	82	110	134,7	0,3	0,4
Výroba	28 610	29 010	101,1		
Saldo (Import +)	1 700	318	18,7		
Spotreba	30 309	29 328	96,5		

Poznámka: všetky uvedené hodnoty výroby a spotreby elektriny sú brutto údaje. Pri výpočte medzioročných indexov je zohľadnené, že rok 2020 bol prechodný.

V roku 2020, rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, bol vysoký podiel vyrobenej elektriny z jadrového paliva (53,2 %). Druhý najväčší podiel na vyrobenej elektrine tvorili opäť fosílna palivá (21,5 %). Na výrobe elektriny z fosílnych palív (bez jadrového paliva) mali najväčší podiel zemný plyn (60,5 %), hnedé uhlie (18,8 %) a čierne uhlie (8,3 %), čo je rovnaké poradie ako v roku 2019. Nárast výroby elektriny z fosílnych palív bol výrazný vo výrobe zo zemného plynu (122,2 %). Pokles výroby elektriny z roku 2019 sa opäť znížil aj v roku 2020 vo výrobe elektriny z hutného plynu (91,8 %), hnedého uhlia (82,7 %), a najmä z čierneho uhlia (58,7 %). Oproti roku 2019 klesla aj výroba elektriny z ťažkého vykurovacieho oleja (92,5 %).

V roku 2020 bol zavedený nový typ paliva, kvapaliny získané z biomasy, ktoré tvorili 19,7 % výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov. Najväčší podiel na výrobe elektriny z obnoviteľných zdrojov mali biomasa (28,1 %), fotovoltika (25,6 %) a bioplyn (23,2 %).

Výsledky hospodárenia v skratke – individuálna závierka (rok 2020)

Tab. 4: Kľúčové ekonomické ukazovatele materskej spoločnosti SEPS sú vykázané v súlade s IFRS štandardmi

Údaje za materskú spoločnosť (v tisíc eur)	2016	2017	2018	2019	2020
Tržby	360 830	413 408	359 781	365 565	353 633
Zisk/(strata) po zdanení	57 360	74 255	50 308	69 305	59 306
EBITDA	136 942	163 088	128 969	146 093	140 623
ROA	6,4 %	7,9 %	5,3 %	7,1 %	5,1 %
Celková zadlženosť	31,2 %	31,9 %	33,2 %	33,3 %	27,3 %
Bilančná suma	902 815	937 079	942 633	971 541	1 154 218
Dlhodobý majetok	820 368	818 802	825 219	853 143	891 161
Vlastné imanie	621 066	638 440	629 992	648 322	838 910
Investície	62 302	55 342	65 503	74 576	95 417
Priemerný počet zamestnancov	509	521	539	546	548

EBITDA = Zisk pred zdanením plus nákladové úroky plus odpisy plus opravné položky k majetku mínus výnosové úroky

ROA = Zisk po zdanení/bilančná suma

Celková zadlženosť = Celkové záväzky/aktíva

Celkové výnosy spoločnosti v roku 2020 dosiahli výšku 360,788 mil. eur vrátane finančných výnosov. Celkové náklady (s daňou z príjmov) boli 301,482 mil. eur. Najväčší objem z dosiahnutých výnosov spoločnosti predstavovali tržby za služby prevádzkovateľa prenosovej sústavy a za ostatné služby celkom vo výške 353,633 mil. eur. Zisk po zdanení bol vo výške 59,306 mil. eur.

Spoločnosť k 31. 12. 2020 hospodárila s majetkom v netto hodnotách 1 154,218 mil. eur. Bilančná suma bola oproti roku 2019 vyššia najmä vplyvom nárastu dlhodobých aktív na strane aktív súvahy a vlastného imania a výnosov budúcich období na strane pasív súvahy. Nárast súvisel najmä s príspevkom akcionára do kapitálového fondu spoločnosti a zvýšením kapitálového fondu v dcérskej spoločnosti OKTE.

Do obnovy a rozvoja prenosovej sústavy spoločnosť v roku 2020 investovala celkom 95,417 mil. eur, ktoré prevažne financovala z vlastných zdrojov a čiastočne aj z cudzích zdrojov. Priemerný stav zamestnancov bol 548.

Výsledky hospodárenia v skratke – konsolidovaná závierka (rok 2020)

Tab. 5: Kľúčové ekonomické ukazovatele skupiny konsolidované

Konsolidované údaje (v tisíc eur)	2016	2017	2018	2019	2020
Tržby	946 628	1 082 819	543 793	461 582	453 308
Zisk/(strata) po zdanení	58 028	74 728	50 958	69 302	(31 713)
EBITDA	141 546	168 023	133 613	148 590	52 564
ROA	5,9 %	7,4 %	5,0 %	6,5 %	-2,7 %
Celková zadlženosť	36,4 %	36,8 %	37,4 %	38,5 %	35,2 %
Bilančná suma	979 312	1 014 608	1 011 415	1 058 781	1 158 704
Dlhodobý majetok	828 428	824 617	829 944	861 481	900 288
Vlastné imanie	623 163	641 010	633 212	651 533	751 102
Investície	65 363	57 340	68 123	79 639	99 000
Priemerný počet zamestnancov	542	554	573	581	591

EBITDA = Zisk pred zdanením plus nákladové úroky plus odpisy plus opravné položky k majetku mínus výnosové úroky

ROA = Zisk po zdanení/bilančná suma

Celková zadlženosť = Celkové záväzky/aktíva

V zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov zostavuje SEPS aj konsolidované finančné výkazy v súlade so štandardmi IFRS. Súčasťou konsolidácie SEPS je jej jediná 100 % dcérska spoločnosť OKTE, a. s.

V roku 2020 dosiahla skupina SEPS konsolidované výnosy vo výške 460,312 mil. eur vrátane finančných výnosov a konsolidovanú stratu -31,713 mil. eur. Strata skupiny vznikla ako deficit zo systému podpory výroby elektriny z OZE a VÚKVET, ktorého je dcérska spoločnosť OKTE, a. s., organizátorom a zúčtovateľom. Zisk alebo strata skupiny v regulačnom období je daná rozhodnutím ÚRSO, ktoré stanovuje ceny regulovaných činností skupiny v zmysle vyhlášky č. 18/2017 Z. z. Skupina je toho názoru, že strata z roku 2020 bude kompenzovaná cez korekčný mechanizmus podľa tejto vyhlášky a bude realizovaná zohľadnením deficitu v cenách na rok 2022.

Celkové konsolidované aktíva skupiny dosiahli k 31. 12. 2020 výšku 1 158,704 mil. eur. Bilančná suma bola oproti roku 2019 vyššia najmä vplyvom nárastu peňažných prostriedkov a neobežného majetku na strane aktív a vlastného imania a výnosov budúcich období na strane pasív výkazov finančnej pozície. Vlastné imanie vzrástlo najmä z dôvodu zvýšenia kapitálového fondu z príspevkov akcionára.

Legislatívne prostredie – energetická legislatíva

Z pohľadu vývoja európskej a národnej legislatívy v sektore elektroenergetiky sa v roku 2020 začali aj do aplikačnej praxe prevádzkovateľov elektrizačných sústav zavádzať významné zmeny na európskom vnútornom trhu s elektrinou vyplývajúce z implementácie tzv. balíka čistej energie pre všetkých Európanov. Tieto zmeny majú významný dosah aj na spoločnosť SEPS ako prevádzkovateľa prenosovej sústavy.

V oblasti aktualizácie prevádzkovej dokumentácie, ktorá je zároveň legislatívne záväzná pre účastníkov trhu, pokračovala aplikácia nariadení Európskej komisie, ktorými sa stanovujú sieťové predpisy a usmernenia vo forme ďalších metodík schválených Úradom pre reguláciu sieťových odvetví a agentúrou pre spoluprácu európskych regulátorov ACER.

Na základe vyššie uvedených procesov bol v priebehu roka dvakrát aktualizovaný Prevádzkový poriadok prevádzkovateľa prenosovej sústavy spoločnosti SEPS. Zmeny vyplynuli predovšetkým z potreby zosúladenia postupov a povinností prevádzkovateľa prenosovej sústavy a účastníkov trhu s novou európskou legislatívou. Z uvedených dôvodov boli v priebehu roka viackrát podrobené zmenám aj dokumenty Technických podmienok prístupu a pripojenia, pravidiel prevádzkovania prenosovej sústavy, ktoré sú tiež záväzné pre účastníkov trhu.

Integrovaný systém manažérstva

SEPS má zavedený certifikovaný integrovaný systém manažérstva (ďalej „ISM“) pozostávajúci z manažérstva kvality (ISO 9001), environmentálneho manažérstva (ISO 14001), manažérstva informačnej bezpečnosti (ISO/IEC 27001) a manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ISO 45001).

V apríli a auguste 2020 audítori certifikačnej spoločnosti DNV GL Business Assurance Slovakia, s. r. o. (ďalej len DNV) vykonali periodický audit v oblasti systému manažérstva kvality podľa požiadaviek ISO 9001:2015 a environmentálneho manažérstva podľa požiadaviek ISO 14001:2015. Externí audítori konštatovali zhodu ISM SEPS s požiadavkami uvedených noriem a s certifikačnými kritériami a odporučili pokračovanie platnosti príslušných certifikátov o ďalší rok. Certifikáty majú platnosť do marca roku 2021, tzn. že sa v tomto roku uskutoční recertifikačný audit ISO 14001:2015 a ISO 14001:2015.

V októbri 2020 audítori vyššie uvedenej certifikačnej spoločnosti vykonali periodický audit systému manažérstva informačnej bezpečnosti (ISMS) podľa ISO/IEC 27001:2013. Audítori takisto konštatovali zhodu ISM SEPS s požiadavkami uvedenej normy a s certifikačnými kritériami a odporučili pokračovanie platnosti príslušného certifikátu o ďalší rok. Rovnako ako pri vyššie uvedených dvoch normách sa v roku 2021 uskutoční recertifikačný audit ISO/IEC 27001:2013.

V novembri 2020 audítori certifikačnej spoločnosti Technická inšpekcia, a. s., vykonali periodický audit v oblasti manažérstva BOZP podľa požiadaviek normy ISO 45001:2018. Audítori v správe z auditu konštatovali zhodu ISM SEPS s požiadavkami uvedenej normy a s certifikačnými kritériami a príslušný certifikát bol ponechaný v platnosti.

V oblasti manažérstva kvality sa okrem iných činností vykonáva aj monitorovanie spokojnosti zákazníkov SEPS – účastníkov trhu s elektrinou. Po jeho vyhodnotení SEPS prijíma opatrenia na zvýšenie spokojnosti svojich zákazníkov. Výkon interných auditov ISM je zameraný na odhaľovanie slabých miest v ISM. Na základe zistení z auditov sa navrhujú a realizujú opatrenia, ktoré prispievajú k trvalému zlepšovaniu ISM.

Ochranu životného prostredia SEPS realizuje zavádzaním moderných technológií a riadením produkcie svojich odpadov, a tým pokračuje v procese zlepšovania environmentálneho profilu spoločnosti v oblasti vodného a odpadového hospodárstva, ochrany ovzdušia a ochrany prírody a krajiny.

V oblasti systému manažérstva BOZP spoločnosť kladie dôraz na dodržiavanie programu realizácie politiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, najmä na vylúčenie rizík a faktorov podmieňujúcich vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia pri práci.

Úsilie v oblasti informačnej bezpečnosti je zamerané na efektívnu elimináciu, resp. znižovanie rizík súvisiacich s narušením dostupnosti, integrity a dôvernosti aktív spoločnosti, a to zavádzaním nových moderných postupov, informačných systémov a technológií.

Hlavným zámerom rozvoja v oblasti ISM je presadzovanie kvality a environmentálneho správania, ako aj zaistenie informačnej bezpečnosti a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vo všetkých oblastiach činnosti spoločnosti, t. j. udržiavanie schopnosti plnenia požiadaviek zákazníkov s garanciou spoľahlivého a bezpečného prenosu elektriny.

Zabezpečenie procesu obstarávania v SEPS v roku 2020

Verejné obstarávanie sa realizovalo plne v súlade so zákonom č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Komunikácia so záujemcami a uchádzačmi vo verejnom obstarávaní prebiehala elektronicky prostredníctvom komunikačného rozhrania SEPS PORTÁL VO v súlade s § 20 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Obstarávateľ pri zadávaní ostatných zákaziek postupoval v súlade s vnútornými riadiacimi dokumentmi spoločnosti.

ORGÁNY SPOLOČNOSTI

SEPS

Akcionár

100 % vlastníkom akcií spoločnosti je Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo financií SR.

Orgán	Funkcia	Meno
Predstavenstvo do 16.4.2020	predseda podpredseda člen člen člen člen	Ing. Miroslav Obert Ing. Miroslav Kolník Ing. Emil Krondiak, PhD. Ing. Michal Pokorný Ing. Martin Malaník Ing. Martin Golis Ing. Vladimír Palko
Predstavenstvo od 17.4.2020	predseda podpredseda člen člen	Ing. Jaroslav Vach, MBA Mgr. Martin Riegel Ing. Svetozár Krnáč (do 15.5.2020) Ing. Michal Pokorný
Dozorná rada do 16.4.2020	predseda podpredseda podpredseda člen člen člen člen člen člen člen člen člen člen člen	Ing. Vladimír Burdan JUDr. Peter Pandý, LL.M. Michal Sokoli (od 27.2.2020) Ing. Vladimír Beňo (do 19.2.2020) Ing. Dušan Chvíľa Ing. Rastislav Januščák Ing. Kristián Jecko Ing. Mikuláš Koščo JUDr. Pavol Kollár Ing. Peter Matejíček Ing. Ján Oráč (do 19.2.2020) Michal Sokoli (do 26.2.2020) JUDr. Ondrej Urban, MBA JUDr. Eva Murínová (od 20.2.2020) Ing. Marek Šimlašík (od 20.2.2020)
Dozorná rada od 17.4.2020	predseda podpredseda podpredseda člen člen člen člen člen člen člen	Ing. Miroslav Bartoš Ing. Marcel Klimek (od 15.5.2020) Michal Sokoli Ing. Dušan Chvíľa Ing. Ľuboš Jančík, PhD. Mgr. Marek Kaľavský Ing. Róbert Király Ing. Marcel Klimek (do 15.5.2020) JUDr. Eva Murínová Ing. Marek Šimlašík
Vrcholový manažment do 20.4.2020	generálny riaditeľ vrchný riaditeľ úseku podpory riadenia vrchný riaditeľ úseku prevádzky vrchný riaditeľ úseku SED a obchodu vrchný riaditeľ úseku ekonomiky vrchný riaditeľ úseku rozvoja, investícií a obstarávania vrchný riaditeľ úseku ICT vrchný riaditeľ úseku stratégie a medzinárodnej spolupráce	Ing. Miroslav Obert Mgr. Igor Gallo, MBA Ing. Emil Krondiak, PhD. Ing. Michal Pokorný Ing. Martin Malaník Ing. Miroslav Kolník Ing. Martin Golis Ing. Vladimír Palko

Vrcholový manažment od 21.4.2020	generálny riaditeľ, poverený riadením úseku ekonomiky vrchný riaditeľ úseku podpory riadenia vrchný riaditeľ úseku prevádzky	Ing. Jaroslav Vach, MBA Mgr. Igor Gallo, MBA Ing. Svetozár Krnáč (do 15.5.2020) Mgr. Jana Ambrošová (od 16.5.2020) Ing. Michal Pokorný
	vrchný riaditeľ úseku SED a obchodu, poverený riadením úseku stratégie a medzinárodnej spolupráce vrchný riaditeľ úseku rozvoja, investícií a obstarávania vrchný riaditeľ úseku ICT	Mgr. Martin Riegel Ing. Martin Golis

OKTE, a. s.

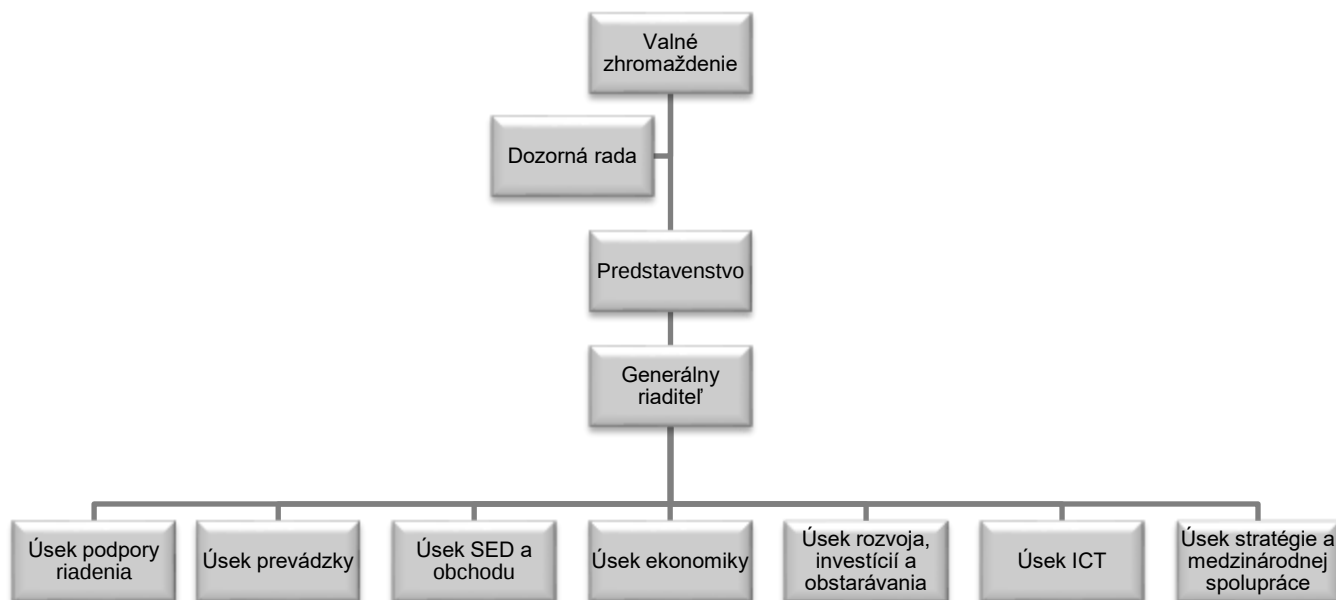
Akcionár

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., vlastní 100 % akcií spoločnosti OKTE, a. s.

Orgán	Funkcia	Meno
Predstavenstvo	predseda	Ing. Michal Cabala, PhD.
	člen	Ing. Milan Lodňanek
	člen	Ing. Milan Lipovský
Dozorná rada	predseda	Ing. František Pecho (do 31.12.2020)
	podpredseda	Ing. Ján Petrovič
	člen	JUDr. Milan Švec
Vrcholový manažment	riaditeľ	Ing. Michal Cabala, PhD.
	manažér riadenia služieb	Ing. Milan Lipovský
	manažér pre ekonomiku a financie	Ing. Ivan Lovíšek

ŠTRUKTÚRA SPOLOČNOSTI

Organizačná štruktúra SEPS k 31. 12. 2020

Bratislava – sídlo spoločnosti Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s.

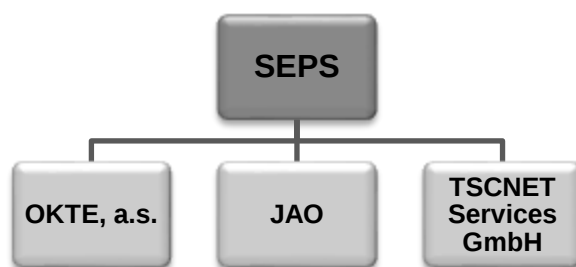
Žilina – Slovenský elektroenergetický dispečing (SED)

Križovany nad Dudváhom – sekcia prevádzkovej správy Západ

Sučany – sekcia prevádzkovej správy Stred

Lemešany – sekcia prevádzkovej správy Východ

Vlastnícky podiel SEPS v iných spoločnostiach k 31. 12. 2020

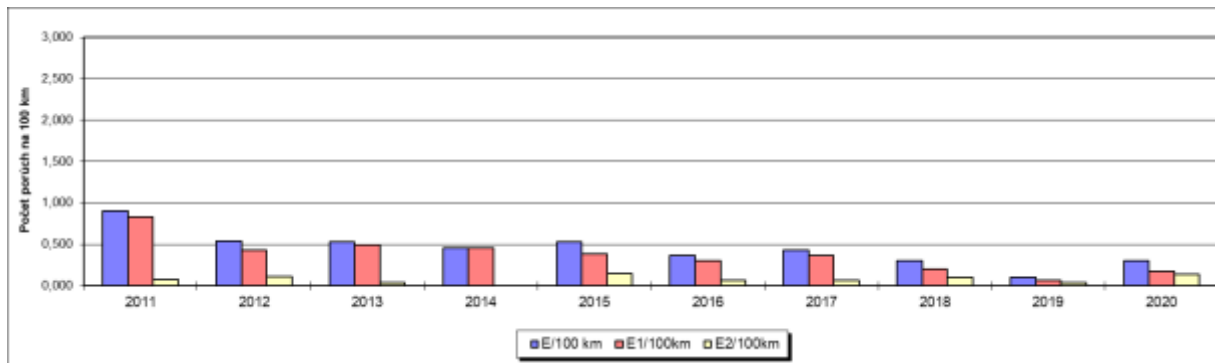
SEPS – Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s.	Vlastnícky podiel v %
OKTE, a. s. – organizátor krátkodobého trhu s elektrinou	100 %
JAO (Joint Allocation Office S.A. – Spoločná alokačná kancelária)	4 %
TSCNET Services GmbH	6,66 %

PREVÁDZKA PRENOSOVEJ SÚSTAVY

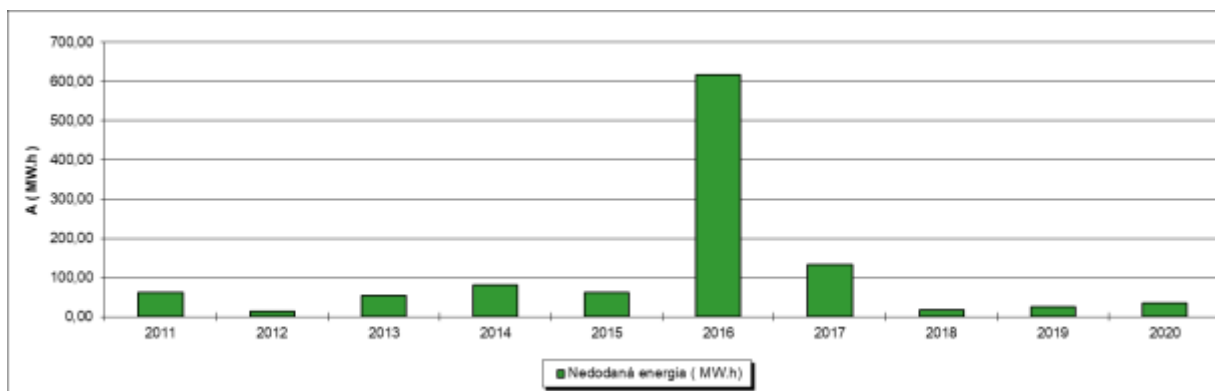
SEPS ako prevádzkovateľ prenosovej sústavy dodržal v roku 2020 celkovú požadovanú úroveň štandardov kvality prenosu elektriny v zmysle vyhlášky č. 236/2016 Z. z. Splnené boli aj všetky čiastkové štandardy.

Prevádzka prenosovej sústavy (PS) bola počas celého roka 2020 plynulá a spoľahlivá, čo dokumentuje aj ustálený až mierne klesajúci dlhodobý trend poruchovosti. Množstvo nedodanej elektrickej energie odráža mnoho premenlivých faktorov počas poruchy a v roku 2020 bol hlboko pod dlhodobým priemerom (pozri grafy 1 a 2).

Graf 1: Merná poruchovosť

Graf 2: Vývoj nedodanej energie

V roku 2020 najväčšou mierou ovplyvnila prevádzku PS dlhodobá odstávka vedenia V427 Rimavská Sobota – Moldava z dôvodu preizolácie vedenia, preústenia tohto vedenia v ESt Rimavská Sobota a výstavbe vedenia 2x400 kV (V447) na profile SK-HU. Taktiež vedenie V480 Gabčíkovo – Veľký Ďur bolo dlhodobo vypnuté v súvislosti so zmenou zaústenia vedenia do ESt Gönyű (MAVIR). V roku 2020 bolo dlhodobo z prevádzky odstavené vedenie V274 Križovany – Bystričany, na ktorom prebiehala rekonštrukcia na napäťovú hladinu 400 kV. V roku 2020 sa vykonala obnova 220 kV polí č. 2-5 v ESt Sučany, pričom boli postupne dlhodobo vypnuté transformátory T401 a T201 a tiež sa preústili vedenia V271, V273 z pôvodných do obnovených polí. V ESt Levice sa uskutočnila v roku 2020 preizolácia celej 400 kV rozvodne, čo si vyžiadalo dlhobehjšie odstávky vedení V491, V426, transformátora T401 a tiež zmenu konfigurácie PS prepojením vedení V490 a V449.

Útlm prevádzky časti prenosovej sústavy s prevádzkovým napätím 220 kV pokračoval v roku 2020 ukončením demontáže nepotrebných vedení V073 a V284, ktoré v minulosti zabezpečovali vyvedenie výkonu z jadrovej elektrárne JEBO V1, resp. napájanie VS, a to napriek komplikáciám spojeným s pandemiou COVID-19.

Údržba a opravy

Údržba zariadení ZVN, VVN, vlastnej spotreby a sekundárnej techniky v elektrických staniciach bola zabezpečená v rozhodujúcej miere dodávateľským spôsobom. V zmysle schváleného vypínacieho plánu a Poriadku preventívnych činností na rok 2020 boli vykonané všetky potrebné údržbové a diagnostické činnosti. Pochôdzkovými a lezeckými prehliadkami boli na vedeniach v správe SEPS zisťované jednotlivé závady, ktoré boli odstraňované podľa ich závažnosti a možností uvoľňovania jednotlivých vedení z prevádzky.

Realizáciou plánu opráv zariadení prenosovej sústavy udržiavame a naďalej zvyšujeme spoľahlivosť a bezpečnosť zariadení. Išlo najmä o opravy oceľovej konštrukcie stožiarov a výmeny poškodených vodičov a kombinovaných zemných lán vo vybraných kotevných úsekoch vedení. Opravou náterov oceľových konštrukcií predchádzame degradácii oceľových konštrukcií vedení a elektrických staníc vplyvom korózie. Na viacerých vedeniach boli obnovené alebo vytvorené výstražné nátery, čím sa znížila pravdepodobnosť kolízií leteckých dopravných prostriedkov s vedeniami PS. Opravami chránenia vedení, transformátorov a rozvodní vo viacerých staniciach prenosovej sústavy sme dosiahli zvýšenie spoľahlivosti prenosu elektrickej energie.

Údržbu ochranných pásiem vedení ZVN a VVN v správe SEPS sme zabezpečovali taktiež dodávateľským spôsobom na celom území SR v zmysle rámcových a čiastkových zmlúv.

Za rok 2020 bolo v prenosovej sústave Slovenska zaznamenaných 49 pôsobení ochrán (s vypnutím), z toho 24x na vedeniach prevádzkovaných na napäťovej úrovni 400 kV a 18x na vedeniach s napäťovou úrovňou 220 kV; čo sa týka ostatných prvkov sústavy, 2x na prípojniciach 400 kV, 2x na transformátoroch 400/110 kV a 3x na tlmivkách 33 kV.

Automatiky opätovného zapnutia (OZ) využívané na vypínanie prechodných skratov na vedeniach, pôsobili 35x, z toho bolo zaznamenaných 31 úspešných opätovných zapnutí a 4 neúspešné, čo predstavuje 89 % úspešnosť automatiky OZ.

Tab.: Prehľad o činnosti ochrán a sieťových automatík

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet pôsobení ochrán s vypnutím	66	78	58	60	101	65	70	66	40	49
Počet pôsobení automatík OZ	51	64	41	49	65	37	25	43	17	35
Percento úspešnosti automatík OZ	84,3	82,8	97,5	97,9	83,1	78,7	72	93	94	89

Diagnostika

Diagnostické merania výkonných transformátorov a zariadení primárnej techniky elektrických staníc boli zabezpečené v plnom rozsahu podľa plánu diagnostických činností po celý rok 2020. Veľká pozornosť bola venovaná najmä vývoju závady 400 kV priechodky transformátora T401 Varín.

Pre problémy s obstaraním vizuálnej kontroly a termografických meraní vedení 400 kV, 220 kV a 110 kV boli vykonané len pochôdzkové a lezecké kontroly vybraných vedení a termografické merania spojok fázových vodičov. Zistené závady ohrozujúce spoľahlivosť prevádzky vedení boli opravené operatívne v časových intervaloch podľa klasifikácie závažnosti.

RIADENIE ELEKTRIZAČNEJ SÚSTAVY

Elektrizačná sústava Slovenskej republiky (ďalej aj „ES SR“) pracovala v roku 2020 paralelne v rámci prepojenej európskej sústavy ENTSO-E. Prevádzka ES SR bola spoľahlivá, všetky rozhodujúce kritériá a odporúčania ENTSO-E v primárnej i sekundárnej regulácii, v riadení napätia a regulácii salda cezhraničných prenosov boli priebežne vyhodnocované a splnené.

Automatizovaný systém dispečerského riadenia – ASDR

Prevádzka zariadení ASDR na elektrických staniciach SEPS a na pracovisku dispečingu prevádzkovateľa prenosovej sústavy v Žiline (ďalej aj „SED“) bola v roku 2020 spoľahlivá a bezpečná, nedošlo k žiadnej strate informácií narušajúcej riadenie elektrizačnej sústavy SR, spoluprácu so zahraničnými partnermi a riadenie výroby v reálnom čase.

V oblasti výmeny dát so zahraničnými partnermi sme pokračovali v rozširovaní a aktualizácii dát v RIS SED so susednými prevádzkovateľmi (vyvolanými rekonštrukciami ich vlastných objektov) prenosových sústav prostredníctvom elektronickej diaľnice ENTSO-E.

Rozšírený bol aj objem dát medzi spoločnosťou SEPS a distribučnými energetickými spoločnosťami na Slovensku. Hlavným dôvodom je detailnejšie zmapovanie procesných informácií potrebných na testovanie a prípravu podpornej služby „Štart z tmy“ za účelom komplexného pohľadu na topologický model nižších napäťových úrovní, ktorý je potrebný pre túto službu. Rozšírenie výmeny dát poskytovaných distribučnými spoločnosťami bolo spojené aj s potrebou rozšírenia oblasti pozorovania (observability area) podľa nariadenia Európskej únie.

V rámci medzinárodných skupín sme spolupracovali na projektoch AMICA, OPDE, EAS, CORE CC Tool, MARI a PICASSO. Do prevádzky bol uvedený projekt IGCC (International Grid Control Cooperation), ktorý rieši mechanizmus vzájomného vyrovňovania ACE (Area Control Error) v rámci ENTSO-E a plne nahradil projekt eGCC (Grid Control Cooperation) s účasťou ČEPS, SEPS a MAVIR).

V roku 2020 riadenie ES SR už plne zabezpečoval nový riadiaci a informačný systém RIS SED Monarch. Počas roka prebiehali stretnutia projektového tímu za účasti odborníkov dodávateľa a SEPS, na ktorých sa riešili operatívne prevádzkové udalosti, požiadavky koncových užívateľov a z nich vyplývajúce úlohy. Dodávateľ zároveň v súlade so zmluvou o technickej podpore realizoval činnosti so zameraním na zachovanie nepretržitej a bezpečnej prevádzky RIS SED Monarch, v ktorom sa doplnili databázy a rozšírili výmeny dát, ako aj topologický model v súlade s požiadavkami koncových užívateľov, rozvojom elektrizačnej sústavy a vývojom na trhu s elektrickou energiou pri riadení podporných služieb (PpS).

V rámci prechodu na asymetrickú SRV boli v spolupráci s dodávateľom realizované zmeny modulu automatického riadenia výroby (AGC) a prípravy prevádzky PpS. Pre potreby nezávislého testovania nových zmien bolo testovacie prostredie RIS SED rozšírené o komunikáciu s obchodným systémom a komunikáciu v reálnom čase so systémom MES (Manufacturing Execution System). Ďalšie využívanie týchto testovacích komunikácií sa očakáva pri implementácii medzinárodných platforiem aFRR a mFRR.

Podnikový informačný systém MES bol priebežne dopĺňaný o nové vizuálne pohľady, ktoré pomáhajú odborným útvarom v prístupe k rôznorodým dátam z prevádzky ES SR. Systém MES bol počas celého roka v plnej prevádzke, pričom primárne spracovával dáta z RIS SED Monarch, ale aj zo spolupracujúcich systémov, ako DaE či ISOM. V rámci zvýšenia spoľahlivosti prenosu a archivácie dát vstupujúcich do systému MES zo systému Monarch boli implementované paralelné nezávislé komunikačné rozhrania prenosu údajov.

V súvislosti s implementáciou nesymetrickej SRV došlo v systéme MES k úpravám výpočtov kvality PpS a zmenám v zobrazeniach, výstupných zostavách a prenose dát do obchodného systému.

V priebehu roka bolo vybudované pripojenie do novej medzinárodnej PCN siete na plánovanú výmenu dát medzi jednotlivými TSO.

Pracovisko záložného dispečingu bolo priebežne databázovo udržiavané a testované tak, aby mohlo plniť svoje hlavné funkcie. Na systéme Monarch prebehol test prechodu riadenia z hlavného pracoviska dispečingu na záložné, keď elektrizačná sústava SR bola plnohodnotne riadená zo záložného pracoviska

Počas roka boli vykonávané certifikácie poskytovateľov PpS paralelne aj z hlavného, aj zo záložného pracoviska SED.

Uvedením nového riadiaceho systému do prevádzky došlo k významnej zmene technických podmienok SEPS, ktorú vyvolala zmena koncepcie prenosu a spracovania dát na hlavnom a záložnom pracovisku v systéme RIS SED Monarch. Zmeny sa dotkli procesu certifikácie zariadení poskytovateľov PpS a doplnila sa aj detailná špecifikácia sériového protokolu IEC-101 pre komunikáciu so systémom RIS SED Monarch.

V súvislosti s projektmi rekonštrukcií Est SEPS boli v priebehu roka na riadiacich informačných systémoch SED a Est vykonávané úpravy z dôvodu inštalácie nových častí RIS v Est Podunajské Biskupice, Rimavská Sobota Bystričany, Horná Ždaňa a spínacia stanica Košice v rámci investičných projektov:

- Prechod rozvodne 400 kV Podunajské Biskupice na rozvodňu nového typu,
- Rozvodňa R400 kV Rimavská Sobota – rozšírenie,
- Inovácia RIS – centrála v spínacej stanici Košice,
- Transformácia 400/110 kV Bystričany – T401, T402,
- Inovácia zariadení RIS pre riadenie R110 kV v Est Horná Ždaňa.

Nadalej prebiehala spolupráca pri príprave a realizácii ďalších investičných projektov vo väzbe na technológiu RIS Est, z ktorých najvýznamnejšie sú:

- Inovácia zariadení RIS pre riadenie R110 kV v Est Horná Ždaňa,
- Obnova sekundárnej techniky a Inovácia RIS - centrála v Est Horná Ždaňa 400 kV,
- Obnova sekundárnej techniky R400 a R220 kV Lemešany – výmena ochrán a inovácia RIS,
- Obnova sekundárnej techniky R400 kV Bošáca – výmena ochrán a inovácia RIS,
- Obnova sekundárnej techniky Est Križovany – inovácia ochrán a RIS,
- Obnova sekundárnej techniky a inovácia centrály RIS Est Stupava,
- Inovácia RIS – centrála v Est Veľké Kapušany a obnova sekundárnej techniky,
- Inovácia RIS – centrála v Est Levice,
- Inovácia RIS – centrála v Est Medzibrod,
- Inovácia RIS – centrála v Est Veľký Ďur,
- Ôsma stavba – Rozvodňa 400kV Križovany – rozšírenie (pole 15),
- Výmena transformátora T402 a inštalácia kompenzačných tlmiviek v Est Podunajské Biskupice,
- Kompenzácia v Est Varín,
- Kompenzácia jalového výkonu v elektrickej stanici Liptovská Mara,
- Prechod Est Sučany do diaľkového riadenia,
- Transformácia 400/110 kV Bystričany – T401, T402,
- Transformovňa 400/110 kV Senica,
- Zmena pripojenia FORTISCHEM, a. s., do PS v Est Bystričany,
- Úpravy súvisiacich zariadení v spínacej stanici Gabčíkovo a Est Veľký Ďur – 4. stavba,
- Zvýšenie zabezpečenia RIS Est SEPS.

Prevádzka a správa informačno-komunikačných technológií

Spoľahlivá prevádzka ICT technológií bola v roku 2020 zabezpečená v požadovanej kvalite v plnom rozsahu bez obmedzení, čo sa prejavilo aj na bezproblémovom riadení sústavy a bezporuchovej komunikácii jednotlivých systémov riadenia a ochranných automatík vedení.

Rok 2020 bol pre sekciu prevádzky a správy informačno-komunikačných technológií náročný, nakoľko v rámci prebiehajúcej „Transformácie ICT SEPS“ boli do spoločnosti zavedené nové procesy pre koncepčné, systematické a hospodárne riadenie ICT aktív. Za účelom zvyšovania kvality, efektivity a bezpečnosti bol úspešne zrealizovaný insourcing telekomunikačných služieb pre oblasť prevádzky a údržby telekomunikačných sietí (SDH, F-MUX, DWDM, MPLS), sietí zariadení na prenos signálov ochrán (ABB FOX a TTC Marconi PCM30OCH). V druhom polroku začali prípravné činnosti pre zabezpečenie insourcingu služieb zabezpečenia prevádzky a údržby integrovaného informačného systému (IIS).

V rámci investičnej akcie „Inovácia zariadení na prenos povelov ochrán ESt Križovany – ESt Bošáca – EBO“ boli počas roka 2020 uvedené do prevádzky nové prenosové zariadenia ochrán PCM30U-OCH v objektoch ESt Križovany a ESt Bošáca. Pre zvýšenie kvality a bezpečnosti bola spustená migrácia jednotlivých telekomunikačných okruhov a služieb do novej prístupovej telekomunikačnej siete MPLS SEPS.

V oblasti rozvoja a inovácie IT systémov bolo v roku 2020 uvedených do prevádzky viacero úspešných projektov, ktoré našej spoločnosti pomohli efektívnejšie a promptnejšie nastaviť procesy na zavedenie práce z domácnosti z dôvodu minimalizovania šírenia infekcie COVID19.

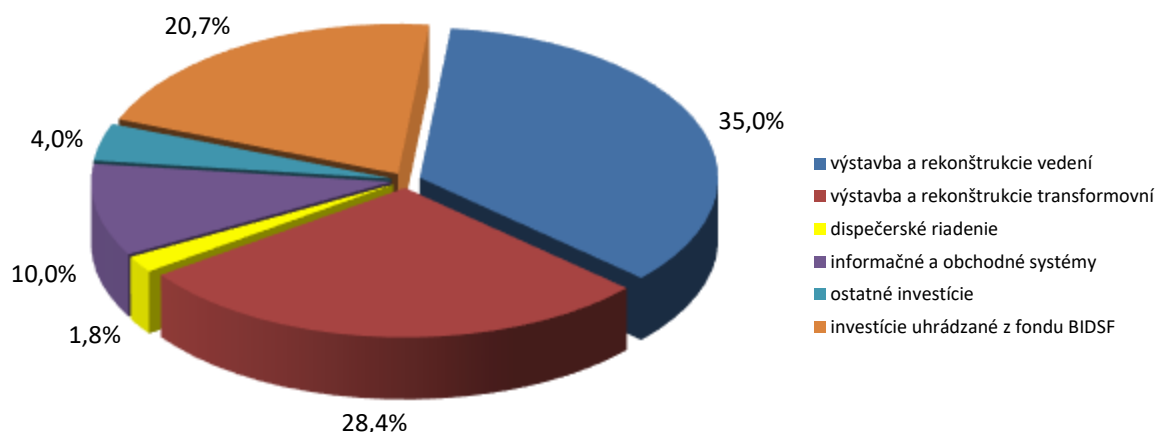
- Inovácia video-konferenčného systému, ktorá umožnila integráciu na existujúcu technológiu pre rozšírené pokrytie videokonferenciami a taktiež aj na externé aplikácie a komunikáciu z vonkajšieho prostredia prostredníctvom aplikácií Microsoft SKYPE a Cisco WEBEX.
- Implementácia novej Cisco VPN technológie vzdialeného prístupu, ktorá umožňuje užívateľom z domáceho prostredia plnohodnotne pristupovať prostredníctvom pracovného PC do siete SEPS, a tým zvýšiť komfort a efektivitu práce počas jej výkonu z domácnosti v súlade s informačnou bezpečnosťou.
- Implementácia a nasadenie nových aplikácií v priebehu roka 2020, ktoré umožnili optimalizovať proces elektronického schvaľovania (napr. elektronické tlačivá, likvidácia faktúr v prostredí SAP, osobné ochranné pracovné prostriedky a iné.).

Naším dlhodobým strategickým cieľom je návrh a implementácia procesných, aplikačných a technologických zmien v prostredí ICT, ktoré spoločnosti umožnia vysporiadať sa s novodobými výzvami tzv. Digital Energy.

INVESTÍCIE

V oblasti investícií bola v roku 2020 zabezpečovaná príprava a realizácia investičných projektov v rámci Obchodného plánu a finančného rozpočtu SEPS na roky 2020 – 2024. Z celkových plánovaných investičných prostriedkov 103,915 mil. eur na rok 2020 bolo skutočne vyčerpaných 95,417 mil. eur, čo predstavuje 91,82 %.

Graf 1: Štruktúra realizovaných investičných nákladov v roku 2020

Tab.: Plnenie plánu v roku 2020 podľa investičných oblastí

Por. č.	Investičný projekt	Náklady v EUR		% plnenia
		Plán	Skutočnosť	
1	výstavba a rekonštrukcie vedení	39 890 992	33 414 975	83,77
2	výstavba a rekonštrukcie transformovni	26 501 707	27 124 777	102,35
3	dispečerské riadenie	1 751 250	1 748 250	99,83
4	informačné a obchodné systémy	9 277 287	9 514 414	102,56
5	ostatné investície	5 464 393	3 831 878	70,12
6	investície uhrádzané z fondu BIDSF	21 029 756	19 782 762	94,07
Spolu		103 915 385	95 417 056	91,82

Medzi najvýznamnejšie investičné akcie v roku 2020 patrí výstavba slovensko-maďarských cezhraničných prepojení 400 kV. Majú štatút projektov spoločného záujmu a sú spolufinancované z Nástroja na prepájanie Európy (Connecting Europe Facility/CEF) Európskej únie. V súčasnosti prebieha realizácia stavebno-montážnych prác na tomto súbore stavieb a tieto vedenia by mali byť v prevádzke v prvej polovici roka 2021. Dôležitým aspektom úspešnej realizácie je koordinovaná a efektívna spolupráca s prevádzkovateľom maďarskej prenosovej sústavy.

V roku 2020 boli ukončené práce na prechode elektrickej stanice Podunajské Biskupice na rozvodňu nového typu. Cieľom tejto investície je rekonštrukcia rozvodne a jej prebudovanie na modernú, bezobslužnú, diaľkovo riadenú prevádzku. Okrem toho, že sa tým zabezpečí trvalo udržateľná spoľahlivá a bezpečná prevádzka transformácie 400/110 kV v elektrickej stanici

Podunajské Biskupice pre prislúchajúce 110 kV uzlové oblasti Podunajské Biskupice – Stupava a Podunajské Biskupice – Gabčíkovo, bude zabezpečené aj spoľahlivé zásobovanie Bratislavy ako hlavného mesta a jej okolia elektrinou pri predpokladanom rastúcom zaťažení.

Medzi najvýznamnejšie investičné akcie roku 2020 patrila realizácia súboru stavieb Transformácia 400/110 kV Bystričany, ktorý je spolufinancovaný z Medzinárodného fondu na podporu odstavenia JE V1 Bohunice (BIDSF) a mal by byť ukončený v horizonte roka 2021. Niektoré časti súboru stavieb sú v rámci realizácie v rôznom stupni rozpracovanosti. Realizácia tohto súboru stavieb má významnú úlohu pri transformácii regiónu Hornej Nitry.

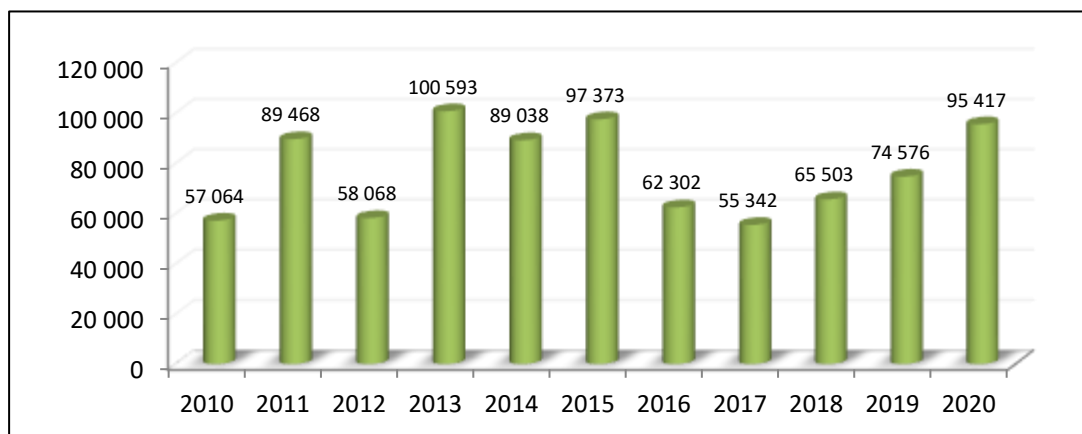
V zmysle schváleného plánu zvládania rizík na roky 2019 a 2020 boli realizované projekty spojené s plnením legislatívnych povinností či už v oblasti ochrany kritickej infraštruktúry, alebo v oblasti kybernetickej bezpečnosti.

V oblasti optimalizácie fyzickej ochrany prvkov kritickej infraštruktúry bola na vybraných objektoch realizovaná rekonštrukcia mechanických zábranných prostriedkov a pokračovalo sa v technologickej obmene zastaraných a výrobcami nepodporovaných komponentov inteligentných meracích systémov.

V rámci napĺňania legislatívnych povinností vyplývajúcich z požiadaviek zákona o kybernetickej bezpečnosti bolo najvýznamnejšie technické opatrenie realizované v podobe implementácie technológie na šifrovanie nosnej telekomunikačnej siete DWDM.

Vývoj čerpania investičných nákladov za posledných 10 rokov je znázornený v grafe 2.

Graf 2: Vývoj investičných nákladov v rokoch 2010 – 2020 v tis. eur

Projekt Danube InGrid

Spoločným cieľom Európskej únie je zvýšiť produkciu energie z obnoviteľných zdrojov. Zabezpečenie bezpečnej a spoľahlivej dodávky elektriny pri neustále sa zvyšujúcom podiele obnoviteľných zdrojov energie (OZE) predstavuje jednu z najväčších výziev súčasnej energetiky, s ktorou súvisí aj potreba posilniť odolnosť a spoľahlivosť sústav, aby boli schopné zvládnuť zvýšenú inštaláciu nových OZE napriek nestálej (kolísavej) výrobe elektriny.

Prudký nárast počtu OZE vytvára ďalšie výzvy, keďže nárast/pokles výroby z OZE nie vždy korešponduje s nárastom/poklesom spotreby elektriny. To spôsobuje ďalšie výzvy pre riadenie elektrizačných sústav, najmä pre prevádzkovateľov prenosových a distribučných sústav. Za účelom riešenia týchto výziev sa v roku 2019 spojili spoločnosti E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt., Západoslovenská distribučná, a.s., (prevádzkovatelia distribučných sústav v Maďarsku a na Slovensku) a Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s., a vytvorili projekt Danube InGrid s predpokladaným rozpočtom 291,2 miliónov eur s cieľom presadiť ho ako projekt spoločného záujmu v kategórii inteligentných sietí a následne získať finančné prostriedky z fondu Connecting Europe Facility (CEF) na jeho implementáciu. Agentúra INEA udelila pre projekt Danube InGrid grant v celkovej výške 101 931 000 eur, z toho pre SEPS 15 908 140 eur.

ENVIRONMENTÁLNA POLITIKA

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., pomocou zavedeného systému environmentálneho manažérstva výrazne prispieva k zmierňovaniu, resp. eliminácii nepriaznivých vplyvov spoločnosti na životné prostredie. Spoločnosť podporuje systémový prístup pri plnení záväzných požiadaviek a priebežne zlepšuje environmentálne správanie.

Uvedomujúc si svoj významný vplyv na životné prostredie v roku 2020 spoločnosť úspešne absolvovala externý periodický audit v zmysle požiadaviek normy STN EN ISO 14 001:2016. Certifikačná firma v záverečnej správe poukázala v oblasti environmentu na dve príležitosti na zlepšenie environmentálneho správania spoločnosti a uviedla jedno pozorovanie v tejto oblasti.

V rámci udržiavania a rozvíjania integrovaného systému manažérstva (ISM) spoločnosť vykonala v roku 2020 jedenásť interných auditov, ktoré preverili aj zhodu s požiadavkami normy STN EN ISO 14 001:2016. Na interných auditoch v oblasti environmentu neboli identifikované žiadne nezhody. Zároveň zamestnanci odboru environmentalistiky vykonali za toto obdobie desať interných kontrol vo vybraných elektrických staniciach. Kontroly boli zamerané na dodržiavanie právnych požiadaviek v oblasti vodného a odpadového hospodárstva, ochrany ovzdušia a zaobchádzania s fluórovanými skleníkovými plynmi. Kontrolami neboli zistené závažné nedostatky.

V sledovanom období spoločnosť zabezpečovala bežnú prevádzku, t. j. zneškodnenie odpadov, dodávku pitnej a úžitkovej vody, servis vodných stavieb a súvisiacich zariadení.

V roku 2020 bola nezávislou organizáciou vypracovaná „Analýza stavu riadenia spoločnosti SEPS v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia“ zameraná hlavne na:

- posúdenie zhody realizovaných činností s požiadavkami legislatívy,
- analýzu riadenia činností spoločnosti v oblasti ochrany životného prostredia,
- posúdenie zabezpečenia kontroly a plánovania.

Na základe zhromaždených údajov zo zisťovania na prevádzkach, poskytnutej dokumentácie a komunikácie so zamestnancami SEPS výsledkom analýzy boli štyri pozitívne zistenia, niekoľko odporúčaní a súhrnné konštatovanie, že nastavenie riadenia spoločnosti v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia je v súčasnosti vyhovujúce.

Pri dodržiavaní základných princípov environmentálnej politiky sa spoločnosť, aj na základe záverov analýzy, v nasledujúcom období bude i naďalej zameriavať predovšetkým na tri oblasti:

- výkon vlastnej nezávislej kontrolnej činnosti v oblasti ochrany životného prostredia,
- sledovanie záujmov ochrany životného prostredia pri investičných akciách spoločnosti a opravách a údržbe jestvujúcich zariadení,
- zabezpečovanie efektívnej vzájomnej komunikácie na internej aj externej úrovni.

ROZVOJ SPOLOČNOSTI

V roku 2020 pokračovala príprava a začalo sa projektovanie investičných projektov zabezpečujúcich zvýšenie kompenzačného výkonu v severnej časti PS SR s cieľom eliminovať prekračovanie dovolených hodnôt napätia v sústave. Rovnako to platí aj pre projekty, ktorých cieľom je prechod elektrických staníc SEPS do diaľkového riadenia, výmena dožívajúcich zariadení PS, ako aj pre kontinuálny útlm 220 kV prenosovej sústavy. Pokračovali rokovania so spoločnosťou Stredoslovenská distribučná, a. s. (SSD) o optimálnom technickom riešení pre realizáciu novej transformácie 400/110 kV Ladce (ako náhradu za jestvujúcu transformáciu 220/110 kV Považská Bystrica) a so spoločnosťou Západoslovenská distribučná, a. s. (ZSD) bola dohodnutá realizácia projektu novej ESt Vajnory s transformáciou 400/110 kV. Prebiehali rokovania aj s inými užívateľmi PS o ich budúcom spôsobe pripojenia do PS.

Výstavba vedení do Maďarska, 2x400 kV Gabčíkovo (SK) – Gönyű (HU) – Veľký Ďur (SK) a 2x400 kV Rimavská Sobota (SK) – Sajóivánka (HU), nadobudla na slovenskej strane meškanie v dôsledku pandémie COVID-19. Preto boli po vzájomnej dohode s maďarským partnerom stanovené nové termíny uvedenia týchto projektov spoločného záujmu (tzv. PCI projekty, z angl. „Projects of Common Interest“) do komerčnej prevádzky na 5. apríl 2021.

Prebiehala aj kontinuálna príprava a realizácia ostatných investícií SEPS do zvýšenia bezpečnosti prenosovej infraštruktúry (ako prvkov kritickej infraštruktúry), do zariadení sekundárnej techniky (riadiaci a informačný systém, obchodné meranie, telekomunikačné zariadenia a pod.), ako aj do obchodných systémov a ICT. V spolupráci s prevádzkovateľmi distribučných sústav (ZSD, SSD, VSD) boli spustené práce na spoločnej štúdii, ktorej cieľom je určenie príčin zvýšených pretokov jalovej elektriny medzi distribučnými sústavami (DS) a PS vrátane stanovenia spôsobu ich eliminácie.

V októbri 2020 bola schválená spoločná žiadosť spoločností SEPS, ZSD a E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt (prevádzkovateľ jednej z DS v Maďarsku) o udelenie grantu na projekt spoločného záujmu v oblasti Smart Grids s názvom „Danube InGrid“ (<https://danubeingrid.eu/>), ktorý okrem iného prinesie aj posilnenie transformačnej väzby medzi PS a DS v západnej časti PS vrátane modernizácie PS, čo v dotknutom území prispeje k rozvoju decentralizovanej výroby, smart technológií a pod.

PREDPOKLADANÝ BUDÚCI VÝVOJ ČINNOSTI SPOLOČNOSTI

SEPS je vlastníkom a prevádzkovateľom prenosovej sústavy SR a vykonáva dispečerské riadenie elektrizačnej sústavy SR. Spoločnosť je prirodzeným monopolom, ktorého činnosť je vymedzená zákonom č. 251/2012 o energetike v znení neskorších predpisov a zákonom č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov.

Hlavná činnosť spoločnosti bude aj v budúcnosti zachovaná v tom rozsahu, ako to bolo v roku 2020, t. j. aj v budúcnosti bude vykonávať prevádzkovanie prenosovej sústavy SR, prenos elektriny, krytie strát v prenosovej sústave, riadenie elektrizačnej sústavy SR prostredníctvom poskytovania systémových služieb a výber efektívnej sadzby od priamo pripojených odberateľov na krytie odvodov pre Národný jadrový fond.

Výber poplatkov za systémové služby bude aj naďalej vykonávať dcérska spoločnosť OKTE, a. s., ktorá podľa zákona o energetike vykonáva funkciu centrálnej fakturácie, a následne ich bude uhrádzať SEPS vo výške, ktorú fakturovala svojim obchodným partnerom (subjektom zúčtovania).

SEPS bude aj v budúcich obdobiach obnovovať a rozvíjať prenosovú sústavu SR tak, aby bola zachovaná bezpečnosť a spoľahlivosť dodávky elektriny, posilňovať cezhraničné prepojenia s okolitými prenosovými sústavami, pripájať nových dodávateľov a odberateľov do prenosovej sústavy, rozvíjať medzinárodnú spoluprácu a podporovať prepájanie národných trhov s elektrinou tak, aby ostala spoľahlivým a stabilným subjektom na trhu s elektrinou v stredoeurópskom priestore.

MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

Slovenská elektrizačná prenosová sústava sa v oblasti medzinárodnej spolupráce rýchlo a úspešne adaptovala na zmeny súvisiace s pandémiou koronavírusu, ktoré súviseli predovšetkým s potrebou nahradiť fyzické stretnutia a rokovania novými digitálnymi nástrojmi. Online telekonferencie sa tak stali štandardom pri rokovaní na všetkých úrovniach medzinárodnej spolupráce. Spoločnosti JAO a TSCNET Services GmbH ako kľúčové subjekty európskeho trhu s elektrinou a bezpečnosti prevádzky prepojenej európskej sústavy reagovali na pandémiu posilnením ochrany svojich zamestnancov, zabezpečením materiálo-technického vybavenia, ktoré umožnilo efektívnu prácu na diaľku a zvýšeným zabezpečením IT.

Ďalším externým faktorom, ktorý vytváral istú mieru neistoty na medzinárodnom poli, bola téma Brexitu a otázka uzatvorenia dohody o obchode a spolupráci medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ. Prijatím dohody na konci decembra 2020 sa ustanovil základný rámec spolupráce, ktorý bude ďalej precizovaný v roku 2021.

Okrem vyššie uvedených faktorov boli aktivity medzinárodnej spolupráce určované pokračujúcou implementáciou povinností prevádzkovateľa prenosovej sústavy vyplývajúcich zo sieťových predpisov a usmernení a legislatívneho balíka Čistá energia pre všetkých Európanov. Nemenej dôležitá je aj Európska zelená dohoda, iniciatíva EK, ktorá postupne prináša legislatívne zmeny, dotýkajúce sa aj už prijatej legislatívy, s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu EÚ do roku 2050.

Z pohľadu medzinárodnej spolupráce v kontexte bezpečnej prevádzky sústavy sa v roku 2020 uskutočnili prvé kroky k transformácii inštitucionálneho rámca regionálnych koordinátorov bezpečnosti (RSC) na regionálne koordinačné centrá (RCC), ktorých existenciu požadujú ustanovenia balíka Čistá energia pre všetkých Európanov. Rozhodnutím ACER z apríla 2020 bol stanovený geografický rámec výkonu činností regionálnych koordinačných centier, tzv. regióny prevádzky sústavy (SOR), pričom SEPS sa stala súčasťou Regiónu prevádzky sústavy stredná Európa. V tomto regióne budú vykonávať funkciu regionálnych koordinačných centier spoločnosti TSCNET Services GmbH a CORESO SA, a to na základe ustanovení, ktoré schválil ACER v roku 2021.

Rok 2020 priniesol aj zmeny niektorých kľúčových pozícií vo vedení TSCNET Services GmbH a v Európskom združení prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu (ENTSO-E). Generálneho tajomníka ENTSO-E Laurenta Schmitta, ktorý ukončil k 31. 12. 2020 svoje štvorročné pôsobenie, vo funkcii nahradí nová generálna tajomníčka Sonya Twohig, ktorá predtým pôsobila v ENTSO-E na vedúcej pozícii v rámci sekcie prevádzky. Zmena v spoločnosti TSCNET Services GmbH sa dotkla doterajšieho výkonného riaditeľa pre oblasť obchodu a financií Maika Neubauera, ktorého nahradil od 15. 10. 2020 Dieter Weiss, ktorý predtým pôsobil aj ako finančný riaditeľ v nemeckom prevádzkovateľovi prenosovej sústavy TransnetBW.

ĽUDSKÉ ZDROJE

Rok 2020 bol rokom podstatných zmien týkajúcich sa takmer všetkých činností spoločnosti. V apríli 2020 jediný akcionár spoločnosti SEPS – Slovenská republika, v menej ktorej koná Ministerstvo financií SR, vykonal personálne zmeny v obsadení vrcholového vedenia spoločnosti, ako aj v dozornej rade, okrem členov rady, volených zamestnancami.

V hodnotenom roku pandemická situácia významne ovplyvnila spôsob a metódy riadenia ľudských zdrojov. Podobne ako v rade iných spoločností bolo nevyhnutné modifikovať prístupy jednotlivých alternatív tvoriacich súhrn riadenia ľudských zdrojov. Prijímané zmeny predstavovali v rade prípadov zásadný zásah do výkonu práce zamestnancov, avšak aj zamestnávateľa. Spôsob výkonu práce, ktorý bol predtým považovaný za bonus pre zamestnanca, sa v roku 2020 stával štandardom v činnostiach, kde to bolo možné. Práca z domácnosti, vzdelávanie zamestnancov, konferencie, výberové konania, porady, zasadnutia vedenia spoločnosti, ako aj rad iných činností, sa presunul do on-line prostredia. Digitalizácia sa začala v našej práci uplatňovať významnejšie ako pred pandémiou koronavírusu.

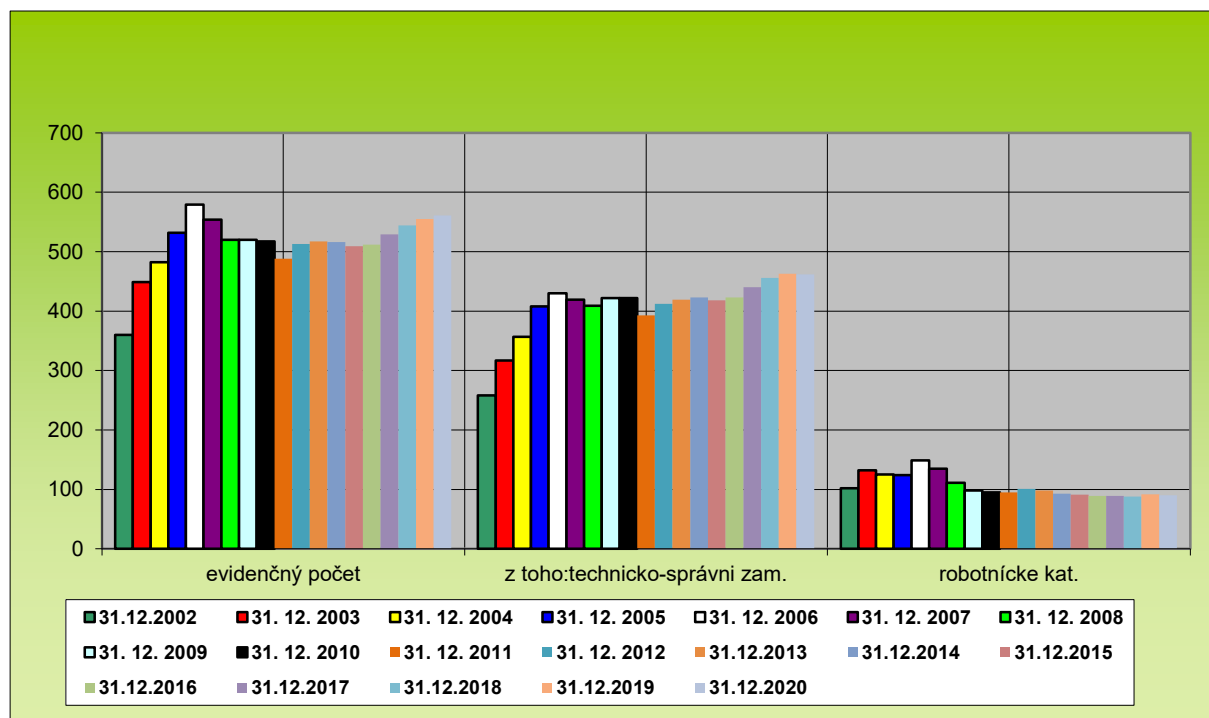
V tejto súvislosti však netreba opomenúť zamestnancov spoločnosti, ktorí vykonávali prácu na pracovisku, nakoľko ich z titulu pracovného zaradenia nebolo možné presunúť na mimoriadnu formu práce – prácu z domácnosti. Pre všetkých zamestnancov platila nevyhnutnosť dodržiavať pandemické opatrenia na zabránenie šírenia ochorenia koronavírusu, u zamestnancov vykonávajúcich prácu na pracovisku predovšetkým.

Spoločným úsilím našich zamestnancov sme zvládli činnosti týkajúce sa spoľahlivého a bezpečného prenosu elektrickej energie, aj fungovania spoločnosti SEPS v priebehu celého roku 2020, čo dokumentujú finančné výsledky a hospodársky výsledok k 31. 12. 2020.

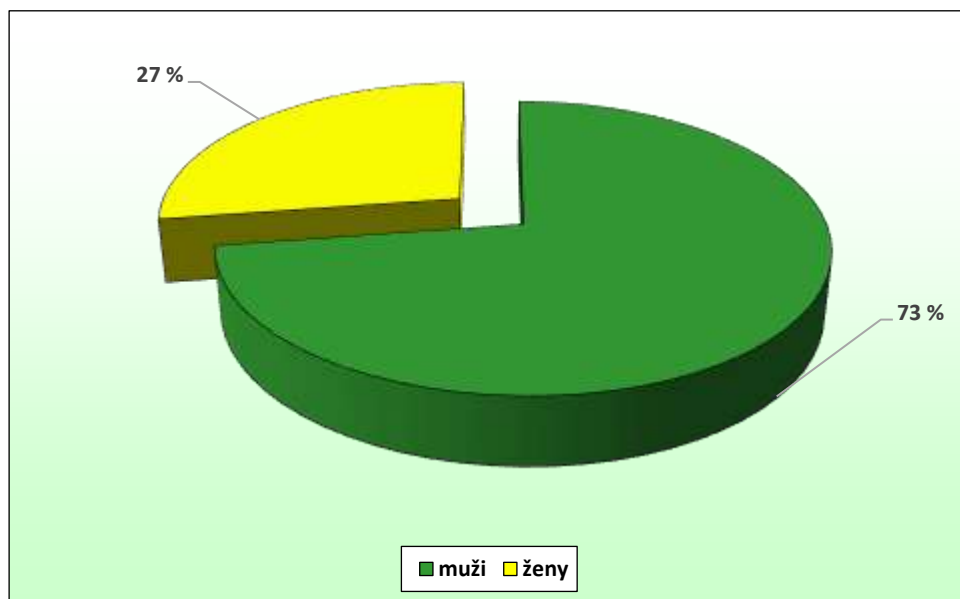
Zamestnanosť

K 31. 12. 2020 bolo v pracovnom pomere 561 zamestnancov, z toho 552 v evidenčnom stave. Z evidenčného stavu zamestnancov bol podiel žien na úrovni 27 % a mužov 73 %. Priemerný vek zamestnanca za hodnotené obdobie predstavoval 46 rokov, rovnako ako v predchádzajúcom roku.

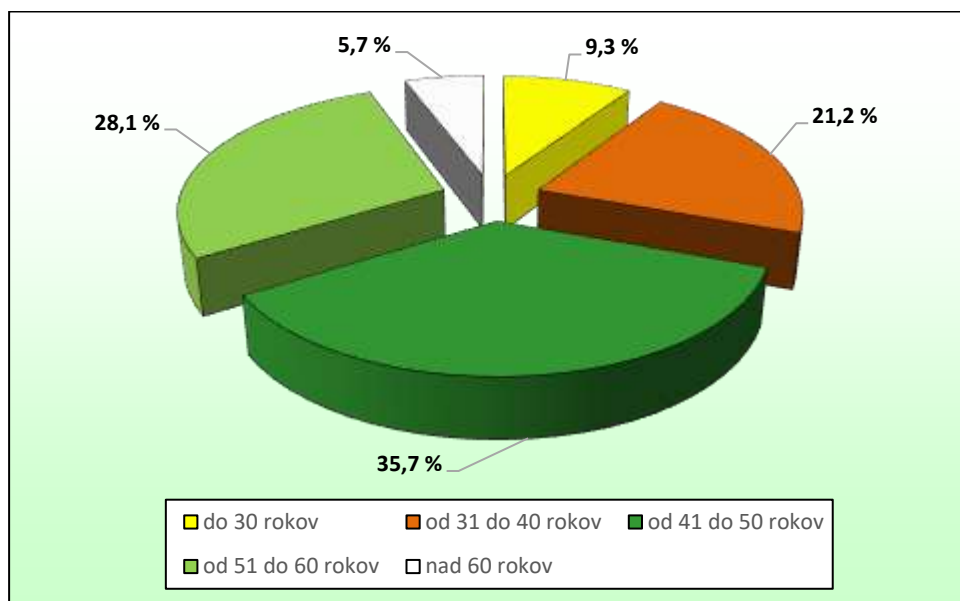
Graf 1: Prehľad vývoja stavu zamestnancov od vzniku spoločnosti

Graf 2: Podiel mužov a žien za rok 2020

Graf 3: Prehľad vekovej štruktúry zamestnancov SEPS za rok 2020

Fluktuácia a index stability zamestnancov

Tab. 1: Fluktuácia a index stability zamestnancov za rok 2020

Ukazovateľ	Fluktuácia Skupina TSZ	Fluktuácia Skupina R	Fluktuácia Spolu	Index stability Skupina TSZ	Index stability Skupina R	Index stability Spolu
Počet zamestnancov	36	3	39	x	x	x
Vyjadrenie v %	6,57	0,55	7,11	92,63	96,67	91,64

Legenda: TSZ – technicko-správní zamestnanci; R – zamestnanci v robotníckych profesiách

Spoločnosť SEPS je stabilným zamestnávateľom v sektore energetiky, ako aj na slovenskom trhu práce. Naším cieľom je túto pozíciu udržať aj v nasledujúcich obdobiach.

Najfrekvencovanejším dôvodom skončenia pracovného pomeru zamestnancov bol odchod z dôvodu nadobudnutia nároku na starobný dôchodok, na predčasný starobný dôchodok a odchody na materskú a rodičovskú dovolenku.

Štruktúra zamestnancov podľa vzdelania

Tab. 2: Vzdelanostná štruktúra zamestnancov ku dňu 31. 12. 2020

Stupeň vzdelania	Zamestnanci v evidenčnom stave	Zamestnanci v mimo evidenčnom stave	Zamestnanci v pracovnom pomere spolu ku dňu 31. 12. 2020
Základné vzdelanie	0	0	0
Stredoškolské vzdelanie	198	2	200
Vysokoškolské vzdelanie	354	7	361
Spolu	552	9	561

Vzdelanostná štruktúra zamestnancov spoločnosti priamo súvisí so systemizáciou pracovných miest a definíciou kvalifikačných požiadaviek na ich obsadzovanie. V rámci procesu výberového konania a následného obsadzovania dočasne voľných pracovných pozícií spoločnosť kladie dôraz na plnenie požadovanej úrovne vzdelania zo strany uchádzačov.

Vzdelanostná štruktúra zamestnancov spoločnosti je na dobrej úrovni, z celkového počtu zamestnancov je podiel vysokoškolsky vzdelaných mierne nad 64 %.

Vzdelávanie zamestnancov

Pandémia koronavírusu významne pozastavila vzdelávanie zamestnancov v hodnotenom roku. Organizované a absolvované boli prevažne povinné školenia vyplývajúce z príslušnej legislatívy a vzdelávacie aktivity, ktoré mohli byť realizované formou online školení; do digitálneho priestoru sa presunuli aj workshopy a konferencie.

V profesijnej príprave boli realizované kurzy vyplývajúce z legislatívnych nariadení, periodické, základné i aktualizácie. Opakované školenia vodičov motorových vozidiel, BOZP a OPP sa prvýkrát uskutočnili formou e-learningu.

Zamestnanci absolvovali online semináre, webináre zamerané na energetickú a ekonomickú legislatívu, ľudské zdroje, environmentalistiku i BOZP, kurzy v oblasti IT (MS Office, CISCO CCNA, Power BI, NOKIA IP MPLS management), kurzy technického zamerania (školenie na synchronizované sekundárne skúšky a analýza monitoringu vypínačov, školenie EBERLE RE DPA, IEC Station IEC Browser a ďalších špecifických informačných systémov).

V prvom štvrtroku 2020 boli v oblasti osobného rozvoja a rozvoja manažérskych zručností realizované školenia v učebni SEPS – vzdelávacie aktivity zamerané na efektívnu komunikáciu a riešenie konfliktov v tíme, na vedenie tímu a motiváciu tímu.

Jazyková príprava (anglický jazyk) prebiehala formou „one to one“ alebo v miniskupine, väčšinou online formou.

Odmeňovanie a zamestnanecké výhody

Medziročný mzdový rast, dohodnutý v podnikovej kolektívnej zmluve spoločnosti SEPS na obdobie roku 2020, bol dodržaný. Zamestnancom odmeňovaným tarifnou mzdou bola okrem základnej mesačnej mzdy a príslušných mzdových zvýhodnení priznávaná výkonnostno-

osobnostná odmena ako forma individuálneho ohodnotenia pracovného výkonu s cieľom motivovať zamestnancov k čo najlepšiemu plneniu úloh, ktoré boli priebežne zadávané a vyhodnocované priamym nadriadeným zamestnancom.

Za plnenie štvrťročných operatívnych úloh, individuálnych a spoločných kľúčových ukazovateľov výkonnosti zadefinovaných pre jednotlivé kategórie zamestnancov (zamestnanci so mzdou dohodnutou individuálne) bola priznávaná variabilná zložka mzdy po vyhodnotení plnenia úloh a vopred stanovených výkonnostných ukazovateľov, avšak vždy s väzbou na plnenie hospodárskeho výsledku spoločnosti.

Starostlivosť o zamestnancov

V rámci starostlivosti o zamestnancov boli zamestnancom spoločnosti poskytované zamestnanecké výhody a benefity v rozsahu dohodnutom v podnikovej kolektívnej zmluve SEPS.

Zákonník práce zaviedol ustanovením § 152a inštitút príspevku zamestnávateľa na rekreáciu zamestnancov. Príspevok v maximálnej sume 270 eur za príslušný kalendárny rok na zamestnanca, ktorý spĺňa podmienky na jeho vyplatenie, poskytla spoločnosť svojim zamestnancom aj v roku 2020, v sumárnom náklade zamestnávateľa 51 545,83 eur.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a ochrana pred požiarimi

Bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci možno charakterizovať ako súbor opatrení, zásad, princípov, postojov, správania a aktivít, ktoré pomáhajú eliminovať nepriaznivé dôsledky práce. Pojem „bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci“ je známy aj pod skratkou BOZP, avšak jeho obsah a uplatňovanie sú podstatne širšie, ako naznačuje význam týchto slov.

Pri plnení požiadaviek v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia majú dôležitú úlohu vedúci zamestnanci spoločnosti, ktorí majú viesť podriadených zamestnancov k práci bez úrazov, zlepšovaniu vzťahov na pracovisku a plneniu zásad bezpečných pracovných postupov. Takýto prístup posilňuje aj prevenciu chorôb z povolania. V roku 2020 naša spoločnosť neregistrovala žiaden pracovný úraz u svojich zamestnancov.

Úroveň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarimi v spoločnosti sa hodnotí kontrolou na pracoviskách, pri ktorej sa posudzuje splnenie zákonných pracovnoprávnych požiadaviek a súvisiacich predpisov. Účelom kontrolnej činnosti je zistiť skutkový stav, prijať opatrenia a odstrániť zistené nedostatky. V oblasti BOZP bolo vykonaných celkovo 890 kontrol a 44 nedostatkov, ktoré sa pri nich zistili, bolo odstránených v priebehu roka.

V rámci pracovnej zdravotnej služby SEPS zabezpečuje pravidelné preventívne lekárske prehliadky pre všetkých zamestnancov a pravidelné očkovanie zamestnancov, ktorí sú profesionálne vystavení zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz. V roku 2020 bolo vykonaných 217 lekárskeho prehliadok vo vzťahu k práci, šesť očkovaní proti kliešťovej encefalitíde a dve psychologické vyšetrenia pre zamestnancov s odbornou spôsobilosťou vedenia motorového vozidla.

Veľkú pozornosť venuje spoločnosť bezpečnosti našich dodávateľov, ktorým poskytujeme školenia a aktuálne informácie z oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarimi, prístup k dokumentácii BOZP a poradenskú činnosť.

Spoločnosť zabezpečuje podmienky protipožiarnej bezpečnosti objektov stanovené v právnych predpisoch preventívnou kontrolnou činnosťou a udržiavaním požiaro-technických prostriedkov v akcieschopnom stave. V rámci preventívnych protipožiarnej prehliadok bolo zistených 15 nedostatkov, ktoré boli odstránené v stanovených termínoch. V roku 2020 naša spoločnosť mala jeden požiar, v ESt Stupava, škoda bola vyčíslená na 100 000 eur.

V dňoch od 25. 11. 2020 do 27. 11. 2020 na troch pracoviskách SEPS bol vykonaný audit zo strany certifikačného orgánu Technická inšpekcia, a. s. Záverom periodického auditu bolo splnenie požiadaviek normy ISO 45001:2018 a vydanie certifikátu č. 1685/5/2019 na Systém manažérstva BOZP s platnosťou do 1. 1. 2023.

Od vypuknutia pandémie COVID-19 v SR naša spoločnosť nepretržite prijíma opatrenia na zabránenie šírenia tohto ochorenia. V pravidelných intervaloch testuje zamestnancov RT-PCR testami a realizuje zásadné opatrenia, ktoré reagujú na usmernenia hlavného hygienika SR, aktualizované opatrenia Úradu verejného zdravotníctva SR, ale aj na aktuálnu epidemiologickú situáciu v SR a na jednotlivých pracoviskách SEPS.

Výsledky dosiahnuté v období roka 2020 signalizujú, že bezpečnostnotechnická služba a vedúci zamestnanci SEPS zamerali svoje úsilie v oblasti BOZP dobrým smerom vzhľadom na výsledky týkajúce sa úrazovosti. V tomto trende je možné pokračovať len za aktívnej účasti všetkých zamestnancov spoločnosti SEPS, tak aby boli splnené požiadavky na zaistenie BOZP platné pre túto oblasť.

VÝSLEDKY HOSPODÁRENIA

V zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov zostavuje SEPS okrem individuálnych finančných výkazov aj konsolidované finančné výkazy v súlade so štandardmi IFRS tak, ako boli schválené EÚ. Súčasťou konsolidácie SEPS je jej 100 % dcérska spoločnosť OKTE, a. s.

Údaje o výsledkoch hospodárenia a stave majetku a záväzkov sú odvodené z IFRS konsolidovanej účtovnej závierky a z IFRS individuálnej účtovnej závierky za rok 2020. Detailná štruktúra výnosov a nákladov môže byť prezentovaná v odlišnej štruktúre v porovnaní so sumárnymi údajmi vo výkaze ziskov a strát.

Skrátené výkazy finančnej pozície k 31. decembru 2020 a k 31. decembru 2019 (v tis. eur)

	konsolidovaný		individuálny	
	2020	2019	2020	2019
Aktíva	1 158 704	1 058 781	1 154 218	971 541
Neobežný majetok	908 605	872 265	1 034 093	868 542
Hmotný majetok	873 718	843 955	872 732	843 541
Nehmotný majetok a iné aktíva	34 887	28 310	161 361	25 001
Obežné aktíva	250 099	186 516	120 125	102 999
Zásoby	1 396	2 564	1 396	2 565
Pohľadávky z obchodného styku a iné pohľ.	47 564	42 660	38 737	28 739
Krátkodobý finančný majetok	0	0	50 000	0
Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty	198 778	141 292	27 702	71 695
Pohľadávky z dane z príjmov	2 361	0	2 290	0
Majetok určený na predaj	0	0	0	0
Vlastné imanie a záväzky	1 158 704	1 058 781	1 154 218	971 541
Vlastné imanie	751 102	651 533	838 910	648 322
Základné imanie	105 000	105 000	105 000	105 000
Zákonný rezervný fond	21 407	21 395	21 000	21 000
Kapitálový fond z príspevkov akcionára	130 000	0	130 000	0
Ostatné fondy	178 145	178 103	175 405	175 405
Precenenie finančnej investície	109	109	109	109
Aktuárske zisky/straty	(969)	(2 082)	(969)	(2 082)
Fond z precenenia majetku	72 136	81 312	72 136	81 312
Nerozdelený zisk	245 274	267 696	336 229	267 578
Záväzky	407 602	407 248	315 308	323 219
Dlhodobé záväzky	208 943	204 666	207 762	202 497
Krátkodobé záväzky	198 659	202 582	107 546	120 722

Skrátené výkazy ziskov a strát za roky končiace sa 31. decembra 2020 a 2019 (v tis. eur)

	konsolidovaný		individuálny	
	2020	2019	2020	2019
Výnosy	460 266	467 518	360 591	371 501
Prevádzkové náklady	(467 465)	(371 968)	(277 022)	(276 113)
Zisk/(strata) pred úrokmi a zdanením	(7 199)	95 550	83 569	95 388
Finančné výnosy/(náklady)	(609)	(511)	(367)	(412)
Zisk/(strata) pred zdanením	(7 808)	95 039	83 202	94 976
Daň z príjmov	(23 905)	(25 737)	(23 896)	(25 671)
Čistý zisk/(strata)	(31 713)	69 302	59 306	69 305

Účtovná jednotka bola v roku 2020 vystavená riziku z titulu deficitu v systéme podpory výroby elektriny z OZE a VÚKVET, ktorého je dcérska spoločnosť OKTE, a. s., organizátorom a zúčtovateľom. Spoločnosť OKTE, a. s., vznikla z titulu deficitu v roku 2020 strata, ktorá sa prejavila aj v konsolidovaných výkazoch. Strata OKTE, a. s., by vzhľadom na jej vysokú výšku a nízku výšku vlastného imania viedla spoločnosť OKTE, a. s., do stavu predĺženia a úpadku. Za účelom krátkodobého pokrytia záväzkov si OKTE, a. s., zobrala komerčný úver, ktorý bol neskôr nahradený úverom od spoločnosti SEPS. Následne rozhodnutím MF SR zo dňa 17. 12. 2020 bol vykonaný vklad do kapitálových fondov spoločnosti SEPS vo výške 130 mil. eur, ktorá z týchto zdrojov vykonala vklad 130 mil. eur do kapitálových fondov spoločnosti OKTE, a. s., čím sa navýšilo jej vlastné imanie, zabezpečili prostriedky na pokrytie záväzkov a zároveň sa zabezpečilo, že pomer vlastného imania a záväzkov presahuje pomer 8/100, čo znamená, že spoločnosť OKTE, a. s., už nie je v predĺžení a úpadku.

Najvýznamnejšie údaje podľa individuálnej účtovnej závierky

V roku 2020 vykázala SEPS podľa individuálnych finančných výkazov zostavených v súlade s IFRS celkové výnosy vo výške 360,788 mil. eur pri celkových nákladoch (s daňou z príjmov) 301,482 mil. eur a zisk po zdanení vo výške 59,306 mil. eur.

Tržby za služby prevádzkovateľa prenosovej sústavy a za ostatné služby spolu vo výške 353,633 mil. eur predstavovali najvýznamnejšiu položku celkových výnosov. Tieto v roku 2020 medziročne poklesli najmä vplyvom nižších taríf za rezervovanú kapacitu a prenesenú elektrinu, nižších výnosov súvisiacich s cezhraničnými prenosmi elektriny a nižších výnosov za systémové služby, ktoré poklesli hlavne vplyvom medziročného poklesu povolených nákladov na podporné služby a medziročného poklesu podielu spoločnosti na úspore nákladov na podporné služby.

Prevádzkové náklady na zabezpečenie poskytovania regulovaných služieb, spotreba materiálu a energie, opravy a údržba, náklady na služby, osobné náklady, dane, poplatky, iné prevádzkové náklady, odpisy a finančné náklady tvorili spolu celkové náklady (bez dane z príjmov) vo výške 277,586 mil. eur.

Podľa individuálnych finančných výkazov vykázala SEPS k 31. decembru 2020 celkové aktíva v netto čiastke 1 154,218 mil. eur, záväzky 315,308 mil. eur a vlastné imanie vo výške 838,910 mil. eur.

Dlhodobý hmotný majetok vo výške 872,732 mil. eur, ktorý bol vykázaný v jeho reálnej hodnote v súlade s IAS 16, predstavoval najvyššiu položku celkových aktív.

Záväzky spoločnosti predstavovali najmä výnosy budúcich období súvisiace s čerpaním dotácií na dlhodobý hmotný majetok vo výške 133,110 mil. eur, záväzky z obchodného styku a iné záväzky 78,612 mil. eur, odložený daňový záväzok 63,048 mil. eur a bankové úvery 30,099 mil. eur.

Vlastné imanie tvorili predovšetkým: základné imanie vo výške 105,000 mil. eur, ďalej zákonný rezervný fond 21,000 mil. eur, kapitálový fond z príspevkov akcionára 130,000 mil. eur, ostatné fondy 175,405 mil. eur, fond z precenenia majetku 72,136 mil. eur a nerozdelený zisk 336,228 mil. eur.

Rozdelenie zisku SEPS

Položka	Skutočnosť (mil. eur)	Podiel na zisku (zo skutočnosti)
Čistý zisk po zdanení	59,306	100,00 %
Dividendy	29,335	49,46 %
Zákonný rezervný fond	5,931	10,00 %
Nerozdelený zisk	24,040	40,54 %

Najvýznamnejšie údaje podľa konsolidovanej účtovnej závierky

Za rok končiaci sa 31. decembra 2020 vykázala skupina SEPS podľa konsolidovaných finančných výkazov konsolidovanú stratu vo výške -31,713 mil. eur pri celkových konsolidovaných výnosoch 460,312 mil. eur. Strata skupiny vznikla ako deficit zo systému podpory výroby elektriny z OZE a VÚKVET, ktorého je dcérska spoločnosť OKTE, a. s., organizátorom a zúčtovateľom. Zisk alebo strata skupiny v regulačnom období je zásadne ovplyvnená rozhodnutiami ÚRSO, ktorými stanovuje ceny regulovaných činností skupiny v zmysle vyhlášky č. 18/2017 Z. z. Skupina je toho názoru, že strata z roku 2020 bude kompenzovaná cez korekčný mechanizmus podľa tejto vyhlášky a bude realizovaná zohľadnením deficitu v cenách na rok 2022.

Skupina SEPS vykázala k 31. decembru 2020 konsolidované aktíva celkom vo výške 1 158,704 mil. eur a vlastné imanie 751,102 mil. eur. Najvýznamnejšiu položku výkazov finančnej pozície tvoril dlhodobý hmotný majetok vo výške 873,718 mil. eur.

OBCHOD A DISPEČING

Spoločnosť SEPS je na základe povolenia Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO) č. 2005E 0137 – 5. zmena zo dňa 18. marca 2015 – jediným prevádzkovateľom prenosovej sústavy v Slovenskej republike, pričom má charakter prirodzeného monopolu.

Spoločnosť SEPS v rámci svojich hlavných obchodných činností poskytuje prenosové a systémové služby, zabezpečuje podporné služby, dispečersky riadi prvky prenosovej sústavy a zariadenia poskytujúce podporné služby a dodáva regulačnú elektrinu obstaranú v rámci systému Grid Control Cooperation (GCC).

Hlavná obchodná činnosť spoločnosti SEPS podlieha regulácii zo strany ÚRSO. Rok 2020 spadal do regulačného obdobia 2017 až 2021, pričom legislatívny rámec regulácie definovala vyhláška ÚRSO č. 189/2011 z 22. 6. 2011 o rozsahu cenovej regulácie v sieťových odvetviach a spôsobe jej vykonania v znení neskorších predpisov. Parametre pre regulované činnosti spoločnosti SEPS nastavila vyhláška č. 18/2017 Z. z., zo dňa 8. 2. 2017, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike a niektoré podmienky vykonávania regulovaných činností v elektroenergetike, novelizovaná vyhláškami č. 207/2018 Z. z., zo dňa 27. 6. 2018, č. 178/2019 Z. z., zo dňa 4. 6. 2019, a č. 309/2019 Z. z., zo dňa 1. 10. 2019.

Okrem hlavných obchodných činností poskytovala spoločnosť SEPS aj ďalšie služby, ktorých zabezpečovanie vyplýva z postavenia SEPS ako prevádzkovateľa prenosovej sústavy, ako aj niektoré služby nesúvisiace s hlavnou obchodnou činnosťou.

Market Coupling

V rámci procesov Market Couplingu, úspešne prevádzkovaného medzi Českou republikou, Slovenskom, Maďarskom a Rumunskom (4MMC) od roku 2014, neboli počas roku 2020 zaznamenané žiadne mimoriadne prevádzkové stavy. Rovnako tiež počas roku 2020 nedošlo k „*decouplingu*“, t. j. rozpojeniu trhov ani v jednej obchodnej hodine. K spoľahlivej prevádzke 4MMC spoločnosť SEPS prispieva prevádzkovaním centrálného modulu TSO Management Function (mTMF), ktorý tvorí rozhranie pre komunikáciu a výmenu dát medzi systémami všetkých zainteresovaných prevádzkovateľov prenosových sústav a systémami národných operátorov trhov s elektrinou. Počas roku 2020 pokračovali práce na novom projekte rozšírenia súčasného modulu mTMF tak, aby pokryl požiadavky vyplývajúce z plánovaného rozšírenia prepojeného denného trhu o ďalšie hranice, resp. oblasti. Ide o rozšírenie súčasného štvorstranného 4MMC o oblasti Nemecka (50Hertz, TenneT-DE), Rakúska a Poľska, čím by sa 4MMC s regionálnym významom zmenil na DE-AT-PL-4MMC s celoeurópskym významom. Realizácia projektu, resp. jeho uvedenie do plnej prevádzky, je plánovaná v priebehu roka 2021.

AMICA – koordinované bezpečnostné analýzy

Od roku 2016 je spoločnosť SEPS súčasťou koordinovaných bezpečnostných analýz v rámci regiónu prostredníctvom systému AMICA prevádzkovaného regionálnym koordinátorom bezpečnosti, spoločnosťou TSCNET Services GmbH. Systém slúži na včasnú diagnostiku potencionálnych rizikových situácií spolu s návrhom na ich riešenie. Počas uplynulého roka 2020 bol systém AMICA prevádzkovaný bez výraznejších problémov a taktiež došlo k menším aktualizáciám uvedeného systému.

Alokácia cezhraničných prenosových kapacít

Prenosové kapacity na cezhraničných profiloch SEPS sú pridelované v niekoľkých časových horizontoch – na ročnej, mesačnej, dennej a vnútrodennej báze. Na pridelovanie kapacít sú v závislosti od príslušného časového horizontu a cezhraničného profilu aplikované postupy explicitných aukcií, implicitných aukcií a explicitných alokácií metódou FCFS (First Come First Served) – keď sú požiadavky na pridelenie kapacity vyhodnocované priebežne v poradí, v akom sú prijaté alokačným systémom.

Pridelovanie cezhraničných prenosových kapacít na cezhraničnom profile SK-PL na ročnej, mesačnej a dennej báze a cezhraničných prenosových kapacít na profile SK-CZ a SK-HU na ročnej a mesačnej báze prebiehalo v roku 2020 prostredníctvom aukčnej kancelárie Joint

Allocation Office S.A. (JAO) so sídlom v Luxemburgu. Cezhraničné kapacity boli prideľované formou explicitných aukcií.

JAO plní funkciu prevádzkovateľa SAP (Single Allocation Platform) na základe dohody o spolupráci formou jednotnej prideľovacej platformy (Single Allocation Platform Cooperation Agreement) medzi JAO a participujúcimi európskymi prevádzkovateľmi prenosových sústav.

Na dennej báze boli cezhraničné kapacity na profiloch SK-HU a SK-CZ prideľované implicitne v rámci procedúry štvorstranného Market Couplingu CZ/SK/HU/RO.

Tab. 1: Prehľad režimu prideľovania kapacít na cezhraničných profiloch SEPS v roku 2020

profil	ročná aukcia	mesačné aukcie	denné aukcie	vnútrodenne prideľovanie
SK/CZ	explicitná (SAP)	explicitná (SAP)	implicitné (market coupling CZ-SK-HU-RO)	explicitné FCFS (alokačná kancelária ČEPS)
SK/HU	explicitná (SAP)	explicitné (SAP)	implicitné (market coupling CZ-SK-HU-RO)	explicitné FCFS (alokačná kancelária ČEPS)
SK/PL	explicitná (SAP)	explicitné (SAP)	explicitné (aukčná kancelária JAO)	explicitné FCFS (alokačná kancelária ČEPS)
SK/UA	nezavedené	explicitné jednostranné (alokačná kancelária SEPS)	explicitné jednostranné (alokačná kancelária SEPS)	nezavedené

Aukčná kancelária SEPS organizovala v roku 2020 prideľovanie prenosových kapacitných práv len na cezhraničnom profile prenosovej sústavy SR s Ukrajinou. Prideľovanie cezhraničných prenosových kapacít sa uskutočňovalo formou mesačných a denných explicitných jednostranných aukcií podľa pravidiel zverejnených na www.sepsas.sk. Na to, aby úspešní účastníci jednostranných aukcií organizovaných SEPS mohli pridelené kapacity využiť, musia si zabezpečiť prenosovú kapacitu aj na Ukrajinskej strane. V roku 2018 boli obnovené rokovania so štátnym podnikom National Power Company UKRENERGO ohľadom zavedenia spoločných aukcií prenosových kapacít na profile SK-UA. Zavedenie spoločných aukcií bude znamenať krok vpred pri koordinácii prideľovania kapacít na profile SK-UA, čím sa tiež zjednoduší prístup k cezhraničnej kapacite pre účastníkov trhu. Rokovania s UKRENERGO pokračovali aj v roku 2020 s cieľom pripraviť spoločné pravidlá prideľovania cezhraničných kapacít, ako aj technické riešenie prideľovania.

Na profiloch SK-CZ, SK-HU a SK-PL sú cezhraničné kapacity prideľované aj na vnútrodennej báze. Funkciu alokátora kapacít vykonáva ČEPS. Kapacity sú prideľované bezodplatne, požiadavky na kapacitu sú vyhodnocované v poradí, v akom prídu do informačného systému alokátora kapacít. Kapacitné práva sú pridelené ako tzv. „práva s povinnosťou“, t. j. účastník trhu je povinný pridelené kapacitné práva využiť v plnom rozsahu. Vnútrodenne prideľovanie pre profil SK-PL prebieha v režime šiestich 4-hodinových seáns počas obchodného dňa, v prípade profilu SK-CZ a SK-HU funguje režim dvadsaťštyri 1-hodinových seáns počas obchodného dňa.

Vnútrodenne prideľovanie kapacít bolo na základe žiadosti poľského prevádzkovateľa prenosovej sústavy PSE dňa 20. 11. 2019 dočasne prerušené; opätovne došlo k obnoveniu dňa 4. 2. 2020.

Zabezpečenie podporných služieb

Medzi hlavné obchodné činnosti SEPS patrí poskytovanie systémových služieb. Na ich zabezpečenie SEPS obstaráva podporné služby (PpS). Obstaranie PpS pre rôzne časové horizonty roku 2020 sa uskutočňovalo v súlade s prevádzkovým poriadkom prevádzkovateľa prenosovej sústavy spoločnosti SEPS.

V mesiaci september 2019 bol úspešne zabezpečený chýbajúci objem PpS, t. j. dokup pre rok 2020 formou ročného výberového konania na obdobie jedného kalendárneho roka od 1. 1.

2020 do 31. 12. 2020. Uvedený objem pre dokup bol stanovaný na základe prevádzkových požiadaviek na rok 2020 a výsledkov obstarávania disponibilít jednotlivých PpS v rámci viacročného výberového konania na obdobie 2019 – 2021 z augusta 2018 podľa „Stratégie zabezpečenia dostatočného objemu podporných služieb pre poskytovanie systémových služieb a bezpečnej a spoľahlivej prevádzky ES SR pre obdobie rokov 2019 až 2021“.

Chýbajúci objem disponibilít PpS pre rok 2020, t. j. dokup, zohľadňoval objem zmluvne zabezpečených disponibilít PpS v rokoch 2018 a 2019 (primárna regulácia činného výkonu 96,3 %, sekundárna regulácia činného výkonu kladná 76,9 %, sekundárna regulácia činného výkonu záporná 76,9 %, terciárna regulácia činného výkonu 3-minútová kladná 100 %, terciárna regulácia činného výkonu 3-minútová záporná 100 %, terciárna regulácia činného výkonu 10-minútová kladná 100 %, terciárna regulácia činného výkonu 10-minútová záporná 100 %, spoločné obstaranie terciárnej regulácie činného výkonu 15 minút kladnej a zníženie odberu 68,9 %, terciárnej regulácie činného výkonu 15 minút zápornej a zvýšenie odberu 73,1 %).

Od marca 2020 kríza vyvolaná pandémiou koronavírusu ovplyvnila aj požiadavky SEPS na obstarávanie PpS. V druhej polovici marca po zaznamenaní výrazného poklesu spotreby elektrickej energie a zmeny zaťaženia v elektrizačnej sústave SR bola prehodnotená požiadavka na objem PpS v rámci denného nákupu tak, aby reflektovala zníženie rizika nerovnovážnych stavov v sústave v súvislosti so znížením priemyselnej produkcie v období marec až apríl 2020. Celkovo vynaložené náklady spojené s obstarávaním disponibilít PpS na rok 2020 vo výške 130 mil. eur nepresiahli výšku povolených nákladov schválených ÚRSO.

V máji 2020 v súvislosti s pripojením SEPS na európsku platformu imbalance netting podľa článku 22 ods. 5 nariadenia Komisie (EÚ) 2017/2195 z 23. novembra 2017, ktorým sa ustanovuje usmernenie o zabezpečovaní rovnováhy v elektrizačnej sústave (ďalej len „nariadenie Komisie (EÚ) 2017/2195“) boli rozhodnutím ÚRSO č. 0286/2020/E zo dňa 5. 5. 2020 zmenené ceny za dodávku regulačnej elektriny typu sekundárna regulácia výkonu (SRV) obstaranej v systéme IGCC podľa multilaterálnej zmluvy „Cooperation Agreement on International Grid Control Cooperation“.

Dňom 1.10.2020 po uplynutí lehoty udelennej výnimky pre oddelené obstarávanie disponibilít služby typu SRV v súlade s článkom 32 nariadenia Komisie (EÚ) 2017/2195 na základe Rozhodnutia ÚRSO č. 0009/2018/E-EU zo dňa 6. 9. 2018 na obdobie od 18. 12. 2018 do 30. 9. 2020 na objem disponibilít PpS vo výške 2 265 975 MWh boli upravené podmienky a technické parametre poskytovania služby typu SRV+ a SRV- vrátane nastavenia príslušných informačných systémov SEPS pre zabezpečenie riadenia elektrizačnej sústavy SR, ako aj obchodných a fakturačných systémov SEPS.

Graficky zobrazené čerpanie nákladov na jednotlivé typy PpS predstavuje podiel z celkových nákladov vynaložených na disponibilitu PpS v roku 2020.

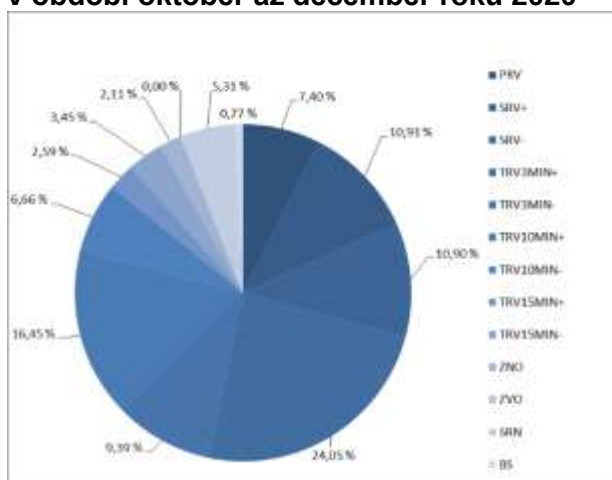
Graf 1: Podiel čerpania nákladov na jednotlivé PpS z celkových vyčerpaných nákladov v období január až september roku 2020

Legenda:

PpS	podporné služby
PRV	primárna regulácia činného(±) výkonu a frekvencie
SRV	sekundárna regulácia činného(±) výkonu a frekvencie
TRV 3MIN+	terciárna regulácia činného výkonu a frekvencie, 3-minútová kladná
TRV 3MIN-	terciárna regulácia činného výkonu a frekvencie, 3-minútová záporná
TRV 10MIN+	terciárna regulácia činného výkonu a frekvencie, 10-minútová kladná
TRV 10MIN-	terciárna regulácia činného výkonu a frekvencie, 10-minútová záporná
TRV 15MIN+	terciárna regulácia činného výkonu a frekvencie, 15-minútová kladná
TRV 15MIN-	terciárna regulácia činného výkonu a frekvencie, 15-minútová záporná
ZNO	zníženie odberu
ZVO	zvýšenie odberu
SRN	sekundárna regulácia napätia
BS	štart z tmy

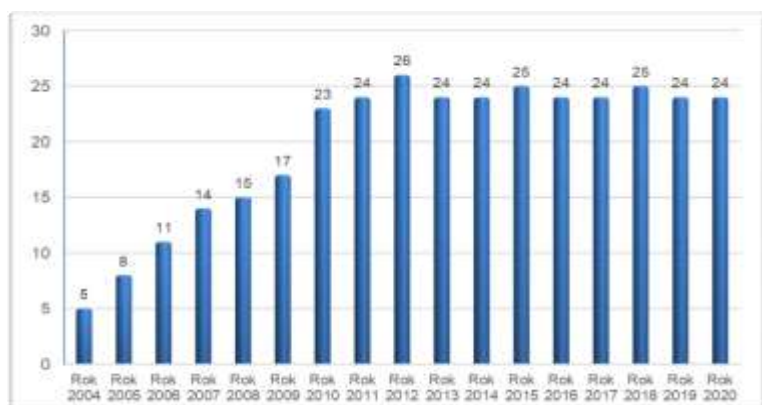
Graf 2: Podiel čerpania nákladov na jednotlivé PpS z celkových vyčerpaných nákladov v období október až december roku 2020

Legenda:

PpS	podporné služby
PRV	primárna regulácia činného(±) výkonu a frekvencie
SRV+	sekundárna regulácia činného výkonu a frekvencie kladná
SRV-	sekundárna regulácia činného výkonu a frekvencie záporná
TRV 3MIN+	terciárna regulácia činného výkonu a frekvencie, 3-minútová kladná
TRV 3MIN-	terciárna regulácia činného výkonu a frekvencie, 3-minútová záporná
TRV 10MIN+	terciárna regulácia činného výkonu a frekvencie, 10-minútová kladná
TRV 10MIN-	terciárna regulácia činného výkonu a frekvencie, 10-minútová záporná
TRV 15MIN+	terciárna regulácia činného výkonu a frekvencie, 15-minútová kladná
TRV 15MIN-	terciárna regulácia činného výkonu a frekvencie, 15-minútová záporná
ZNO	zníženie odberu
ZVO	zvýšenie odberu
SRN	sekundárna regulácia napätia
BS	štart z tmy

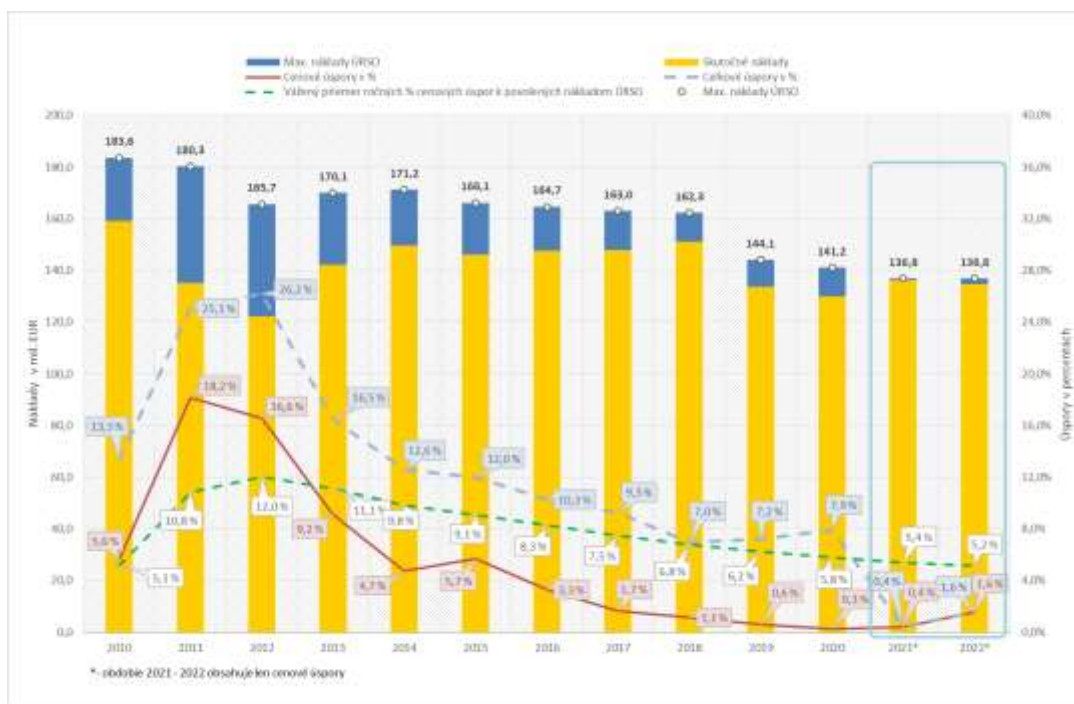
Graf 3: Počet poskytovateľov podporných služieb od roku 2004

Dňa 21. 9. 2020 bolo spoločnosti SEPS vydané cenové rozhodnutie ÚRSO č. 0296/2020/E, ktorým boli zmenené maximálne ceny za poskytovanie podporných služieb pre nesymetrické služby typu SRV+ a SRV- na obdobie od 1. 10. 2020 do 31. 12. 2021. Samotné podmienky poskytovania uvedených služieb vrátane ich obstarávania boli upravené v dokumente Prevádzkový poriadok prevádzkovateľa prenosovej sústavy Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., schválenom Rozhodnutím ÚRSO č. 0010/2020/E-PP zo dňa 28. 9. 2020.

Spoločnosť SEPS od 1. 1. 2020 v súvislosti s implementáciou legislatívnych požiadaviek ohľadom obstarávania PpS vyplývajúcich z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2019/943 o vnútornom trhu s elektrinou pristúpila pre rok 2020 k harmonizácii pravidiel organizovania denných výberových konaní na obstaranie podporných služieb pre obdobie od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 v režime 7 dní, ktoré sú zverejnené na webovom sídle www.sepsas.sk.

Graf 4: Prehľad úspor pri obstarávaní PpS v rokoch 2010 až 2022

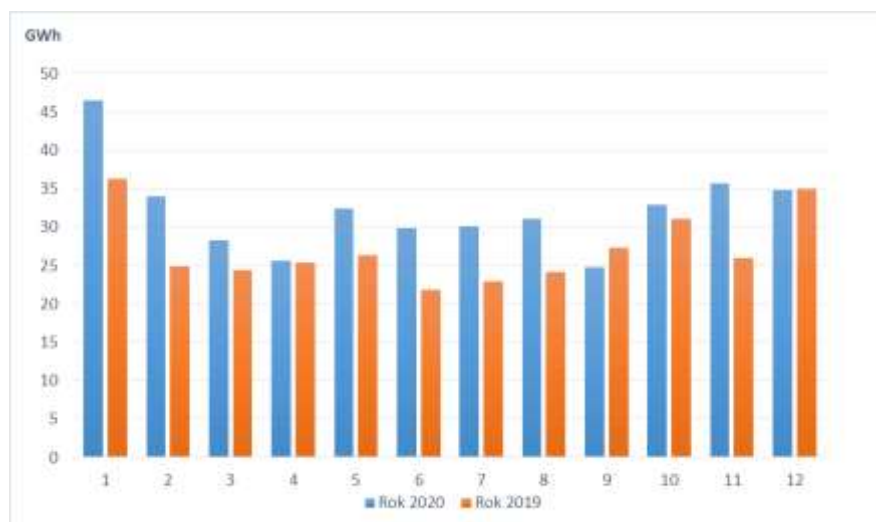

Elektrina na krytie strát pri prenose elektriny

Elektrina prenesená prenosovou sústavou je definovaná ako suma všetkých vstupov elektriny do prenosovej sústavy vrátane importu zo susediacich sústav. V roku 2020 bolo cez prenosovú sústavu prenesených 31 524,325 GWh. Medziročne ide o nárast o 0,4 % oproti roku 2019, keď bolo prenosovou sústavou prenesených 31 394,915 GWh elektriny. Tento nárast spôsobila zvýšená výroba elektriny na vstupe do prenosovej sústavy (+1,5 % oproti predošlému roku), ako aj objem spätných dodávok z distribučnej sústavy (+32,7 % oproti predošlému roku), pričom objem importovanej elektriny prostredníctvom prenosovej sústavy mierne klesol (-1,9 % oproti predošlému roku).

Straty v prenosovej sústave sú vyhodnotené ako rozdiel medzi množstvom elektriny, ktoré vstupuje do prenosovej sústavy, a množstvom elektriny, ktoré zo sústavy vystupuje, znížený o vlastnú spotrebu elektriny prevádzkovateľa prenosovej sústavy. Straty v prenosovej sústave za rok 2020 dosiahli hodnotu 385,644 GWh. Medziročne ide o nárast o 18,5 % oproti roku 2019, keď dosiahli straty v prenosovej sústave hodnotu 325,467 GWh. Podiel strát na prenesenej elektrine za rok 2020 bol nad hranicou 1 % (1,22 %). Mesačné straty elektriny v roku 2020 dosiahli maximum v mesiaci január (46,462 GWh) a minimum v mesiaci september (24,771 GWh).

Graf 5: Vývoj strát v rokoch 2020 a 2019

Od 1. 4. 2016 je subjektom zúčtovania k dispozícii platforma na vnútrodené obchodovanie s elektrinou v slovenskej oblasti, ktorú SEPS využíva na upresnenie obchodných pozícií diagramov strát. V roku 2020 SEPS na vnútrodenom trhu zobchodovala 19 763,2 MWh elektriny na krytie strát v prenosovej sústave, z čoho nákup predstavoval 10 353,6 MWh a predaj 9 409,6 MWh. V porovnaní s rokom 2019 došlo k viac než 1,2-násobnému zvýšeniu zobchodovaného objemu elektriny na vnútrodenom trhu.

V roku 2020 sa spoločnosť SEPS stala členom burzy EEX, pričom si na rok 2020 finančne zahedžovala 3 MW štvrťročného produktu F PXE SK BL Q04-20 s cieľom minimalizácie otvorenej pozície a rizika volatility cien na trhu s elektrinou.

Dispečerské riadenie

Dôležitou činnosťou na zabezpečenie bezpečnej a spoľahlivej prevádzky prenosovej sústavy je správna predikcia tokov elektriny a identifikácia úzkych miest. Spoločnosť SEPS na základe predpovedných (forecast) modelov vykonáva komplexné N-1 výpočty vyplývajúce z príslušných sieťových kódov a metodík.

Dispečer SEPS na základe týchto výpočtov a reálnej situácie vyhodnotí oprávnenosť nasadenia možných nápravných opatrení pre spoľahlivú a bezpečnú prevádzku ES SR. Dispečerské riadenie ES SR v rámci prepojeného európskeho systému, ako jedna z hlavných úloh SEPS, bolo vykonávané v súlade s platnou legislatívou.

Rekonfigurácie (zmeny topológie) prenosovej sústavy SR ako prostriedku na dodržiavanie základného bezpečnostného kritéria N-1 neboli v roku 2020 dispečingom SEPS aktivované. V roku 2020 boli vypínané niektoré vedenia 400 kV pre zabezpečenie plnenia N-1 kritéria v PS. Ide najmä o vedenie V406 Varín – Liptovská Mara.

Za účelom dodržiavania predpísaných napäťových limitov a v kontexte platnej európskej legislatívy dispečing SEPS využíva všetky dostupné nápravné opatrenia ovplyvňujúce napäťové pomery v ES. Situácia sa v roku 2020 ďalej zhoršovala a pomalé tempo výstavby tlmiviek v spojení s rastúcimi tokmi jalovej energie z distribučných sústav vedie k potrebe marenia jalovej elektriny aj prostriedkami pripojenými do distribučných sústav a využívania kompenzačnej prevádzky PVE Čierny Váh. Podrobne sa snaží popísať možnosti riešenia prebiehajúca spoločná štúdia SEPS a veľkých distribučných spoločností. V zmysle európskej legislatívy je nadlimitné napätie potrebné oznamovať v rámci prepojenej sústavy ostatným prevádzkovateľom prenosových sústav prechodom do stavu núdze a prestavením signalizácie stavu našej sústavy na červené svetlo.

Európsky alarm systém bol v roku 2020 aktivovaný niekoľkokrát. Žlté svetlo (ALERT) systému EAS bolo aktivované dňa 4. 9. 2020 od 14:58 h do 17:10 h z dôvodu nedostupnosti

obchodného systému v dôsledku výpadku internetu a 3. 12. 2020 od 10:55 do 12:40 h z dôvodu neplnenia N-1 kritéria v ES SR v dôsledku výpadku 400 kV rozvodne vo Veľkých Kapušanoch.

Červené svetlo (EMERGENCY) systému EAS bolo aktivované v dňoch 30. 3. 2020 od 0:55 h do 5:10 h., 11. 4. 2020 od 0:22 h do 7:12 h., 12. 4. 2020 od 0:35 h 8:00 h, 15. 4. 2020 od 1:20 h do 5:03 h, 30. 5. 2020 od 1:08 h do 4:05 h, 20. 6. 2020 od 4:22 h do 8:20 h, 20. 6. 2020 od 22:50 h do 21. 6. 2020 9:20 h, 22. 6. 2020 od 0:20 h do 3:15 h, 27. 6. 2020 od 2:55 h do 6:30 h, 28. 6. 2020 od 1:20 h do 7:25 h z dôvodu vysokého napätia v 400 kV rozvodni Varín.

V roku 2019 prebiehala príprava skúšky štartu z tmy, ktorá bude realizovaná medzi vodnou elektrárnou (VE) Gabčíkovo a jadrovou elektrárnou Bohunice (JE EBO), vlastnou spotrebou 4. reaktora v roku 2021. Pôvodný termín bol zrušený z dôvodu pandemickej situácie a skúška bola presunutá na rok 2021.

Pracovníci odboru ASZD v roku 2020 svojou činnosťou zabezpečovali spoľahlivý, bezpečný a nepretržitý chod technológie automatizovaného systému zberu dát (ASZD) a informačného systému obchodného merania (ISOM), ktorý poskytuje podklady pre zúčtovanie tokov elektriny cez prenosovú sústavu. V ISOM boli zozbierané a poskytnuté všetky údaje pre potreby zabezpečenia plnenia legislatívnych povinností PPS, predovšetkým v oblasti merania, zberu a vyhodnocovania nameraných údajov v jednotlivých odberno-odovzdávacích miestach PS, výpočtu strát v PS a vlastnej spotreby PPS, ako aj v oblasti merania kvality elektriny.

V roku 2020 pokračovali práce v rámci systému IPDE (International Phasor Data Exchange – systém pre medzinárodnú výmenu fázorových dát, ktorých zakladajúcimi členmi sú ČEPS a SEPS a systém je v rutínnej prevádzke od roku 2019). V rámci organizačno-technického zabezpečenia prebehli rokovania so spoločnosťou MAVIR, výsledkom ktorých je podpísanie prístupových formulárov v súlade s platnou IPDE MLA. S účinnosťou od 1. 1. 2021 je spoločnosť MAVIR ďalším členom systému IPDE. O účasť v systéme prejavil záujem aj poľský prevádzkovateľ prenosovej sústavy PSE. V rozširovaní členov systému IPDE sa pokračuje aktívnou propagáciou systému medzi európskymi prevádzkovateľmi prenosových sústav. Rozširovanie systému IPDE prispeje k zvýšeniu objemu údajov o aktuálnej prevádzkovej situácii v prepojených elektrizačných sústavách v čase neustále sa zvyšujúcich nárokov na prenos elektrickej energie. Slúži pre potreby analýz rôznych anomálií v prepojenej sústave a hľadajú sa spôsoby jeho využitia aj v reálnom čase.

Nové a rekonštruované meracie súpravy boli uvedené do prevádzky v rámci prebiehajúceho investičného projektu „Rozvodňa 400 kV Rimavská Sobota – rozšírenie“. V rámci projektu „Rekonštrukcia Rz 400 kV Bystričany“ boli osadené meracie súpravy a oživená komunikácia na nových meracích bodoch odberno-odovzdávacieho miesta Bystričany T401 a T401 terc. Do komplexného chodu boli uvedené spolu s technológiami T401, T401 terc., T31 a V483 aj zodpovedajúce meracie súpravy. Zodpovední pracovníci odboru vykonávali dozor nad prebiehajúcimi prácami a zabezpečovali činnosti súvisiace s uvedením meracích bodov do prevádzky.

V ISOM boli vykonané viaceré úpravy, medzi najvýznamnejšie patria úpravy vykonané v súvislosti so vstupom SEPS do systému International Grid Control Cooperation (IGCC).

Cezhraničné výmeny

Nameraný import elektriny do ES SR oproti roku 2019 klesol o 2,1 %, nameraný export bol v roku 2020 vyšší o 9,3 %. Saldo cezhraničných tokov ES SR je od roku 2007 importné. Oproti predchádzajúcim šiestim rokom bolo saldo (import) za rok 2020 oveľa nižšie, dosiahlo hodnotu 318 GWh (medziročný index 18,7 %).

Tab. 2: Namerané cezhraničné prenosy elektriny v rokoch 2013 až 2020 v GWh

- GWh -	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Import	10 719	12 963	14 968	13 249	15 565	12 544	13 539	13 288
Export	10 628	11 862	12 611	10 598	12 535	8 747	11 839	12 970
Saldo (import)	91	1 101	2 357	2 651	3 030	3 797	1 700	318

Obstaraná regulačná elektrina

SEPS aktiváciou podporných služieb zabezpečuje rovnováhu medzi výrobou a spotrebou elektriny na území Slovenska. Je to jedna z úloh SEPS ako prevádzkovateľa PS. Výsledkom aktivácie PpS je obstaraná regulačná elektrina. Rovnako ako v roku 2019, aj v roku 2020 výrazne prevažoval objem zápornej regulačnej elektriny (RE) nad kladnou, a to viac ako dvojnásobne. Mesačné objemy zápornej RE prevažovali nad kladnou RE počas celého roka 2020. V roku 2020 bol objem kladnej RE vo veľkosti 89 256 MWh (medziročný index 82,3 %) a objem zápornej RE bol -199 875 MWh (index 98,9 %). Objem obstaranej kladnej RE bol v roku 2020 najnižší od roku 2006 (začiatok hodnotenia objemu RE).

Grid control cooperation (e-GCC/IGCC)

Cieľom systémov e-GCC / IGCC je optimalizácia aktivácie sekundárneho regulačného výkonu spolupracujúcich PPS. V prípade, ak požiadavka na aktiváciu SRV je v opačnom smere ako u participujúcich prevádzkovateľov, dochádza k výmene regulačnej elektriny medzi prevádzkovateľmi, a tým k zamedzeniu protichodnej aktivácie SRV v participujúcich regulačných oblastiach.

V roku 2020 sa postupne zastavila prevádzka systému e-GCC. Najprv sa dňa 9. 3. 2020 zo systému e-GCC odpojil MAVIR a v e-GCC ďalej spolupracovali ČEPS a SEPS. K zániku systému e-GCC došlo dňa 12. 5. 2020 o 23:44 hod., keď SEPS ukončila dlhoročnú spoluprácu v systéme e-GCC s cieľom pripojenia sa do systému IGCC. Prevádzka e-GCC trvala plynulo viac ako osem rokov. Oficiálne sa začala 8. 3. 2012 skúšobnou prevádzkou, ktorej predchádzala testovacia prevádzka od 19. 1. 2012. Po ukončení úspešnej skúšobnej prevádzky v júni 2013 bol systém e-GCC prevádzkovaný ďalej až do dňa ukončenia. Systém e-GCC najprv tvorili iba dvaja prevádzkovatelia PS (SEPS a ČEPS), ku ktorým sa 23. 4. 2013 pripojil MAVIR.

Dňa 13. 5. 2020 o 10:00 hod. sa SEPS pripojila do systému IGCC ako 17. účastník (PPS). Od tohto dňa začalo obstarávanie regulačnej elektriny zo systému IGCC v reálnom čase. Hlavným cieľom systému IGCC je optimalizácia aktivácie sekundárnej regulácie výkonu (SRV/aFRR) prevádzkovateľov prenosových sústav aktívne zapojených v systéme IGCC (rovnako ako tomu bolo v systéme e-GCC).

V roku 2020 sa zo systémov e-GCC a IGCC do ES SR importovalo 51 410 MWh (kladná RE) a exportovalo 92 933 MWh. Obstaranie RE zo systému IGCC vzhľadom na počet zúčastnených PPS dosahoval vyššie objemy RE v porovnaní so systémom e-GCC. Oproti roku 2019 to boli približne dvojnásobné mesačné objemy kladnej aj zápornej RE. Medziročné indexy obstaranej RE zo systémov e-GCC a IGCC boli za kladnú RE vo veľkosti 164,5 % a za zápornú RE vo veľkosti 156,1 %. Podiel kladnej RE zo systémov e-GCC a IGCC na celkovej kladnej RE obstaranej zo SRV bol v roku 2020 vo veľkosti 62,4 % (v roku 2019 to bolo 31,6 %). Záporná RE zo systémov e-GCC a IGCC sa na celkovej zápornej RE zo SRV v roku 2020 podieľala vo veľkosti 48,5 % (v roku 2019 to bolo 30,8 %). Výrazne vyššie podiely zápornej a kladnej RE zo systémov e-GCC a IGCC na celkovej dodanej RE zo SRV v roku 2020 boli vďaka pripojeniu sa SEPS do systému IGCC.

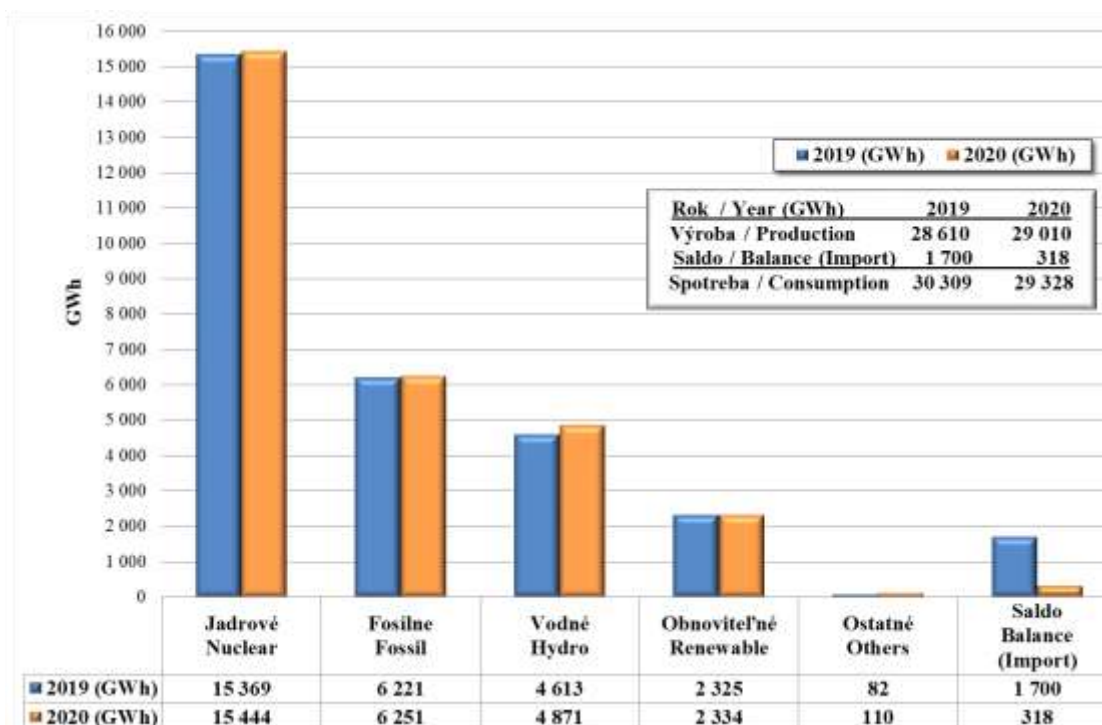
Zaťaženie ES SR

V roku 2020 maximum zaťaženia ES SR bolo nižšie ako v roku 2019. Medziročný index ročného maxima bol 98,1 %. Ročné maximum bolo rovnako ako v roku 2019 v mesiaci január. Aj ročné minimum bolo v tom istom mesiaci ako v roku 2019, v apríli na Veľkonočný pondelok. Štatistika maximálneho a minimálneho zaťaženia je pre účely porovnania s historickými údajmi založená na okamžitých hodinových údajoch.

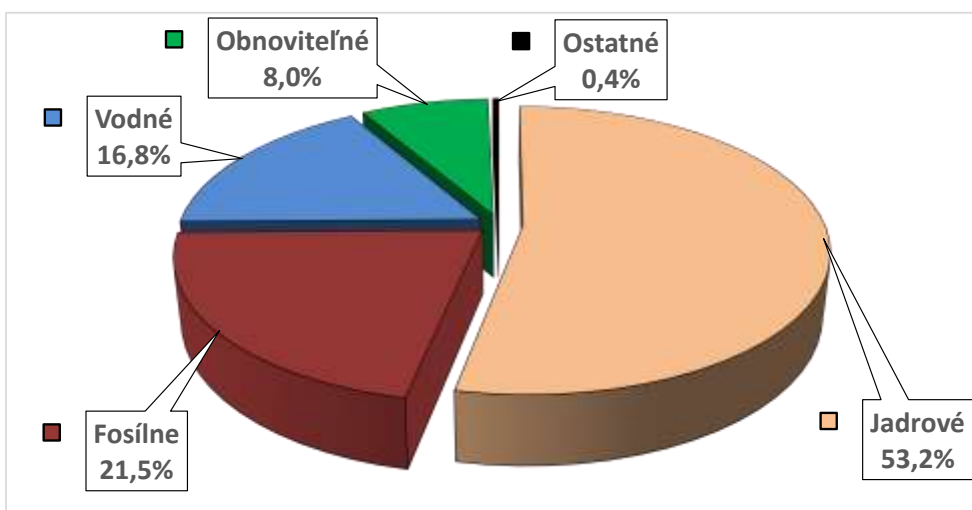
Tab. 3: Maximálne a minimálne zaťaženie ES SR v roku 2020

	Dátum	Hodina	Zaťaženie	Rozdiel /2020 – 2019/
Maximum	24.1.	9:00	4 485 MW	-86 MW
Minimum	13.4.	3:00	2 009 MW	-240 MW

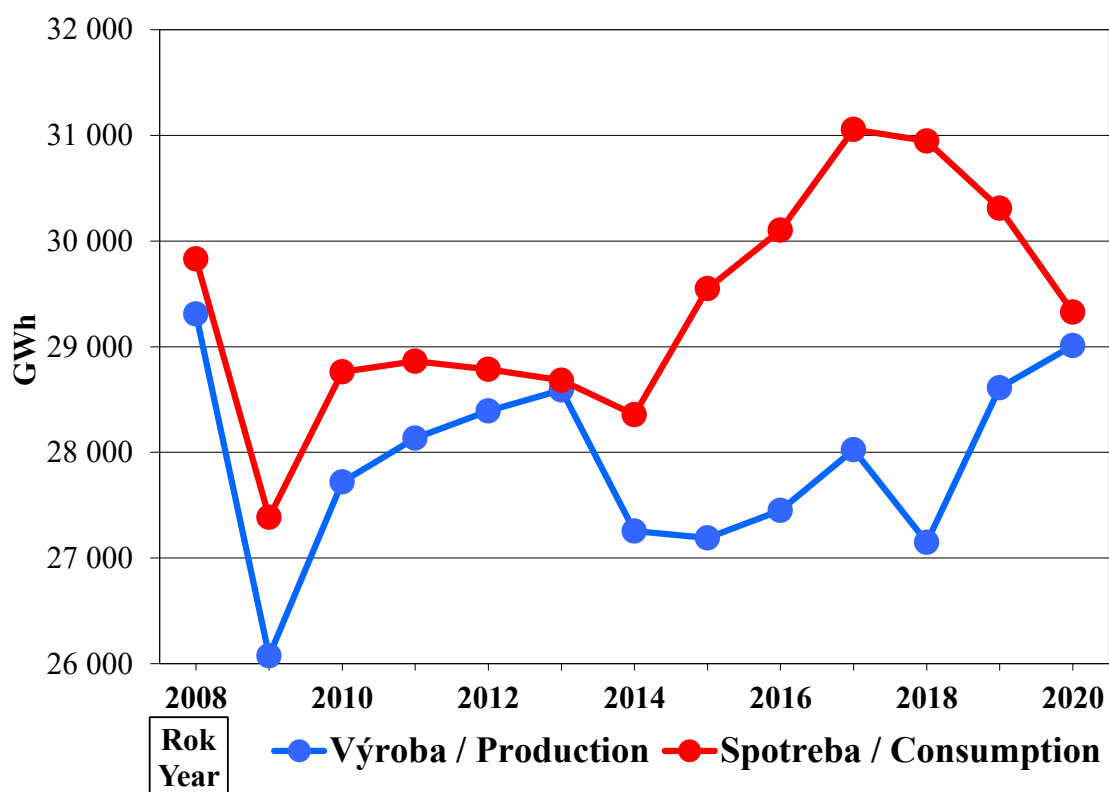
Graf 6: Podiel zdrojov na výrobe elektriny Slovenska v rokoch 2019 a 2020

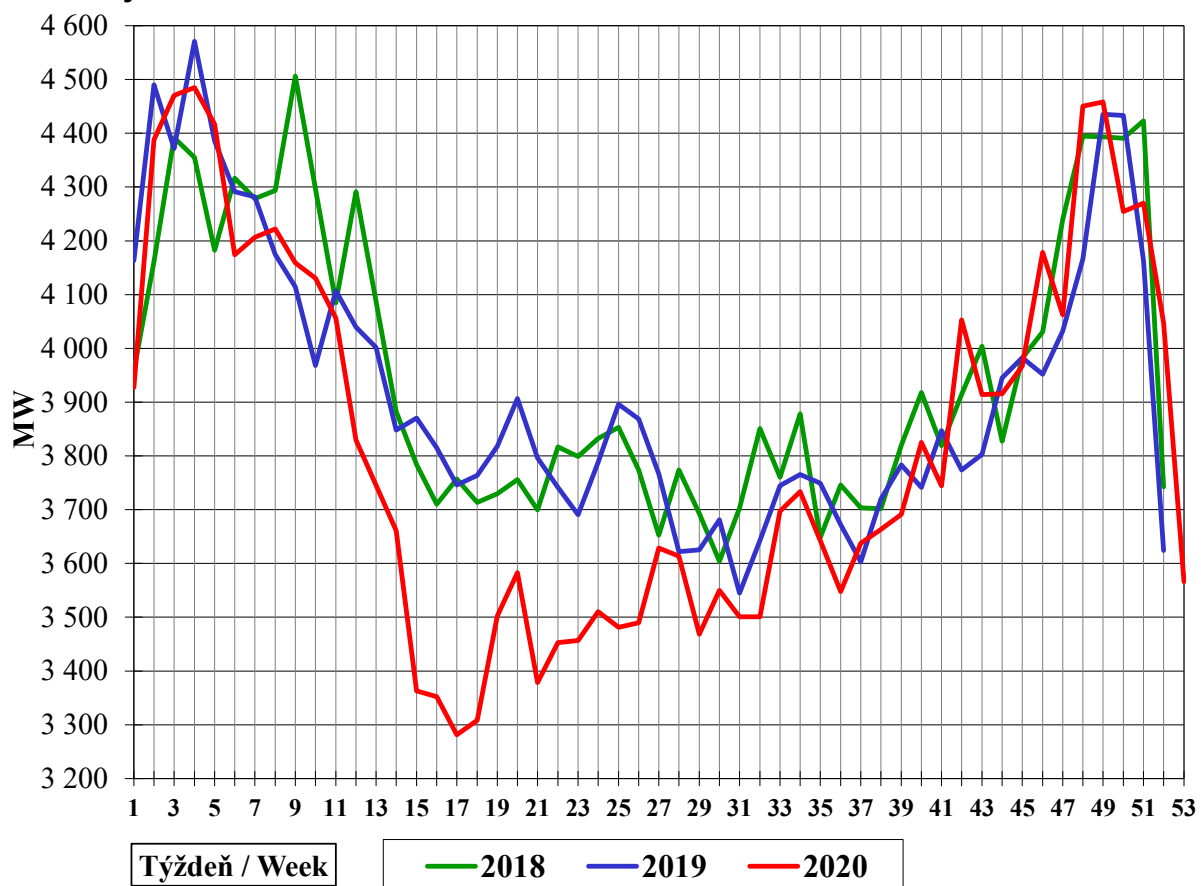
Graf 7: Podiel zdrojov na výrobe elektriny Slovenska v roku 2020

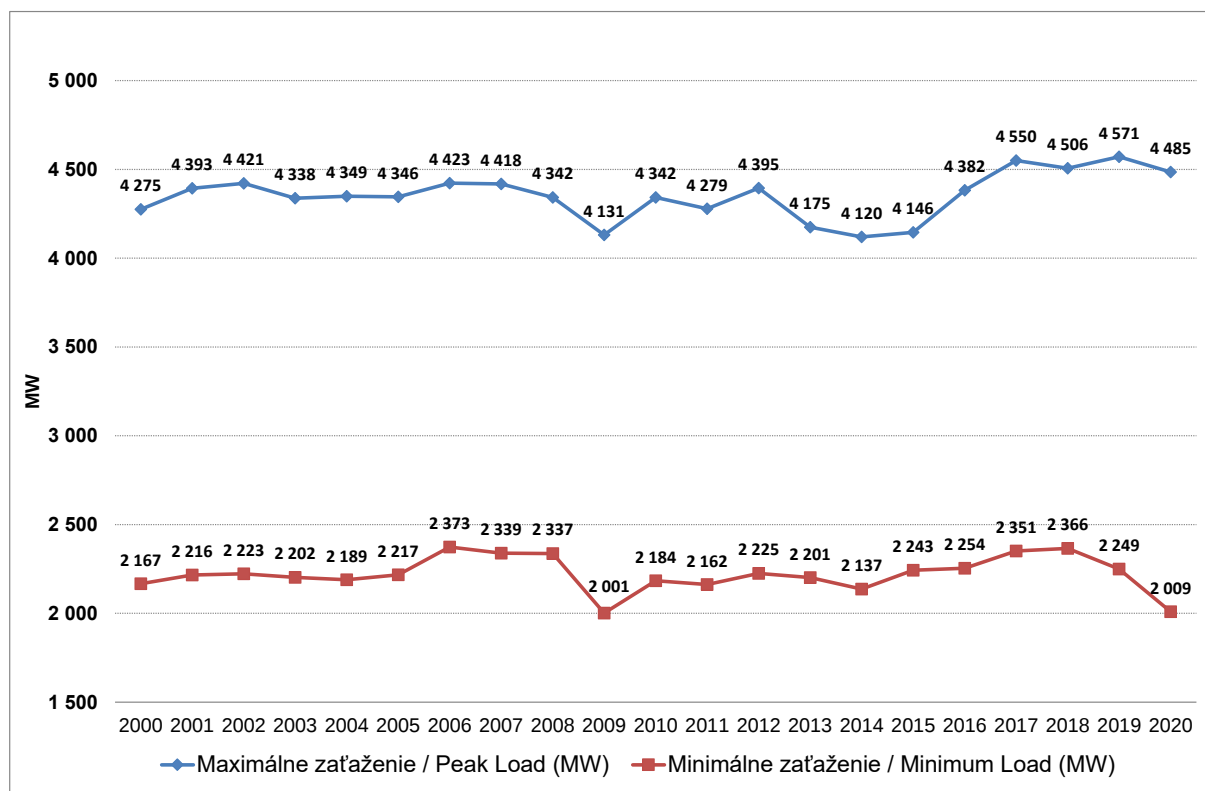
Graf 8: Ročná výroba a spotreba elektriny na Slovensku v rokoch 2008 – 2020

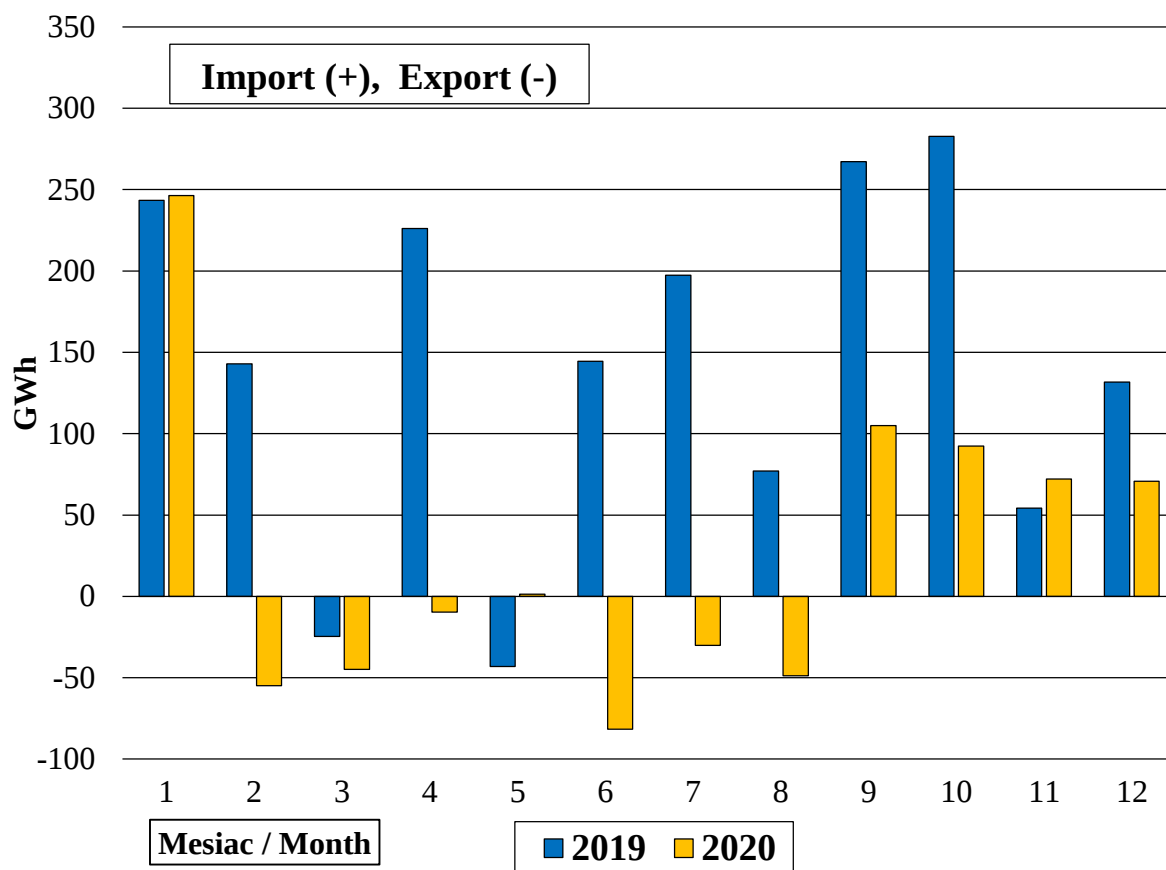
Graf 9: Týždenné maximá zaťaženia ES SR v rokoch 2018 – 2020

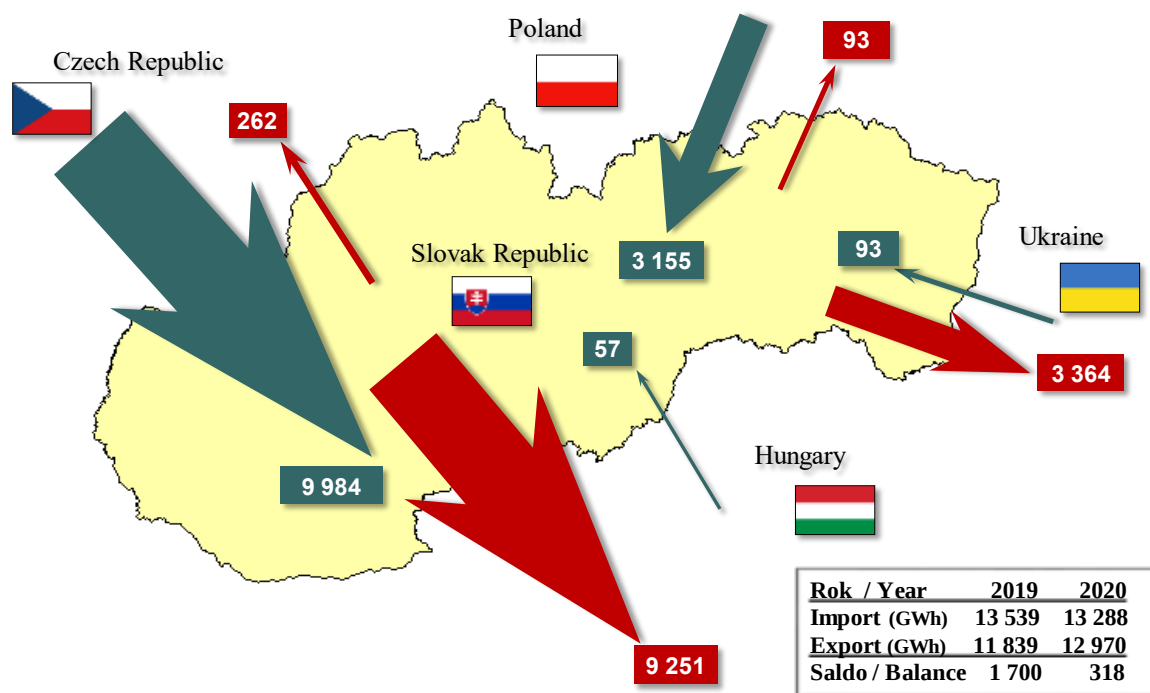
Graf 10: Ročné maximá a minimá zaťaženia ES SR v rokoch 2000 – 2020

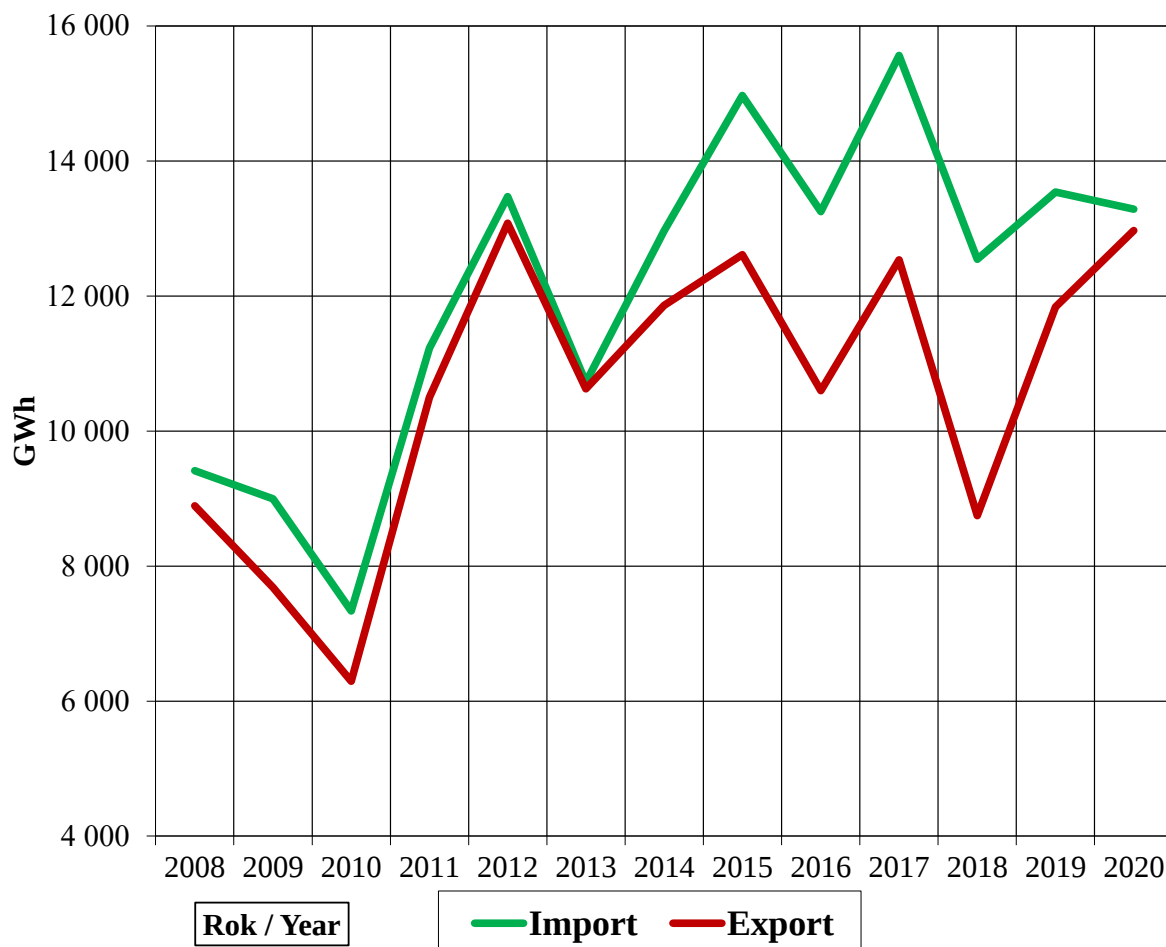
Graf 11: Namerané mesačné cezhraničné saldo ES SR v rokoch 2019 – 2020

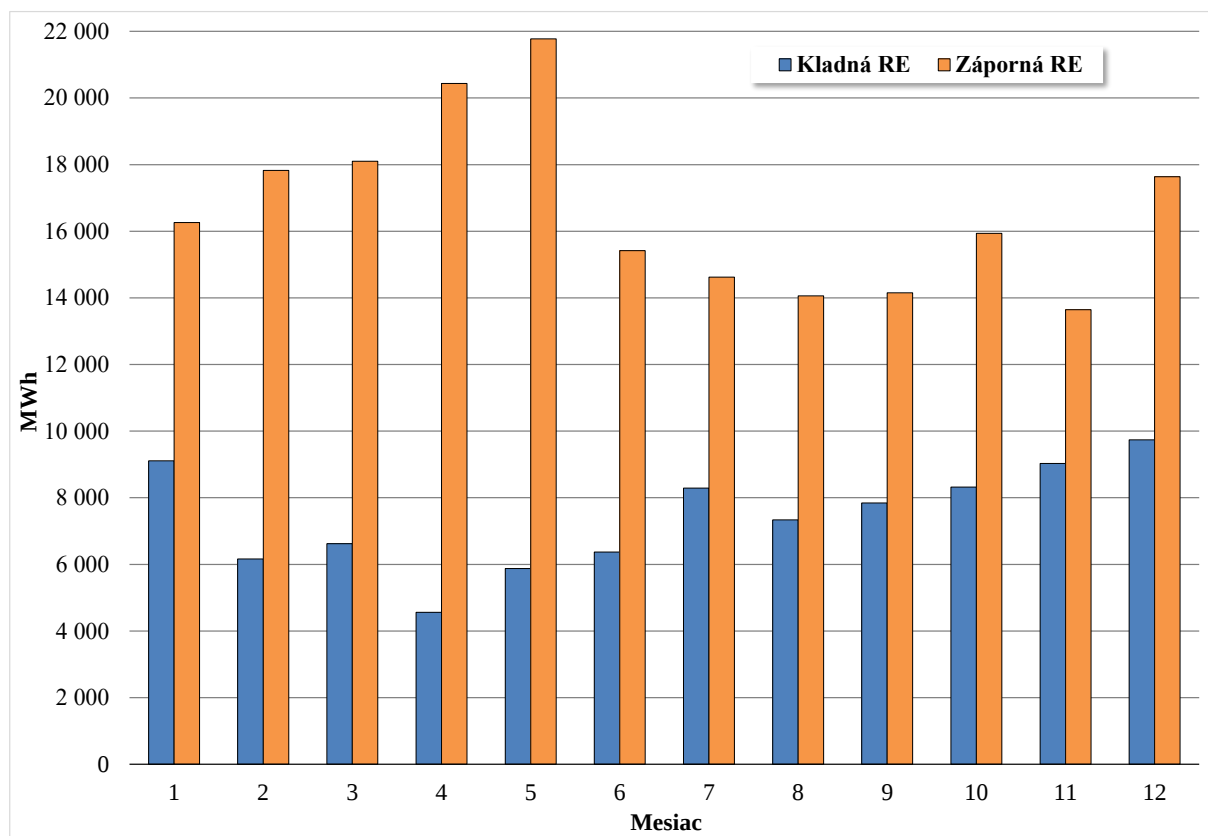
Graf 12: Namerané cezhraničné prenosy elektriny ES SR v roku 2020 v GWh

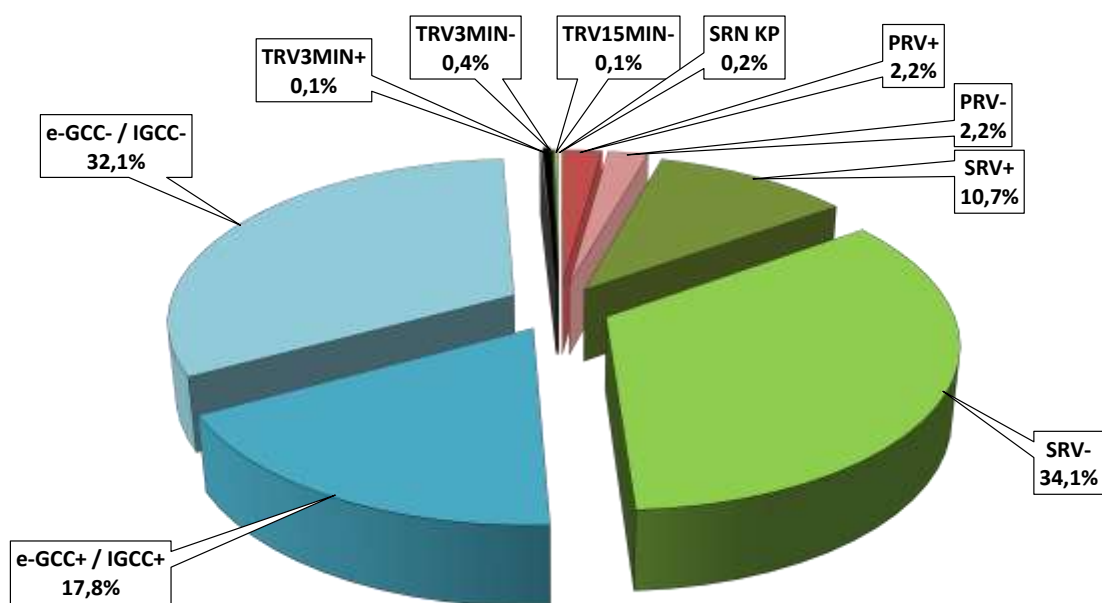
Graf 13: Namerané cezhraničné prenosy ES SR v rokoch 2008 – 2020

Graf 14: Mesačné objemy obstaranej RE pre ES SR v roku 2020

Graf 15: Podiel obstaranej RE pre ES SR v roku 2020 (%)

DCÉRSKA SPOLOČNOSŤ OKTE, a. s.

OKTE, a. s., pôsobí na slovenskom trhu s elektrinou už desiaty rok. Počas tohto obdobia sa jej význam a činnosti postupne rozširovali do dnešného rôznorodého portfólia poskytovaných služieb. Spoločnosť po svojom vzniku prevzala od spoločnosti Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., činnosti týkajúce sa organizovania a vyhodnotenia krátkodobého trhu s elektrinou a zúčtovanie odchýlok. Došlo tak k úplnému oddeleniu činností organizátora trhu od činností prevádzkovateľa prenosovej sústavy. S blížiacim sa desiatym výročím založenia spoločnosti je možné hodnotiť OKTE, a. s., ako dôležitý subjekt na slovenskom trhu s elektrinou so širokou pôsobnosťou poskytujúci svoje služby pre všetkých účastníkov trhu vrátane orgánov štátnej správy.

Portfólio služieb

Služby, ktoré OKTE, a. s., poskytuje na elektroenergetickom trhu, jednoznačne vedú k zvyšovaniu jej významu. Poskytované služby sú definované európskou a slovenskou legislatívou, najmä zákonom č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon o energetike), ako aj zákonom č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon o podpore OZE), ako aj sekundárnou a terciárnou legislatívou.

OKTE, a. s., je podľa platnej legislatívy zodpovedná za:

- organizovanie a vyhodnocovanie organizovaného krátkodobého cezhraničného trhu s elektrinou,
- správu a zber nameraných údajov,
- zúčtovanie odchýlok a regulačnej elektriny,
- centrálnu fakturáciu,
- organizovanie a zúčtovanie podpory výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a výroby elektriny vysoko účinnou kombinovanou výrobou,
- evidenciu, prevody a organizovanie trhu so zárukami pôvodu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a zárukami pôvodu elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou (ďalej len „záruky pôvodu“).

OKTE, a. s., pri výkone svojich činností aktívne spolupracuje s viacerými štátnymi inštitúciami (Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, Štatistický úrad Slovenskej republiky, atď.), s prevádzkovateľom prenosovej sústavy (Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s.), s prevádzkovateľmi distribučných sústav, ako aj s ostatnými účastníkmi trhu.

Medzinárodná spolupráca

V súlade s požiadavkami nariadenia Európskej komisie č. 2015/1222, ktorým sa stanovuje usmernenie pridelovania kapacity a riadenia preťaženia (tzv. nariadenie CACM), vykonáva OKTE, a. s., tiež funkciu nominovaného organizátora trhu s elektrinou (ďalej len „NEMO“) a aktívne sa podieľa na napĺňaní požiadaviek plynúcich z tohto nariadenia, súvisiacich najmä s vývojom, implementáciou a prevádzkou jednotného prepojenia cezhraničného denného a vnútrodeného trhu s elektrinou v rámci Európskej únie. Pri výkone funkcie NEMO spoločnosť aktívne spolupracuje so zahraničnými partnermi naprieč EÚ, a to v rámci rôznych riadiacich štruktúr pre denný a vnútrodený trh, ako aj v rôznych regionálnych projektoch zameraných

na rozvoj jednotného trhu s elektrinou. Jedným z najvýznamnejších združení, v rámci ktorého je OKTE, a. s., aktívnym členom, je výbor združujúci všetkých NEMO v rámci EÚ, tzv. NEMO Committee. Ďalej komunikuje a kooperuje s inštitúciami v rámci Slovenskej republiky a Európskej únie, so združením európskych prevádzkovateľov prenosových sústav (ENTSO-E), s Agentúrou pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ACER) a inými. OKTE, a. s., je od 22. 11. 2011 tiež významným členom medzinárodného združenia búr a organizátorov trhov Europex.

Transparentnosť veľkoobchodného trhu

OKTE, a. s., prevádzkuje tzv. registrovaný reportovací mechanizmus (RRM) od 20. 8. 2015. Podľa vykonávacieho nariadenia Európskej komisie č. 1348/2014 vychádza z priamo aplikovateľnej legislatívy EÚ o integrite a transparentnosti veľkoobchodného trhu s energiou (tzv. REMIT), ktorá ukladá povinnosť organizovaným trhovým miestam zabezpečiť nahlasovanie údajov o zobchodovaných transakciách do ACER. OKTE, a. s., zároveň poskytuje sprostredkovanie oznamovania údajov o veľkoobchodných kontraktoch za prevádzkovateľa prenosovej sústavy a účastníkov trhu s elektrinou a plynom.

Rozvoj dcérskej spoločnosti

Rozvoj obchodnej platformy denného trhu

V rámci zvyšovania kvality poskytovaných služieb pristúpila OKTE, a. s., k úprave portfólia produktov poskytovaných v rámci obchodnej platformy pre denný trh s elektrinou. Od 1. 6. 2020 je pre účastníkov denného trhu s elektrinou dostupný nový produkt – bloková objednávka na nákup.

Zároveň OKTE, a. s., začala v roku 2020 práce na rozsiahlejšej úprave produktového portfólia pre denný trh s elektrinou, ktorej cieľom je poskytnúť účastníkom trhu ďalšie možnosti obchodovania pomocou komplexnejších a flexibilnejších produktov. Medzi novými produktmi, na ktorých implementácii spoločnosť pracovala v uplynulom roku, sú jednoduché blokové objednávky, flexibilné hodinové objednávky, linkované blokové objednávky a exkluzívne skupiny blokových objednávok. Nasadenie týchto produktov do prevádzky je plánované v prvej polovici roku 2021.

Rozvoj jednotného trhu s elektrinou

Spoločnosť sa aj v roku 2020 aktívne podieľala na činnostiach spojených s vývojom, implementáciou a prevádzkou jednotného prepojenia cezhraničného denného a vnútrodeného trhu s elektrinou v rámci Európskej únie.

OKTE, a. s., bola aj v uplynulom roku aktívnym účastníkom viacerých projektov v oblasti rozvoja denného trhu, vedúcich k vytvoreniu jednotného denného trhu s elektrinou, ktorý by účastníkom umožnil obchodovať s elektrinou v rámci celej EÚ. Pre naplnenie tohto cieľa je nutné prepojiť dva veľké celky, v súčasnosti fungujúce ako prepojené denné trhy – 4M Market Coupling (4MMC) a tzv. Multi Regional Coupling (MRC), ktorý združuje krajiny západnej, severnej a južnej Európy.

Túto ambíciu majú dva projekty: projekt prepojenia trhu 4MMC s Nemeckom, Rakúskom a Poľskom a projekt Core Flow-base Market Coupling. Prvý z nich čelil v roku 2020 výzvam spojeným s plánovaním a dostupnosťou ľudských zdrojov zahraničných partnerov v dôsledku súbehu viacerých projektov na európskej úrovni. Po dôslednom prepracovaní plánu projektových aktivít nastal v projekte časový posun oproti pôvodnému plánu a spustenie projektu do prevádzky bolo presunuté z roku 2020 na druhý kvartál 2021. V rámci projektu

však došlo v roku 2020 k úspešnému ukončeniu implementačnej fázy, pričom projektové strany začnú testovanie jednotlivých systémov už v januári 2021.

V rámci druhého projektu, Core Flow-based Market Coupling, v roku 2020 pokračovala implementačná fáza, ako aj celý rad ďalších aktivít spojených s komplexnou technickou infraštruktúrou projektu. Aj tento projekt ovplyvnili náročné diskusie o projektovom plánovaní v rámci jednotného denného trhu s elektrinou v EÚ, pričom plánované spustenie do prevádzky bolo posunuté na prvý kvartál roku 2022.

Rozvojové aktivity OKTE, a. s., sa v roku 2020 týkali tiež vnútrodeného trhu s elektrinou, predovšetkým s ohľadom na ďalší rozvoj platformy priebežného vnútrodeného cezhraničného obchodovania. V súlade s týmto rozvojom sa OKTE, a. s., stala plnohodnotným členom zoskupenia pre implementáciu, rozvoj a prevádzku jednotného prepojenia vnútrodených trhov (SIDC) s platnosťou od 1. 1. 2020. Rozhodovacia komisia Intraday Steering Committee projektu SIDC dňa 7. 7. 2020 schválila vytvorenie Lokálneho implementačného projektu 17 (LIP 17), prostredníctvom ktorého bude realizovaná implementácia priebežného vnútrodeného obchodovania na hraniciach ponukových oblastí SK-CZ, SK-PL a SK-HU. Členmi LIP 17 sú prevádzkovatelia prenosových sústav a nominovaní organizátori trhu s elektrinou zo Slovenska, Českej republiky, Poľska a Maďarska.

L'udské zdroje

V priebehu roka 2020 sa začala nová činnosť zúčtovania a administrácie podpory pre OZE a vysoko účinnej kombinovanej výroby (VÚKV) a záruk pôvodu elektriny. Vzhľadom k tejto skutočnosti bolo potrebné uvažovať s nárastom ľudských zdrojov pre zabezpečenie týchto legislatívnych povinností. Pri analýzach potreby nových pracovných síl vychádzala spoločnosť z množstva a náročnosti práce plánovanej na rok 2020 pri prevádzke a podpore jestvujúcich systémov, ako i kvalifikovaných odhadov náročnosti pri zabezpečení prevádzky s tým, že bude potrebné zreorganizovať a v niektorých prípadoch posilniť i existujúce útvary, predovšetkým v oblasti medzinárodnej spolupráce a manažmentu dát. Priemerný počet zamestnancov spoločnosti sa v roku 2020 zvýšil na 43.

Prevádzka spoločnosti

Informačné technológie

Na zaistenie plnenia hlavných činností, ktoré vyplývajú z legislatívy, prevádzkuje OKTE, a. s., informačný systém XMtrade®/ISO, ktorý obsahuje funkcie:

- ISZO - informačný systém zúčtovateľa odchýlok,
- ISOT - informačný systém organizátora trhu,
- ISOM - informačný systém operátora meraní,
- ISCF - informačný systém centrálnej fakturácie,
- IMS - informačný systém pre inteligentné meracie systémy,
- RRM - informačný systém registrovaného reportovacieho mechanizmu,
- ISOZE – informačný systém obnoviteľných zdrojov elektriny,
- ISZPE – informačný systém záruk pôvodu.

K svojej činnosti, okrem systému XMtrade®/ISO, využíva OKTE, a. s., aj ekonomický informačný systém SAP a kancelársky informačný systém, založený na MS SharePoint 2016 a Office 365.

Bezpečnosť a spoľahlivosť, plnenie ISO noriem

V oblasti zabezpečenia bezpečnej a spoľahlivej prevádzky informačného systému vedenie OKTE, a. s., v súlade s hlavnými strategickými cieľmi spoločnosti aj v roku 2020 vyvíjalo maximálne úsilie tak, aby bola zabezpečená bezporuchová a bezpečná prevádzka týchto

systémov. Tento cieľ sa podarilo splniť, keďže informačný systém nemal počas celého roku 2020 žiadny neplánovaný výpadok služieb. Zabezpečenie bezporuchovosti a dostatočnú bezpečnosť OKTE, a. s., dosahuje okrem iného dôsledným plnením technických, legislatívnych a administratívnych požiadaviek medzinárodnej normy ISO/IEC 27001:2013. Spoločnosť úspešne absolvovala ďalší periodický audit, ktorého výsledkom je garancia ochrany údajov uchovávaných a spracovávaných v informačných systémoch pred neautorizovaným prístupom, poškodením, stratou, zneužitím alebo krádežou, ako aj garancia plnenia požiadaviek normy ISO/IEC 9001:2015, čo významne prispelo k zvýšeniu kvality interných procesov a kvality výstupov z nich.

Presun technickej infraštruktúry do nových dátových centier

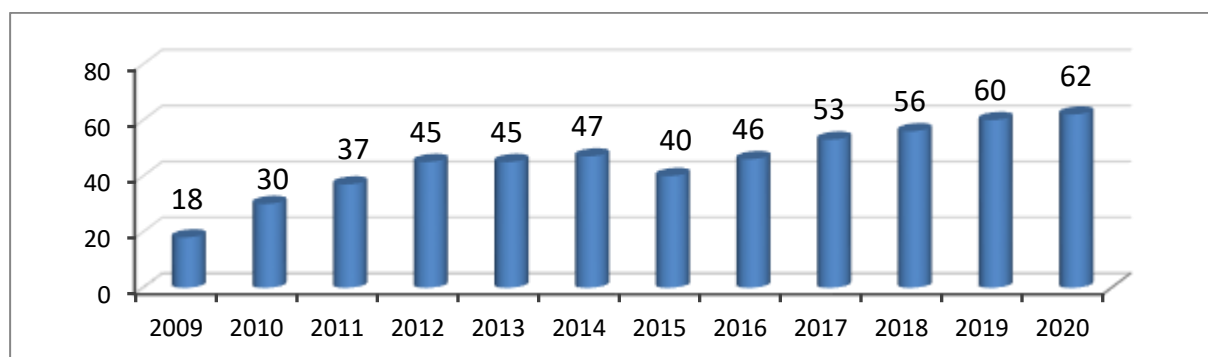
V priebehu roku 2020 sa úspešne podarilo realizovať aj plánovanú druhú etapu sťahovania technickej infraštruktúry z priestorov dátového centra spoločnosti Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s., do priestorov profesionálneho dátového centra. Táto aktivita bola realizovaná bez akéhokoľvek prerušenia poskytovaných služieb.

Organizovanie krátkodobého cezhraničného trhu s elektrinou

OKTE, a. s., využíva na organizovanie a vyhodnotenie krátkodobého trhu informačný systém ISOT, ktorý bol navrhnutý špeciálne pre túto funkciu.

V informačnom systéme ISOT bolo v roku 2020 zaregistrovaných 62 účastníkov.

Graf 1: Vývoj počtu registrovaných účastníkov organizovaného krátkodobého cezhraničného trhu s elektrinou od roku 2009

Denný trh s elektrinou

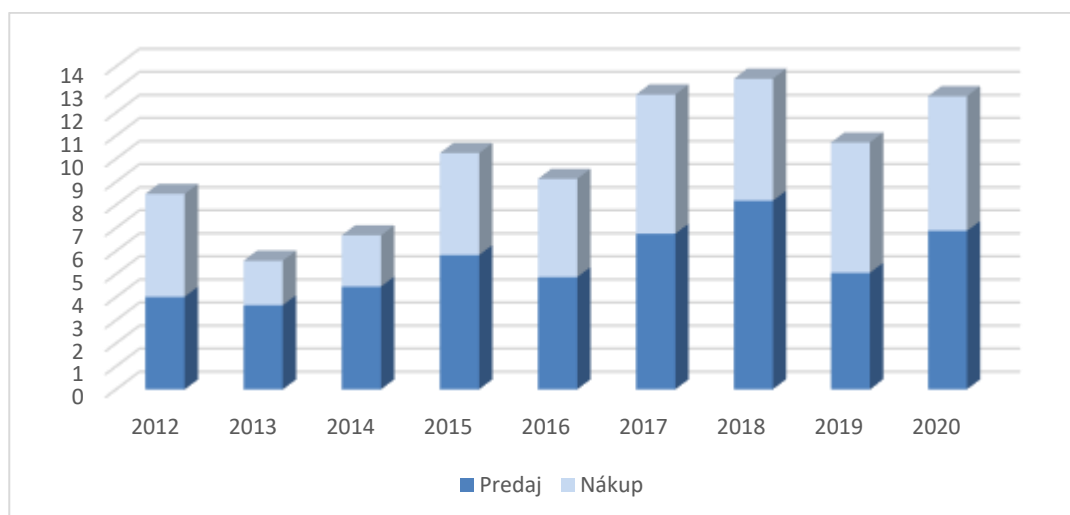
Na dennom trhu s elektrinou môže účastník trhu anonymne predávať alebo nakupovať elektrinu pre každú z 24 hodín nasledujúceho obchodného dňa. Registrácia objednávok sa uskutočňuje predchádzajúci kalendárny deň pred obchodným dňom do 11:00 hod. Výsledkom párovania objednávok pre každú hodinu je pevne stanovená marginálna cena. Priemerná cena obchodov na dennom trhu v roku 2020 bola 34,01 eur.

Prevádzka informačného systému ISOT v rámci 4MMC prebiehala v roku 2020 bez závažných prevádzkových chýb alebo incidentov. Organizovanie, vyhodnocovanie, zúčtovanie a vysporiadanie krátkodobého trhu prebiehalo na dennej báze s konečným mesačným zúčtovaním.

Objem zobchodovanej elektriny na krátkodobom trhu v SR zaznamenal v roku 2020 nárast oproti predchádzajúcemu roku, pričom celkové množstvo zobchodovanej elektriny predstavovalo 12,710 TWh, čo je o 2,007 TWh viac ako v roku 2019.

Zobchodované množstvo na predaj dosiahlo úroveň 6,875 TWh a zobchodované množstvo elektriny na nákup úroveň 5,834 TWh.

Graf 2: Vývoj celkového zobchodovaného objemu v TWh od roku 2012

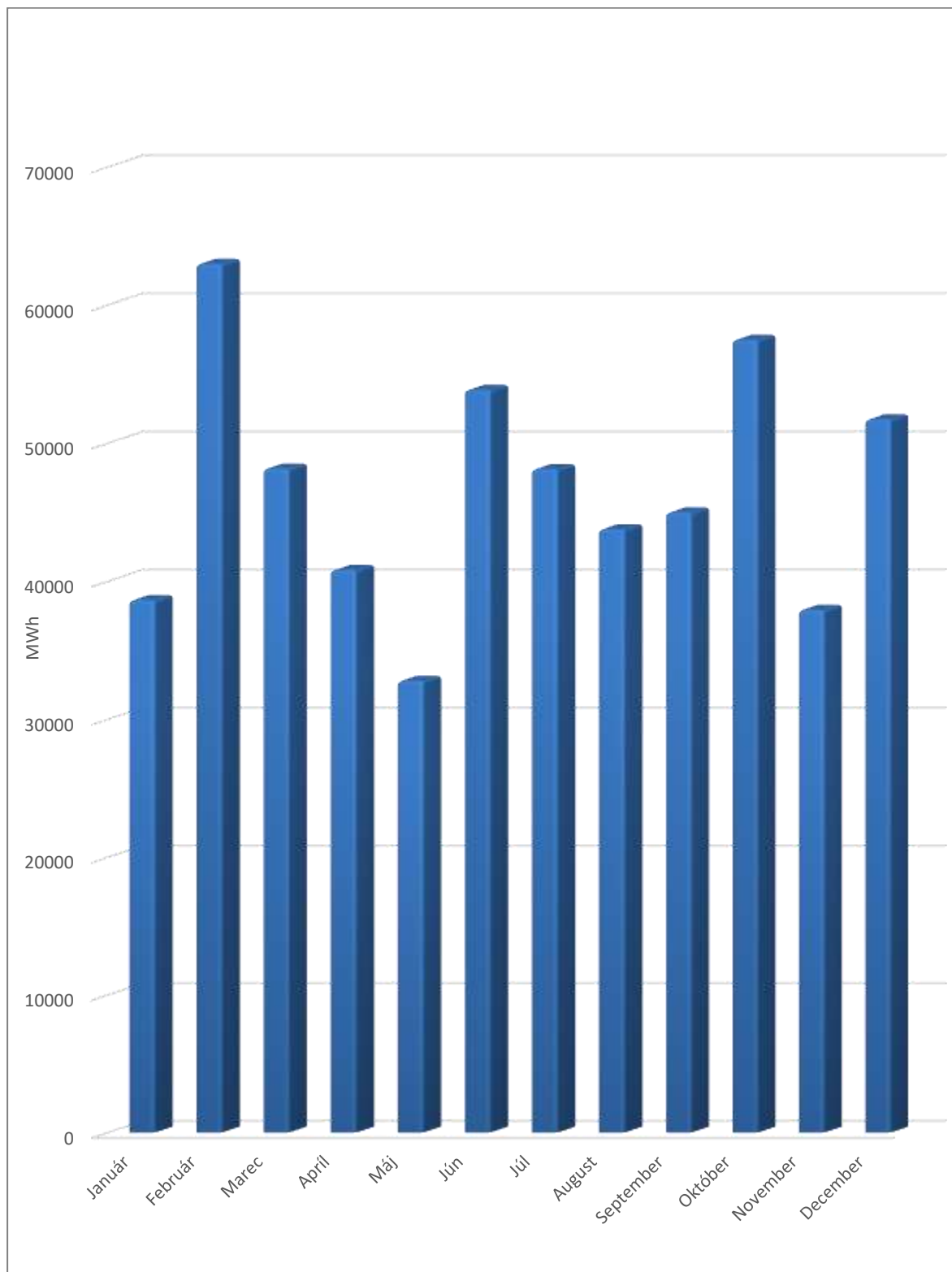
Vnútrodennej trh s elektrinou

V rámci priebežného vnútrodennej obchodovania v slovenskej obchodnej oblasti (ďalej aj ako „vnútrodennej trh“), ktoré OKTE, a. s., úspešne prevádzkuje od roku 2016, sú objednávky prijímané od účastníkov trhu nepretržite a postupne sú anonymne párované algoritmom vyhodnotenia vnútrodennej trhu.

Začiatok obchodovania s elektrinou s dodávkou v obchodných periódach obchodného dňa je o 15:00 hod. kalendárneho dňa predchádzajúceho obchodnému dňu. Ukončenie vnútrodennej obchodovania pre každú obchodnú periódu je 60 minút pred začiatkom dodávky elektriny v danej obchodnej perióde. Ak ide o blokovú objednávku, ukončenie vnútrodennej obchodovania je 60 minút pred začiatkom dodávky elektriny pre prvú obchodnú periódu z daného bloku.

Objem obchodov uzavretých v roku 2020 predstavoval hodnotu 561 540 MWh, pričom v roku 2019 predstavoval hodnotu 376 430,8 MWh. Najviac zobchodovaného množstva elektriny bolo v mesiaci február, a to 63 004,6 MWh. Priemerná cena obchodu dosiahla hodnotu 35,08 €/MWh. Ponúkané množstvo elektriny na nákup dosiahlo hodnotu 824 523,1 MWh a na predaj 709 851,2 MWh.

Graf 3: Zobchodovaný objem na vnútrodennom trhu v MWh za rok 2020

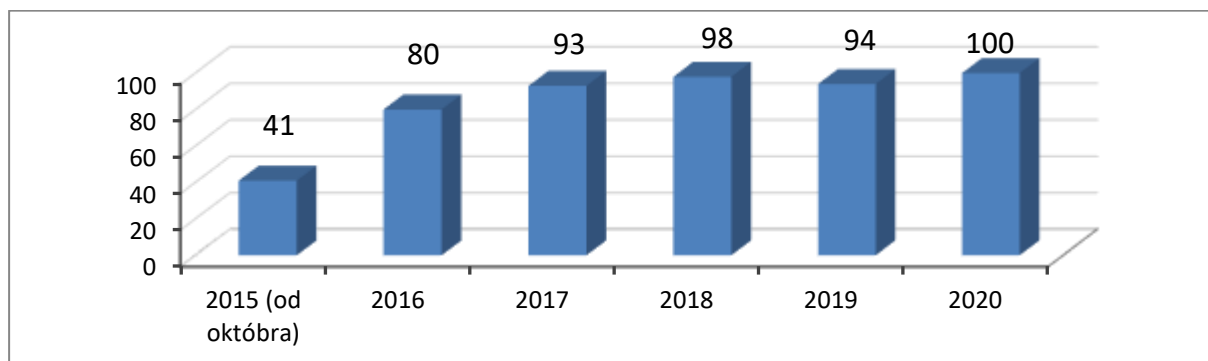

Oznamovanie transakcií uzatvorených na veľkoobchodnom trhu s elektrinou a plynom – RRM

OKTE, a. s., je registrovaná v ACER pre oznamovanie transakcií uskutočnených v informačnom systéme ISOT, bilaterálnych – OTC obchodov a kontraktov prevádzkovateľov prenosových sústav a prepravných sietí.

V roku 2020 bolo v informačnom systéme registrovaného reportovacieho mechanizmu (RRM) evidovaných 100 účastníkov. Uvedené číslo predstavuje viac ako dvojnásobný nárast počtu účastníkov od spustenia reportovania v roku 2015.

Graf 4: Vývoj počtu účastníkov v RRM

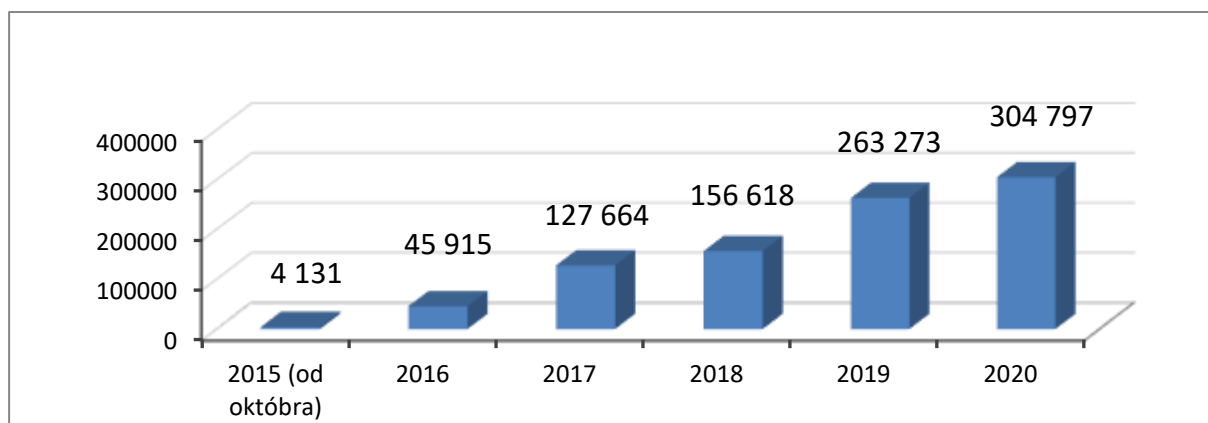

Používateľ má možnosť prostredníctvom portálu RRM vidieť aktuálny stav reportu a stiahnuť si potvrdenie ACER na evidenciu splnenia oznamovacej povinnosti. OKTE, a. s., tieto oznámenia a potvrdenia archivuje po dobu piatich rokov.

V informačnom systéme RRM bolo v roku 2020 evidovaných 304 797 reportov. Pre každého registrovaného účastníka trhu sú zriadené používateľské účty, ktoré im umožňujú prístup do modulu reportov. Tu si používateľ môže prezrieť aktuálny stav nahlasovania reportov, ako aj exportovať XML súbory potvrdení prijatia reportu zo systému ACER. Pri zamietnutí reportu zo strany ACER informačný systém RRM notifikuje účastníka trhu e-mailom.

Informačný systém RRM má zriadené webové služby, pomocou ktorých si môže systém účastníka trhu stiahnuť informáciu o stave jednotlivých reportov, ako aj samotné potvrdenie prijatia reportu.

Graf 5: Vývoj počtu reportov evidovaných v systéme RRM od roku 2015

Zber, správa a sprístupňovanie nameraných údajov a centrálna fakturácia poplatkov

OKTE, a. s., úspešne vykonáva zber, správu a sprístupňovanie nameraných údajov a centrálnu fakturáciu poplatkov súvisiacich s prevádzkou sústavy najmä na základe zákona o energetike a iných legislatívnych predpisov od roku 2014.

Správa a zber nameraných údajov

Výrobcovia elektriny, ako aj prevádzkovatelia sústav a priamych vedení sú povinní na základe legislatívy pristupovať a vkladať údaje do informačného systému OKTE, a. s., a zo zákona o

energetike zodpovedajú za správnosť, včasné odovzdanie a úplnosť poskytnutých údajov. OKTE, a. s., vykonáva správu a zber nameraných údajov prostredníctvom informačného systému ISOM.

V rámci informačného systému ISOM vykonáva OKTE, a. s., hlavne tieto činnosti:

- evidenciu účastníkov trhu a ich rolí,
- evidenciu výrobcov a výrobní,
- evidenciu prevádzkovateľov sústav a jednotlivých sústav,
- evidenciu odberných a odovzdávacích miest (OOM),
- evidenciu typových diagramov jednotlivých sústav,
- príjem meraní od prevádzkovateľov sústav a výrobcov a ich zverejňovanie relevantným účastníkom trhu,
- výpočet koncovej spotreby pre účely centrálnej fakturácie,
- výpočet a zverejňovanie agregátov pre potreby vyhodnotenia odchýlok a zúčtovania rozdielov,
- výpočet a zverejňovanie štatistík v zmysle platnej legislatívy.

Prostredníctvom informačného systému IMS majú koncoví odberatelia prístup k nameraným údajom, ktoré do informačného systému ISOM zadávajú prevádzkovatelia sústav.

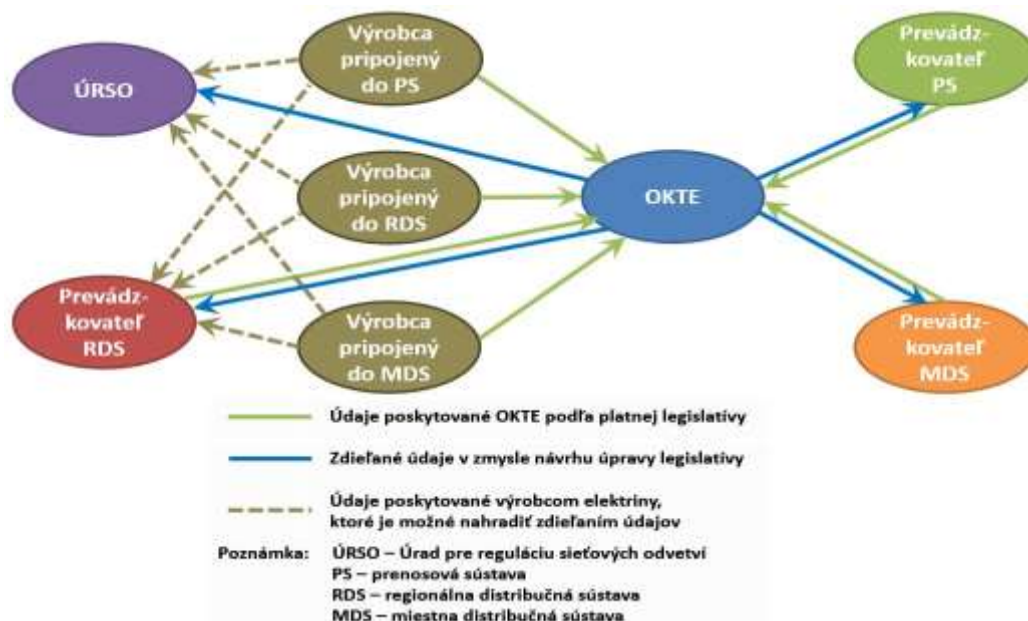
Referenčná databáza nameraných údajov

Na základe praxe spojenej s výkonom činností správy a zberu nameraných údajov a centrálnej fakturácie v rokoch 2014 až 2020 sa ukazuje, že legislatívne prostredie a súčinnosť účastníkov na trhu s elektrinou je kľúčovou témou.

OKTE, a. s., preto na zabezpečenie jednoznačnosti práv a povinností jednotlivých účastníkov trhu predložila niektoré opatrenia v zákone o energetike a zákone o podpore OZE, týkajúce sa zmien v procesoch poskytovania údajov zo strany výrobcov elektriny a formalizácie informačného systému ISOM, ako jednotnej referenčnej databázy nameraných údajov.

Navrhované kroky rovnako smerujú k odstráneniu súčasných duplicit v poskytovaní údajov na trhu s elektrinou. Účastníci trhu aj štátne authority už v súčasnosti využívajú údaje v rámci jednotnej referenčnej databázy OKTE, a. s., čo zjednodušuje tok výmeny dát, zvyšuje ich kvalitu a zabezpečuje spoľahlivé podklady pre rozhodovanie štátnych inštitúcií aj účastníkov trhu.

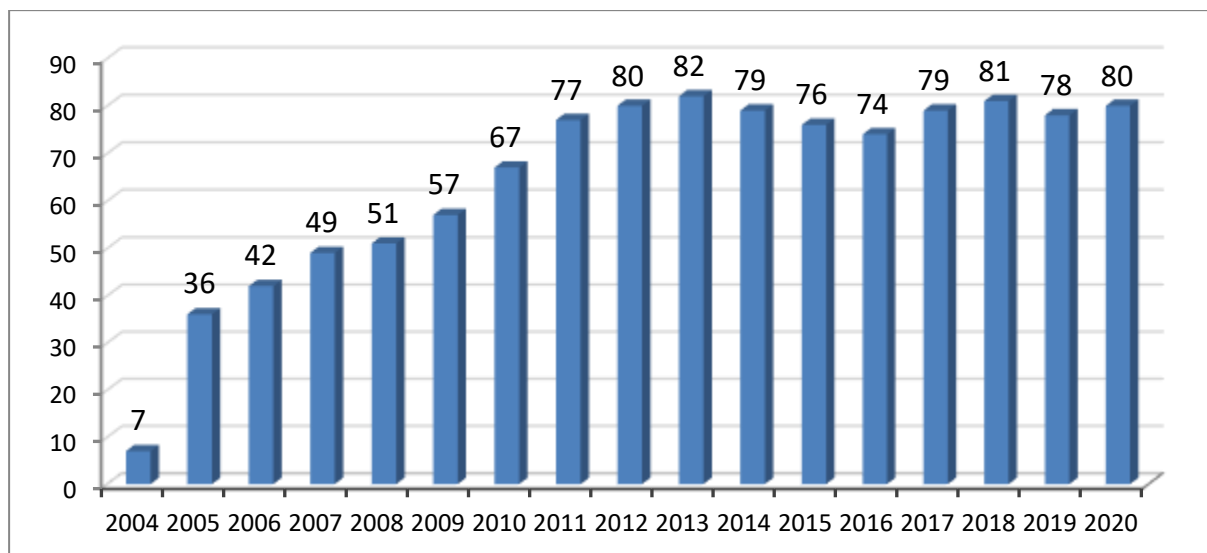
Obr. 1: Schéma poskytovania údajov v rámci referenčnej databázy

Zúčtovanie odchýlok a zúčtovanie rozdielov

V priebehu roku 2020 bolo v informačnom systéme ISZO zaevidovaných 80 subjektov zúčtovania odchýlok. Zúčtovanie a vysporiadanie odchýlok prebiehalo v dekadnom, mesačnom a konečnom cykle, pričom konečné zúčtovanie odchýlok prebiehalo po dvoch mesiacoch od skončenia príslušného mesiaca.

Graf 6: Vývoj počtu subjektov zúčtovania od roku 2004

OKTE, a. s., ďalej vykonáva vyhodnotenie a zúčtovanie rozdielov:

- medzi nominačnými a nameranými hodnotami odberu a dodávky elektriny u OOM nevybavených priebehovým meraním,
- medzi poslednými známymi hodnotami strát elektriny v sústave a hodnotami strát elektriny v sústave určenými na základe odpočtov určených meradiel, ak prevádzkovateľ danej sústavy používa určené meradlá bez priebehového záznamu hodnôt,
- medzi agregovanými hodnotami odberov a dodávok v miestnych distribučných sústavách použitými na účely zúčtovania odchýlok a agregovanými hodnotami odberov a dodávok v miestnych distribučných sústavách vypočítanými po odpočte určených meradiel, ak do výpočtu hodnoty celkového odberu a dodávky vstupujú aj hodnoty z odberných a odovzdávacích miest vybavených určeným meradlom bez priebehového záznamu hodnôt.

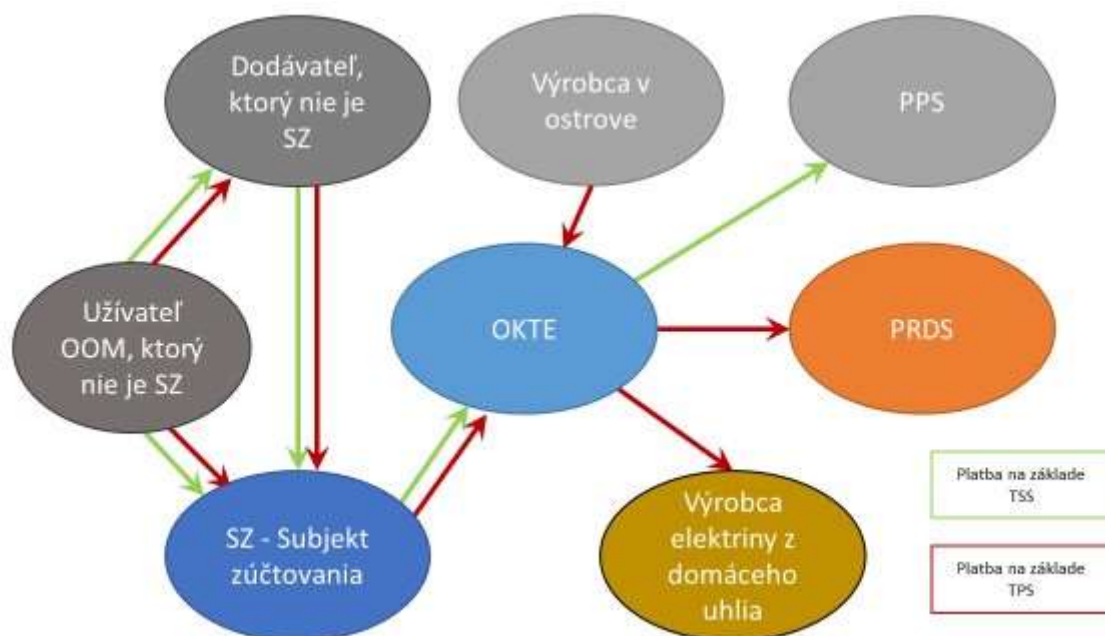
Od 1. 12. 2014 sa zúčtovanie rozdielov vykonáva na základe odpočtov, o ktorých sa OKTE, a. s., dozvedela do termínu vykonania mesačného zúčtovania rozdielov, s dátumom odpočtu najneskôr do konca predchádzajúceho mesiaca, ktoré neboli zohľadnené v predchádzajúcom zúčtovaní rozdielov a zároveň nejde o opravu odpočtov zohľadnených v niektorom z predchádzajúcich zúčtovaní rozdielov.

Centrálna fakturácia poplatkov za systémové služby a poplatkov za prevádzkovanie systému

OKTE, a. s., od roku 2014 podľa zákona o energetike vykonáva prostredníctvom informačného systému ISCF fakturáciu poplatkov vybraných od subjektov zúčtovania a v zmysle novely pravidiel trhu od 1. 9. 2020 aj od výrobcov prevádzkujúcich zariadenie na výrobu elektriny, ktoré nie je pripojené do sústavy a je trvalo oddelené od sústavy na základe taríf súvisiacich s prevádzkou sústavy, a následne redistribúciu týchto poplatkov ich nárokovateľom. OKTE, a. s., vyberá poplatky za systémové služby na základe tarify za systémové služby (TSS) a poplatky za prevádzkovanie systému na základe tarify za

prevádzkovaní systému (TPS). V rámci systému ISCF sú vypočítavané a zverejňované zostavy, na základe ktorých prebieha fakturácia voči subjektom zúčtovania v mene účastníkov trhu s elektrinou, ktorým spoločnosť uhrádza poplatky na základe príslušnej tarify. Za celý rok 2020 prostredníctvom systému ISCF bol vyfakturovaný na základe tarify TSS objem vo výške 135 147 246 eur a na základe tarify TPS objem vo výške 520 285 885 eur.

Obr. 2: Model centrálnej fakturácie TPS (tarify za prevádzkovanie systému) a TSS (tarify za systémové služby)

Nové činnosti v OKTE, a. s.

OKTE, a. s., v roku 2020 na základe platnej legislatívy prevzala niekoľko významných funkcií na trhu s elektrickou energiou na Slovensku, a to najmä v dôsledku prijatia zákona č. 309/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (novela zákona o podpore OZE).

Sú to predovšetkým činnosti zúčtovateľa podpory elektriny, vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie a kombinovanej výroby elektriny a tepla. Od 1. 1. 2020 došlo tiež k prevodu kompetencií v súvislosti s evidenciou záruk pôvodu elektriny z OZE a VÚKV z Úradu pre reguláciu sieťových odvetví na OKTE, a. s. Do tretice na základe rozhodnutia Ministerstva hospodárstva SR o „podpore služieb v súvislosti s povinným výkupom elektriny z OZE“ pribudla do portfólia OKTE, a. s., aj administrácia podpory výkupom, pričom na spoločnosť v roku 2020, ako aj na povinného výkupcu ako nového účastníka trhu, prešli kompetencie troch regionálnych distribučných sústav spojené s týmto druhom podpory. Všetky tri projekty boli napriek svojej komplexnosti a náročnej implementácii úspešne ukončené a OKTE, a. s., všetky nové činnosti v roku 2020 zaviedla do praxe.

Organizovanie a zúčtovanie podpory výroby elektriny z OZE a VÚKV

Novela zákona o podpore OZE určila OKTE, a. s., ako zúčtovateľa podpory od 1. 1. 2020. OKTE, a. s., v novej funkcii zúčtovateľa podpory administruje podporu doplatkom a príplatkom pre podporovaných výrobcov. Spoločnosť uhrádza odplatu povinnému výkupcovi zabezpečujúcemu povinný výkup elektriny a zároveň spravuje podporu výkupu v spolupráci s povinným výkupcom pre výrobcov s právom na podporu výkupom a prevzatím zodpovednosti za odchýlku.

OKTE, a. s., počas celého roka 2020 vykonávala činnosti zúčtovateľa podpory doplatkom a správou podpory povinného výkupu. Prvé mesiace sa niesli v znamení dodatočného vysvetľovania a edukácie výrobcov o fungovaní nového informačného systému ISOZE. Prechod na nový spôsob výpočtu doplatku sa stretol v prvých mesiacoch so značnou mierou nepochopenia, ale v priebehu roka sa situácia stabilizovala a počet chybných nahlásení a opráv sa postupne znižoval. Reálna prevádzka informačného systému ISOZE priniesla niekoľko námetov na zlepšenie, ktoré boli postupne implementované. Vylepšovanie procesov nakoniec viedlo k bezproblémovej prevádzke celého informačného systému ISOZE.

Záruky pôvodu elektriny

OKTE, a. s., od začiatku roka 2020 má v kompetencii evidenciu a vydávanie záruk pôvodu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie, ako aj elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou. OKTE, a. s., zabezpečila plynulý prechod kompetencií z Úradu pre reguláciu sieťových odvetví tým, že prevádzkuje evidenciu tzv. národných záruk pôvodu a evidenciu záruk pôvodu certifikovaných celoeurópskou schémou EECS (European Energy Certificate System). OKTE, a. s., po úspešnej certifikácii zo strany Asociácie vydavateľov záruk – AIB dňa 5. 2. 2020 úspešne spustila informačný systém ISZPE, ktorý spravuje evidenciu záruk pôvodu EECS. Počas roka sa tento systém neustále vylepšoval a míľnikom bolo spustenie prvej aukcie záruk pôvodu 5. 11. 2020. V závere roka OKTE, a. s., absolvovala audit zo strany AIB.

Správa o stave majetku a výsledky hospodárenia

V období od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 dosiahla OKTE, a. s., výsledok hospodárenia pred zdanením vo výške -90 946-tisíc eur (strata). OKTE, a. s., sa od 1. 1. 2020 stala zúčtovateľom podpory pre výrobcov elektriny z OZE a VÚKV. Dosiahnutá strata bola spôsobená deficitom v systéme podpory výroby elektriny z OZE a VÚKV.

Reciprocita nákladov a výnosov bola v prípade činnosti zúčtovateľa podpory výroby elektriny z OZE a VÚKV v roku 2020 významne narušená. OKTE, a. s., nebola schopná na základe tarify TPS vybrať v roku 2020 dostatočné množstvo zdrojov na pokrytie nákladov na podporu formou doplatku, čo počas roku 2020 kumulovalo systémový deficit. Deficit bol spôsobený nesprávnou reguláciou, ako aj dopadmi opatrení proti pandémie Covid-19.

Vzniknutý deficit bol riešený v priebehu roka 2020 formou externého bankového financovania a financovania z materskej spoločnosti SEPS, a. s., a neskôr dotáciou do kapitálových fondov z materskej spoločnosti SEPS, a. s., v objeme 130 mil. eur.

V roku 2020 dosiahla OKTE, a. s., prevádzkové výnosy z uplatňovania poplatkov a taríf za poskytovanie regulovaných služieb na úrovni 10,450 mil. eur a prevádzkové náklady na úrovni 9,018 mil. eur, čo predstavuje prevádzkový zisk na úrovni 1,432 mil. eur. Najvyšší podiel z prevádzkových nákladov tvorili náklady na informačné technológie a odpisy dlhodobého majetku. Spoločnosť rozšírila svoje regulované činnosti o zúčtovanie podpory pre výrobcov elektriny z OZE a VÚKV aj administráciu záruk pôvodu elektriny vyrobenej z OZE a VÚKV, čomu zodpovedá aj rozvoj príslušných systémov. Neustály rozvoj spoločnosti sa odrazil aj v ostatných nákladoch.

Tab.: Kľúčové ukazovatele výsledku hospodárenia OKTE, a. s., za roky 2019 a 2020

Kľúčové ukazovatele (v tis.)	Výsledok hospodárenia v tis. eur pre rok 2019	Výsledok hospodárenia v tis. eur pre rok 2020	Zmena 2020/2019	Podiel na tržbách
Tržby	1 101 937	1 023 647	92,90 %	100,00 %
Spotrebovaný materiál a služby	-807 961	-365 790	45,27 %	35,73 %
Personálne náklady	-2 065	-2 156	104,40 %	0,21 %
Odpisy a opravné pol. k dlh. majetku	-2 227	-2 465	110,71 %	0,24 %
Ostatné prevádzkové náklady, netto	-80	-468 211	585 264,21 %	45,74 %
Prevádzkový zisk	206	-90 713	-44 035,60 %	8,86 %
Finančné náklady, netto	-15	-233	1 552,47 %	0,02 %
Zisk pred daňou	192	-90 946	-47367,81 %	-8,88 %
Daň	-72	0	0 %	0,00 %
Čistý zisk	119	-90 946	-76 425,38 %	-8,88%
Priemerný počet zamestnancov	38	43	113,16 %	

Poznámka k tabuľke: výrazná medziročná zmena v položke „Ostatné prevádzkové náklady, netto“ z roku 2020 voči roku 2019 je spôsobená výkonom regulovanej činnosti zúčtovateľa podpory výroby elektriny z OZE a VÚKV, ktorú OKTE, a. s., vykonáva od 1. 1. 2020. Systém podpory bol v roku 2020 regulovaný tak, že z pohľadu salda nákladov a výnosov zostal nevybilancovaný a vytvoril v OKTE, a. s., finančný deficit, ktorý sa následne prejavil stratou vykázanou v položke „Prevádzkový zisk“.

K 31. 12. 2020 celkové aktíva OKTE, a. s., predstavovali sumu vo výške 205,320 mil. eur, z toho obežný majetok tvoril 96 % a bol vo výške 196,564 mil. eur. Výšku obežného majetku ovplyvňujú finančné účty v objeme 171,075 mil. eur. Táto hodnota sa týka najmä finančného zabezpečenia v podobe depozitov v rámci obchodovania na dennom trhu a zúčtovania odchýlok.

V období od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 bola celková výška investícií 3,583 mil. eur, čo zodpovedalo plánovanej výške pre rok 2020 na úrovni 114 %. Oproti predchádzajúcemu roku bol objem investícií nižší o 29 %. OKTE, a. s., v súvislosti s novými činnosťami podľa novely zákona o podpore OZE v roku 2020 rozširovala informačný systém na organizovanie a zúčtovanie podpory výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a výroby elektriny vysoko účinnou kombinovanou výrobou a informačný systém spojený s vydaním, prevodom, uznaním, uplatnením a zrušením záruk pôvodu elektriny z OZE a VÚKV. Investície smerovali tiež do rozvoja informačného systému pre operátora trhu s elektrinou v rámci budovania medzinárodnej obchodnej platformy.

**SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA A ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA K
31. DECEMBRU 2020**

**ZOSTAVENÁ PODĽA MEDZINÁRODNÝCH ŠTANDARDOV
PRE FINANČNÉ VÝKAZNÍCTVO (IFRS)
V ZNENÍ PRIJATOM EURÓPSKOU ÚNIOU**

**SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA A KONSOLIDOVANÁ
ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA K 31. DECEMBRU 2020**

**ZOSTAVENÁ PODĽA MEDZINÁRODNÝCH ŠTANDARDOV
PRE FINANČNÉ VÝKAZNÍCTVO (IFRS)
V ZNENÍ PRIJATOM EURÓPSKOU ÚNIOU**